

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Med handlingsplan för
resurshushållning och cirkulära
materialflöden 2023-2026

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslövs, Höörs och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Innehåll

Introduktion	4
Syfte.....	4
Mål.....	4
1. Minskad nedskräpning	4
2. Avfallsminimering.....	4
3. Hållbar avfallshantering.....	5
Genomförande, uppföljning och revidering av Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby	6
Organisation	6
Kommunfullmäktige	6
Kommunstyrelsen.....	6
Samordnare	6
Åtgärdsansvariga	6
Kommunernas miljöstrategier.....	7
Kopplingar till andra dokument och styrmedel.....	7
Nationella miljömål	7
Globala hållbarhetsmål	8
EU:s avfallshierarki	9
Kopplingar till styrdokument i Eslövs kommun.....	9
Kopplingar till styrdokument i Höörs kommun	9
Kopplingar till styrdokument i Hörby kommun.....	10
Handlingsplan 2023 - 2026.....	10
Resursbehov	10
Åtgärder för mål 1, Minskad nedskräpning.....	11
Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering	11
Åtgärder för mål 3, Hållbar avfallshantering.....	14
Bilagor.....	17

Introduktion

Eslöv, Höör och Hörby kommuner har tagit fram en gemensam avfallsplan med tillhörande handlingsplan. Avfallsplanen har tre mål som samtliga innebär att steg tas upp för avfallstrappan och därmed följer prioriteringen i EU:s avfallshierarki. De bidrar också till att uppfylla såväl nationella miljömål som globala hållbarhetsmål.

Syfte

Avfallsplaneringen i Eslöv, Höör och Hörby syftar till att tydliggöra kommunernas gemensamma utveckling mot hållbar avfallshantering, avfallsminimering och minskad nedskräpning.

Mål

Avfallsplanen har tre mål: **Minskad nedskräpning**, **Avfallsminimering** och **Hållbar avfallshantering**. Dessa presenteras nedan. Målen är inte tidsatta och gäller tillsvidare. De ska dock ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov.

1. Minskad nedskräpning

Målet innebär att nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte sprids i miljön. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Rådighet

Kommunen ansvarar för renhållning på allmän platsmark, badplatser och angöringspunkter för friluftslivet. Kommunen har goda möjligheter att kommunicera kring nedskräpning.

Effekter

- Nöjda medborgare.
- Färre inkomna klagomål.
- Rent och snyggt i tätorter och naturen.

Nyckeltal

- Skräpmättningsindex.
- Antal inkomna klagomål som rör nedskräpning.

2. Avfallsminimering

Målet innebär att mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Rådighet

Kommunen kan vid upphandling ställa krav som minskar avfallsmängderna, exempelvis genom krav på att produkter ska vara återanvända, återvunna, reparerbara eller kan återtas. Genom rutiner för upphandling och hantering av livsmedel kan matsvinn minska. Kommunen kan också arbeta med noggranna analyser kring produktval och användning i sina verksamheter.

Kommunen har goda möjligheter att arbeta med beteendefrågor och kommunikation mot flera olika målgrupper kring inköp och konsumtion. Det finns möjligheter att driva eller uppmuntra verksamheter där utrustning, verktyg och liknande återbrukas och/eller lånas ut.

Effekter

- Minskad miljöpåverkan samt energi- och råvaruanvändning då återvinning och återbruk ökar.
- Ekonomiska vinster då rätt varor köps in i rätt mängd.
- Sociala och ekonomiska vinster med system för utlåning och återbruk.

Nyckeltal

- Mäta lämpliga budgetposter som speglar ökade livslängder, minskad förbrukning, återbruk och avfallsminimering.
- Mängd återtag av vissa produktslag.
- Livslängd på vissa produktslag.

3. Hållbar avfallshantering

Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär också att farliga ämnen inte ska spridas från nedlagda deponier. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Rådighet

Kommunerna beslutar om vilka insamlingssystem som ska användas och hur avfallshanteringen ska skötas. Kommunerna har själva rådighet över hur exempelvis källsortering ska organiseras i kommunernas verksamheter. Genom olika styrmedel kan kommunerna via Merab ställa krav på enskilda abonnenter att förbättra utsorteringen i rätt fraktioner. Kommunen har ansvar för att kartlägga och hantera deponier som finns på kommunägd mark eller drivits i kommunal regi samt ta fram åtgärdsplaner för dessa.

Kommunerna har stora möjligheter att arbeta med kommunikation mot framför allt allmänheten om dessa frågor.

Framöver förväntas lagstiftningen förändras vilket bland annat kommer att innebära krav på sortering och insamling av fler fraktioner, vilket ställer nya krav på avfallshanteringssystemen.

Effekter

- Genom renare fraktioner kan en större andel av avfallet återvinnas och farliga ämnen fasas ut från kretsloppen.
- Kostnaden för förbränning minskar när andelen brännbart avfall minskar.
- Förbättrad utsortering av matavfall ökar möjligheten till energiutvinning och näringsåterföring.
- Mindre spridning av mikroplast och andra föroreningar.

Nyckeltal

- Mängd brännbart avfall per person.
- Total mängd insamlat brännbart avfall.
- Kostnader för förbränning av avfall.
- Fraktioners renhet.

- Andel rötbart matavfall av det insamlade matavfallet.
- Volym producerad biogas.
- Andel nedlagda deponier med åtgärdsplaner/genomförda åtgärdsplaner.
- Andel genomförda åtgärdsplaner för nedlagda deponier.

Genomförande, uppföljning och revidering av Avfallsplan för Eslöv, Hörö och Hörby

Avfallsplanens mål och syfte gäller tillsvidare medan handlingsplanens åtgärder ska genomföras under perioden 2023 - 2026.

Såväl ekonomiska som personella resurser behöver i ett första steg avsättas för att handlingsplanens åtgärder ska kunna genomföras, men även för att vissa nyckeltal ska kunna tas fram. I många fall kan dock tillsatta resurser väntas medföra besparingar då planens syfte är just resurshushållning. Satsade medel bedöms kunna ge stor utväxling inom flera områden genom minskade inköp, minskade avfallsmängder, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning.

Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar avfallsplanen och tar del av den årliga uppföljningen. Under varje mandatperiod ska kommunfullmäktige i respektive kommun godkänna en aktualiserad avfallsplan.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner den årliga uppföljningen av avfallsplanen.

Samordnare

Avfallsplanens samordnare ansvarar för att handlingsplanen följs upp årligen, vilket innebär kontroll av genomförandegraden av åtgärderna, sammanställning av nyckeltal samt rapportering till kommunfullmäktige i respektive kommun.

Samordnaren är ansvarig för att leda framtagandet av förslag till en ny handlingsplan inför varje mandatperiod samt för att det i samband med detta görs en genomlysning och aktualisering av avfallsplanen och dess mål.

Samordnaren är ansvarig för vissa åtgärder i planen. Ansvaret innebär att initiera och projektleda arbetet med åtgärderna.

Åtgärdsansvariga

Varje åtgärd i handlingsplanen har en eller flera aktörer som är ansvariga för dess genomförande. I flera fall ligger ansvaret på samordnaren för avfallsplanen, i övriga fall är det någon av kommunens verksamheter eller MERAB som är ansvarig. Ansvaret innebär planering av genomförandet samt att äska medel i ordinarie budgetprocess i de fall det behövs extra ekonomiska resurser för att kunna arbeta med åtgärden. Ansvaret innebär även att samordna genomförandet med eventuella andra aktörer, såväl inom den egna kommunen som med MERAB eller övriga kommuner. Ansvarig aktör ska också rapportera i vilken utsträckning åtgärden har genomförts i samband med den årliga uppföljningen.

En resursperson med expertkompetens ansvarar för att stödja kommunerna i arbetet med åtgärden om att ta fram och genomföra åtgärdsplaner för nedlagda deponier.

Samordnaren är ansvarig för genomförandet av vissa åtgärder i planen, se även ovan.

Kommunernas miljöstrategier

Kommunernas miljöstrategier (eller motsvarande) utgör resurser i arbetet med avfallsplanens genomförande och uppföljning. De är ett stöd för samordnaren och bistår med exempelvis omvärldsbevakning samt värdering och analys i samband med uppföljning av åtgärder och mål.

Kopplingar till andra dokument och styrmedel

Avfallsplanen är ett lagstadgat styrdokument som tillsammans med avfallsföreskrifter utgör kommunens renhållningsordning. Avfallsplanens innehåll styrs av Miljöbalken 15 kap 41§ och Avfallsförordningen SFS 2020:614. Avfallsplanen omfattar kommunalt avfall i enlighet med Miljöbalken 15 kap 3§ och 20§.

En avfallsplan styr tillsammans med de lokala avfallsföreskrifterna kommunernas verksamhet inom områdena avfallshantering, arbete för minskad nedskräpning och avfallsförebyggande arbete. Frågor om avfall hanteras också inom miljötillsynen och kommunens myndighetsutövning inom Plan- och bygglagen. Det arbetet styrs inte av avfallsplanen.

Mål och åtgärder ska utgå ifrån de nationella miljömålen, EU:s avfallshierarki samt andra relevanta strategier och planer. *Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby* bidrar tydligt till såväl globala som nationella miljö- och hållbarhetsmål. Den tar också avstamp i EU:s avfallshierarki och verkar för att steg tas upp för avfallstrappan.

Nationella miljömål

Det nationella miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt preciseringar och flera etappmål. Generationsmålet innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Avfallsplanens mål och åtgärder utgår från de nationella miljömålen och bidrar till att uppfylla flera av dem. Tydligast är bidraget till följande mål:

- Begränsad klimatpåverkan (genom att ökat återtag och cirkulering minskar behovet av energi i jämförelse med brytning av jungfruliga mineral)
- Giftfri miljö (genom renare avfallsflöden och ökad cirkulering av produkter och material)
- God bebyggd miljö (genom hållbar avfallshantering samt attraktiv, trygg och ren stad utan nedskräpning)

Figur 1 De 16 nationella miljömålen är en viktig grund för avfallsplanens mål och handlingsplanens åtgärder. Genomförandet av avfallsplanen och dess handlingsplan bidrar till att uppfylla flera av de nationella miljömålen.

I samverkan med bland andra de skånska kommunerna har länsstyrelsen i Skåne tagit fram ett regionalt handlingsprogram, *Tillsammans för ett hållbart Skåne*, med åtgärder som ska bidra till att miljömålen uppfylls. De regionala åtgärder som hanterar frågor inom ramen för avfallsplanens avgränsning har lyfts in i avfallsplanen i de fall det har bedömts lämpligt. Det gäller dock inte åtgärder som innebär tillsyn enligt miljöbalken.

Globala hållbarhetsmål

De globala hållbarhetsmålen grundar sig i en internationell överenskommelse. Här integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig.

Avfallsplanens genomförande bidrar till att uppfylla flera av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, främst:

- 7 Hållbar energi för alla (genom att bidra till renare avfallsfraktioner som kan användas för hållbar energiproduktion, framför allt renare matavfall som kan rötas till biogas).
- 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (genom att förbättra resurseffektiviteten i såväl konsumtions- som produktionsledet).
- 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (genom att skapa hållbara infrastrukturer för bland annat avfallshantering).
- 11 Hållbara städer och samhällen (genom att minska städers miljöpåverkan).
- 12 Hållbar konsumtion och produktion (genom hållbar förvaltning och användning av naturresurser, genom minskade avfallsmängder (inkl. minskat matsvinn), hållbara metoder för offentlig upphandling samt genom att öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar).
- 13 Bekämpa klimatförändringarna (genom att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering).

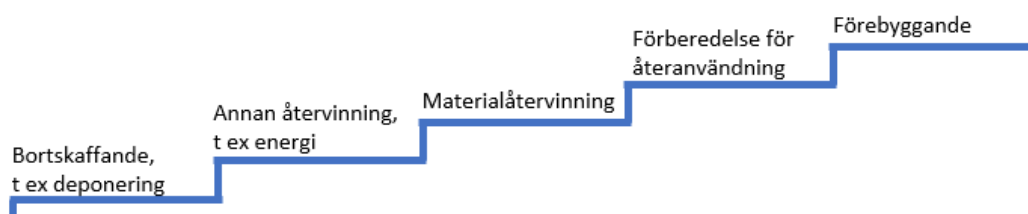
Figur 2 Genomförandet av avfallsplanen bidrar till att uppfylla flera av de globala hållbarhetsmålen.

EU:s avfallshierarki

En avfallsplan ska syfta till att avfall hanteras enligt EU:s avfallshierarki. Hierarkin innebär kortfattat att avfall ska förebyggas. Om detta inte är möjligt ska det behandlas på de sätt som bäst skyddar människors hälsa och naturen, nämligen i första hand genom återanvändning och i andra hand återvinning.

Avfallshierarkin beskrivs ofta som en trappa (Figur 3) där deponi och energiåtervinning (förbränning) av avfall utgör de nedersta stegen, därefter följer materialåtervinning och återanvändning. Det översta steget innebär förebyggande av att avfall uppstår.

Avfallsplanens tre mål bidrar alla till att steg tas upp för avfallstrappan.

Figur 3 Avfallstrappan illustrerar EU:s avfallshierarki. Förenklat innebär den att avfall i första hand ska förebyggas. Om det ändå uppstår avfall ska det behandlas på det sätt som bäst skyddar människors hälsa och naturen.

Kopplingar till styrdokument i Eslövs kommun

I Eslöv är avfallsplanen en av de planer som är kopplade till Miljöstrategi för. Avfallsplanen kommer tillsammans med planerna *Naturmiljöplan för Eslöv*, *Kemikalieplan för Eslöv* och *Energi- och klimatplan för Eslöv*, att bidra till målen i miljöstrategin. Miljöstrategin och planerna kopplade till den är under framtagande.

Kopplingar till styrdokument i Hörs kommun

I Hörs kommun samordnas avfallsplanens mål med målen i den *Miljö- och klimatstrategi* som är under framtagande. Miljö- och klimatstrategin blir ett övergripande styrdokument för ett brett område medan avfallsplanens mål styr ett smalare sakområde. I *Översiktsplan för Hörs kommun* behandlas frågor som bland annat berör behovet av ny yta för återvinningscentral i tätorten.

Kopplingar till styrdokument i Hörby kommun

I Hörby kommun är avfallsplanen kopplad till Översiktsplan 2035 som är under framtagande. Översiktsplanen kommer fungera som ett övergripande styrdokument och kommer att fånga upp avfallsfrågan utifrån avfallsplanens mål. Avfallsplanen är också kopplad till Naturvårdsprogram för Hörby kommun samt Energiplan för Hörby kommun (under framtagande).

Handlingsplan 2023 - 2026

Nedan redovisas de åtgärder som anses prioriterade att genomföra under perioden 2023 - 2026 för att arbetet i kommunerna och Merab ska gå i riktning mot avfallsplanens mål.

För varje åtgärd anges vilken eller vilka verksamheter som är ansvariga för genomförandet. För varje åtgärd anges också vilka resurser som krävs för genomförande. I samtliga fall krävs någon form av insats av den ansvariga verksamheten, i kommunerna och Merab. Tidsåtgången för det interna arbetet redovisas inte.

Resursbehov

Åtgärder i nedanstående sammanställning som är markerade med asterisk (*) kräver extra resurser, antingen i form av samordnare, resurs inom området nedlagda deponier eller ekonomiska medel som äskas i budget. Behovet redovisas vid rubriken 'Extra resurser' i respektive åtgärd. Resursbehovet kan variera något mellan kommunerna beroende på i vilken omfattning arbete redan har påbörjats eller är etablerat.

Åtgärd 3.9 kräver extra resurser i form av kompetens inom området nedlagda deponier. Sammantaget förväntas behovet uppgå till totalt cirka 2 000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under ett år.

Åtgärd 1.2, 2.2, 2.3, 2.4, 2.7 och 3.1 kräver extra resurser i form av en samordnare som kan leda och genomföra en stor del av arbetet med åtgärderna. Samordnarresursen behövs också för att följa upp och sammanställa avfallsplanens nyckeltal och genomförandet av handlingsplanens åtgärder. Sammantaget förväntas samordnarbehovet totalt uppgå till cirka 8 000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under handlingsplanens genomförandeperiod 2023 - 2026.

Åtgärd 1.1, 3.2 samt 3.8 kräver extra resurser i form av ekonomiska medel som äskas av respektive kommun samt Merab inför aktuellt budgetår. Under handlingsplanens genomförandeperiod (2023 - 2026) beräknas det totala behovet av extra medel vara 150 000 - 250 000 SEK per kommun och 100 000 SEK för Merab.

Åtgärd 3.1, Säkerställa nära källsortering, kräver för att genomföras fullt ut extra resurser åtminstone initialt. Kostnaden är helt och hållet avhängig vilken verksamhet som berörs, vilka avfallsmängder som blir aktuella och hur det praktiska arbetet med placering av kärl, tömning och transporter kan lösas. På sikt kan vinster förväntas då kostnaden för brännbart avfall minskar vid ökad källsortering.

Utöver ovanstående krävs också resurser för att hålla samman och följa upp arbetet med avfallsplanen, se även under rubriken **Samordnare**.

Åtgärder för mål 1, Minskad nedskräpning

1.1 Ta fram rutin för minskad nedskräpning*

Beskrivning:	En rutin ska tas fram som beskriver arbete för minskad nedskräpning, i respektive kommun. Rutinen ska bygga på en utredning som beskriver problem och behov och omfattar hela kommunen.
Vinster:	Åtgärden anses vara angelägen och kunna generera miljövinster, ökad trivsel, ökad upplevd trygghet samt mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser.
Ansvar:	Eslöv: Miljö- och samhällsbyggnad – Gata Trafik och Park Höör: Samhällsbyggnadssektor - Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	100 000 - 150 000 SEK per kommun för utredning och framtagande.
Uppföljning:	Finns framtagen rutin mot nedskräpning, eller inte.

1.2 Kommunicera om nedskräpning*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om nedskräpning riktad till allmänheten ska genomföras per år. Information om hantering av trädgårdsavfall ska ingå. När plan för minskad nedskräpning är framtagen ingår kommunikationsinsatser mot nedskräpning i den.
Vinster:	Fler nås av information om nedskräpning och om hantering av trädgårdsavfall vilket bidrar till miljövinster, minskad nedskräpning och därmed ökad trivsel, upplevd trygghet, mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser. Åtgärden bidrar också till miljövinster.
Ansvar:	Kommunernas kommunikatörer i samarbete med samordnare
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser kring nedskräpning

Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering

2.1 Ställa krav på resurseffektiva inköp och upphandlingar

Beskrivning:	Kommunen ska vid inköp och upphandling ställa krav på, och välja/beställa, varor, tjänster och entreprenader som bidrar till resurshushållning, när det är befogat och möjligt. Upphandlingsmyndighetens förslag på hållbarhetskrav kan användas.
Vinster:	Åtgärden bidrar till miljövinster och har god potential till att generera ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Miljöstrateg, Upphandlingsavdelning, Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen och Inköpssamordnare

	Höör: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt kommunekolog/miljö- och hållbarhetssamordnare - samhällsbyggnadssektor.
	Hörby: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt miljöstrateg – avdelning Planering och utveckling
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av upphandlingar där krav i enlighet med åtgärden har ställts. Nyckeltal för inköp/beställning, andel miljömärkta varor för vissa utvalda avtal.

2.2 Identifiera och åtgärda prioriterade produktflöden*

Beskrivning:	Minst ett produktflöde per år ska inventeras för att hitta och genomföra åtgärder som innebär att produktflödet blir mer resurseffektivt med mindre spill i form av avfall. De produktflöden som ska prioriteras är de där effektivisering kan antas leda till så stora miljövinster och ekonomiska vinster som möjligt.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Samordnare tillsammans med berörd sektor/förvaltning inom respektive kommun.
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare 200 timmar per år och kommun
Uppföljning:	Redovisning av inventering och av vidtagna åtgärder.

2.3 Öka möjlighet till internt återbruk*

Beskrivning:	Insatser ska genomföras för att främja återbruk av exempelvis möbler, utrustning och byggmaterial inom kommunorganisationen.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Samordnare tillsammans med ansvarig förvaltning Höör: Samordnare tillsammans med ansvarig person inom Sektor för kultur, arbete och folkhälsa Hörby: Samordnare tillsammans med ansvarig sektor
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Eslöv: Samordnare 200 timmar initialt, därefter 100 timmar per år. Höör: Samordnare 100 timmar per år för att utöka antalet produktslag som kan återbrukas. Hörby: Samordnare som stöd för uppstart 300 timmar och därefter 100 timmar per år för uppföljning.

Uppföljning: Redovisning av inventering och vidtagna åtgärder. Mätning av antal produkter som hanterats inom respektive verksamhet.

2.4 Minska matsvinn i alla verksamheter*

Beskrivning: Åtgärden innebär att arbetet för att minska matsvinn breddas och utvecklas inom hela kommunorganisationen, så att alla verksamheter som hanterar livsmedel görs delaktiga.

Vinster: Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.

Ansvar: Eslöv: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga förvaltningar som hanterar livsmedel
Höör: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel
Hörby: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel

Resurs internt: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: Samordnare 150 timmar per år och kommun

Uppföljning: Arbetet för minskat matsvinn beskrivs och matsvinnet mäts och rapporteras.

2.5 Främja allmänhetens möjlighet till återbruk

Beskrivning: Insatser genomförs för att möjliggöra och utveckla allmänhetens möjligheter att återbruka och/eller låna produkter såsom exempelvis utrusning, verktyg, kläder och andra prylar.

Vinster: Ökat återbruk bidrar till såväl miljövinster som ekonomiska besparingar för dem som nyttjar möjligheterna. Fler får möjlighet att delta i resurskrävande fritidsaktiviteter.

Ansvar: Eslöv: Kultur och Fritid
Höör: Sektor för kultur, arbete och folkhälsa
Hörby: Kultur och fritid

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: nej

Uppföljning: Redovisning av vidtagna insatser.

2.6 Utveckla möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna

Beskrivning: Åtgärder genomförs för att öka allmänhetens möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna.

Vinster: Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna.

Ansvar: Merab

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom befintlig verksamhet.

Extra resursbehov: Nej

Uppföljning: Redovisning av vidtagna insatser. Mätning av återbruk.

2.7 Kommunicera kring återbruk och avfallsförebyggande*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om återbruk och/eller annat avfallsförebyggande arbete riktad till allmänheten ska genomföras per år.
Nyttor:	Fler nås av information om nyttorna med, och möjligheterna till, återbruk och avfallsförebyggande. Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna till återbruk.
Ansvar:	Samordnare i samarbete med kommunernas kommunikatörer.
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser.

Åtgärder för mål 3, Hållbar avfallshantering

3.1 Säkerställa nära källsortering*

Beskrivning:	Det ska säkerställas att det i alla kommunala verksamheters lokaler, där det anses möjligt och befogat, ska finnas möjligheter att källsortera i enlighet med de lokala avfallsföreskrifterna.
Vinster:	Lagkravet på källsortering uppfylls, det genererar miljövinster och bidrar positivt till hållbara beteenden. Åtgärden kan komma att bidra till lägre kostnader för avfallshantering eftersom volymen brännbart minskar.
Ansvar:	Eslöv: Serviceförvaltningen – fastighet Höör: Barn- och utbildningssektor, Social sektor, Sektor för Kultur, arbete och folkhälsa, HFAB Hörby: Kommunservice – fastighet, Sektor bildning – skolverksamheter, Sektor omsorg – vård och omsorg
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare: 100 timmar per år och kommun. Eventuella kostnadsökningar för hantering av insamlat källsorterat avfall.
Uppföljning:	Redovisning av i hur många lokaler, där det anses befogat, som det finns möjlighet att källsortera det avfall som kan uppkomma i lokalen.

3.2 Utreda möjligheten till källsortering på offentliga platser*

Beskrivning:	Utreda möjligheterna för att skapa förutsättningar för källsortering på offentliga platser.
Vinster:	Kan komma att bli lagkrav. Åtgärden bidrar till miljövinster och positivt till hållbara beteenden.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park Höör: Samhällsbyggnadssektor – Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	50 000 – 100 000 SEK per kommun
Uppföljning:	Redovisning av utredning.

3.3 Ta fram en plan för avfallsinfrastrukturen

Beskrivning:	En plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling tas fram, som omfattar nuvarande och framtida behov och som bidrar till cirkulär ekonomi. Planen anpassas till behov av utveckling för krav i kommande (och befintlig) lagstiftning.
Vinster:	Utveckling av infrastrukturen för avfallshanteringen innebär att kommande krav och behov kan hanteras effektivt och proaktivt.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av planen.

3.4 Ta fram rutin för avvikelshantering

Beskrivning:	En rutin för avvikelshantering kopplat till avfallsinsamlingen tas fram.
Vinster:	Rutinen bidrar till att förbättra kundernas källsortering och därmed till renare avfallsfraktioner, vilket i sig leder till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av rutinen.

3.5 Undersöka möjligheter till slutna materialflöden

Beskrivning:	Möjligheterna att bidra till att sluta materialflöden för prioriterade avfallsfraktioner identifieras och undersöks.
Vinster:	Slutna materialflöden bidrar till miljövinster, bland annat begränsad klimatpåverkan och giftfri miljö samt och förmodligen också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av undersökningen.

3.6 Utveckla möjligheter till insamling av farligt avfall

Beskrivning:	Undersök möjligheten att erbjuda insamling av farligt avfall, som ljuskällor, småbatterier och småelektronik, på centrala platser i de tre kommunerna.
Vinster:	Förenklad insamling av farligt avfall bidrar till att mer farligt avfall hamnar där det ska och hanteras på rätt sätt. Det innebär miljövinster, bland annat bidrag till miljömålet giftfri miljö. Åtgärden bidrar också till ökad service, ökad lagefterlevnad, till positiv beteendepåverkan och till hållbara beteenden.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av undersökningen.

3.7 Genomföra kundundersökning och plockanalys

Beskrivning:	Kundundersökning och plockanalys (inklusive storbehållare) genomförs vart tredje år enligt Avfall Sveriges metoder.
Vinster:	Undersökningen och plockanalysen visar på hur nöjda kunderna är och hur bra källsorteringen fungerar. Denna information ska användas till att utveckla avfallshanteringen.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet samt budgeterad kostnad ca 600 000 SEK per tillfälle.
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av kundundersökning. Redovisning av plockanalys.

3.8 Ta fram kommunikationsplan*

Beskrivning:	En kommunikationsplan som inkluderar MERABs arbete med tillgänglighet, digitalisering, prioriterade målgrupper och budskap, inklusive information om hushållens avfallsförebyggande ska tas fram.
Vinster:	Höjd medvetandenivå hos MERABs kunder. Ökad kundnöjdhet. Renare avfallsfraktioner. Minskade avfallsmängder.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	100 000 SEK
Uppföljning:	Redovisning av kommunikationsplan samt genomförda åtgärder.

3.9 Ta fram åtgärdsplaner för nedlagda deponier och genomföra dem*

Beskrivning:	Ta fram åtgärdsplaner för nedlagda deponier. Därefter genomföra arbetet som beskrivs i åtgärdsplanerna.
Vinster:	Åtgärden innebär att lagkravet om åtgärdsplaner för nedlagda deponier uppfylls samt att miljörisker såsom läckage av miljögifter från deponier till grund- och ytvattenminskar.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och Samhällsbyggnad Höör: Kommunledningskontoret - Miljöenheten Hörby: Kommunservice
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Resurs inom området nedlagda deponier 300 - 350 timmar per år och kommun under två år.
Uppföljning:	Finns åtgärdsplaner till kommunernas nedlagda deponier, eller inte. Hur många och vilka åtgärder som har genomförts enligt åtgärdsplanerna.

Bilagor

Det lagstiftade kravet på kommunala avfallsplaner innebär att en rad sakområden ska redovisas. Naturvårdsverkets författningssamling (NFS 2020:6) föreskriver bland annat att avfallsplanen ska innehålla en redogörelse för vilka styrmedel som står till kommunens förfogande för avfallsplanens genomförande. De miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna samt resursbehovet för planens genomförande ska bedömas. Avfallsplanen ska även beskriva behovet av nya insamlingssystem och innehålla en sammanställning av hur behovet av platser för avfallshantering har tillgodosetts i den kommunala översiktsplaneringen. Avfallsmängder och avfallets sammansättning ska redovisas liksom var avfallet uppstår och vilka anläggningar som behövs för att behandla det. Avfallsplanen ska även innehålla en uppföljning av tidigare avfallsplan samt uppgifter om nedlagda deponier. Det ska också framgå hur samråd har gått till och vilka kommunala funktioner som har medverkat vid framtagandet av avfallsplanen.

I bilagor till avfallsplanen beskrivs följande:

1. Miljöbedömning
2. Kommunens styrmedel
3. Ekonomiska konsekvenser och resursbehov
4. Översiktsplaner och framtida insamlingssystem
5. Nulägesbeskrivning
6. Uppföljning av avfallsplan 2018 - 2021
7. Projektorganisation, förankring och samråd
8. Nedlagda deponier
9. Barnkonsekvensanalys

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 1 – Miljöbedömning

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 1 – Miljöbedömning

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Sammanfattning

Kommunerna Eslöv, Höör och Hörby har tagit fram en gemensam avfallsplan, enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808). Planen beskriver bland annat nuvarande avfallshantering och innehåller mål om avfallsminimering, minskad nedskräpning och avfallshantering. Avfallsplanen tar avstamp i de regionala och nationella miljö kvalitetsmålen samt Agenda 2030.

Av 6 kap. 1 § miljöbalken framgår att syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Avfallsplanen påverkar kommunala verksamheters arbetsätt och konsumtion, hur avfallsanläggningar drivs i kommunerna, och förväntas också förändra beteenden.

Genomförandet av planen bidrar i huvudsak till positiv miljöpåverkan, främst genom att främja hushållningen med energi och naturresurser och minska spridningen av föroreningar i miljön. I enlighet med 2 § miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) antas delar av genomförandet medföra betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram.

De nationella miljö kvalitetsmål som berörs mest av avfallsplanen är God bebyggd miljö, Giffri miljö och Begränsad klimatpåverkan som alla bedöms påverkas i positiv riktning till följd av planens genomförande. Avfallsplanens genomförande bedöms inte leda till att relevanta miljö kvalitetsnormer överskrids. Positiva miljöeffekter bedöms uppstå främst till följd av påverkan i form av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall. Risker för negativa miljöeffekter bedöms som små och berör främst risken för spridning av skadliga ämnen i samband med att materialflöden sluts i kretslopp.

Sammanfattningsvis bedöms genomförandet av planen ligga i linje med en hållbar utveckling enligt Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

Delar av planens berör verksamhetsområden som någon annan än avfallsorganisationen ansvarar för. Arbete med planen kräver vissa samordningsresurser men nyttorna förväntas bli flera och stora.

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund.....	5
Behov av och syfte med miljöbedömning	5
Avgränsningssamråd	6
Om Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby.....	6
Avfallsplanens syfte	6
Avfallsplanens mål.....	6
Planens genomförande	7
Utgångspunkter för bedömning av planens miljökonsekvenser.....	7
Avgränsningar.....	7
Hänsyn till gällande politiska beslut som berör avfallsplanen.....	8
Agenda 2030	9
En europeisk grön giv (The European Green Deal) och avfallsdirektiv.....	9
EU:s handlingsplan för en cirkulär ekonomi	10
Nationell strategi och handlingsplan för cirkulär ekonomi.....	11
Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program.....	11
Nationell strategi för hållbar konsumtion	12
Nationellt miljömålssystem – Generationsmål	12
Nationellt miljömålssystem – Miljökvalitetsmål	13
Miljökvalitetsnormer	15
Relaterad styrning på kommunal nivå	16
Sveriges Ekokommuner	16
Planens miljömässiga påverkan, effekter och konsekvenser	17
Effekter på resurshushållningen.....	17
Effekter på luftkvalitet och klimat.....	18
Effekter på människors hälsa	19
Effekter på mark och vatten	21
Effekter på bebyggelse och kulturmiljö.....	22
Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter	23
Sammanfattande bedömning.....	23
Sammanfattning av åtgärder för att minska negativ påverkan	24
Uppföljning	24

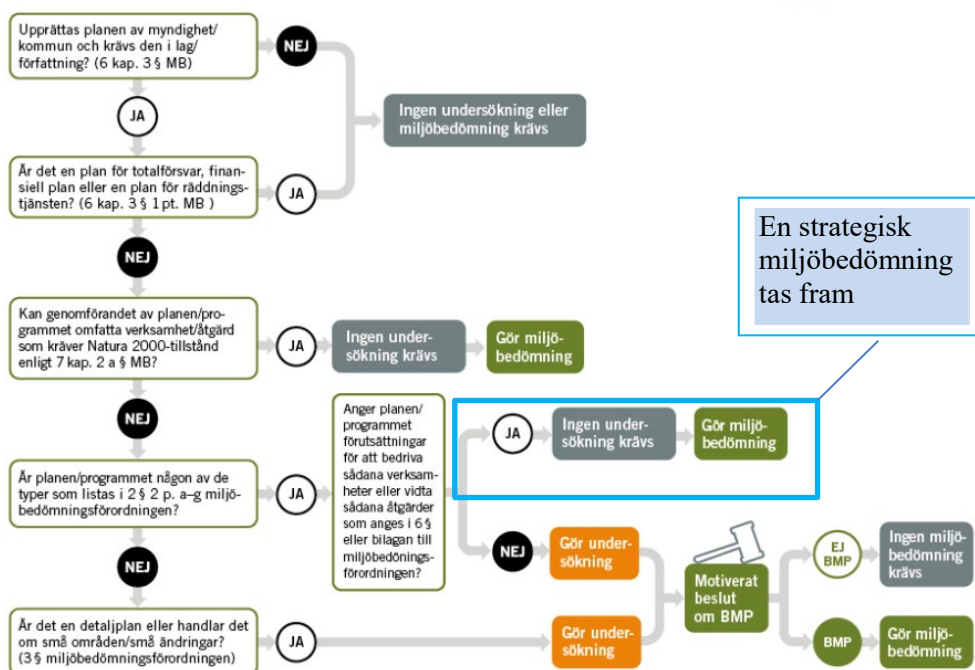
Bakgrund

Eslövs kommun, Höörs kommun och Hörby kommun har i enlighet med 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) tagit fram en gemensam avfallsplan: *Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby - Med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023–2026*.

Behov av och syfte med miljöbedömning

Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utvärderas vid framtagandet av en avfallsplan enligt miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Avfallsplanen anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) ska en myndighet eller en kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1 Naturvårdsverkets vägledning för att avgöra behovet av undersökning och miljöbedömning. Avfallsplanen bedöms riskera att medföra betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning ska därmed göras.

Enligt 2 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, kunna förväntas om genomförandet av planen anger förutsättningar för att bedriva en verksamhet som kräver tillstånd och är en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614).

Enligt 4 § miljöbedömningsförordningen ska lagstadgade planer som upprättas av en kommun, om de inte omfattas av 2 §, antas medföra betydande miljöpåverkan endast om de anger förutsättningar för att bedriva verksamheter med hänsyn till hur de kan påverka miljön och en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken visar att en sådan miljöpåverkan kan antas. Enligt miljöbedömningsförordningen 5 § ska en sådan undersökning utgå ifrån flera omständigheter.

Bedömningen görs i detta fall att en kommunal avfallsplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan, bland annat kopplat till att den enligt miljöbedömningsförordningens 5 §

1. a) anger förutsättningar för driftförhållanden och resursfördelning inom kommunala verksamheter kopplat till avfallsförebyggande i den offentliga konsumtionen, samt i samlingsinfrastrukturen kopplat till förbättrade möjligheter till ökat återbruk och återvinning i samhället

1. b) har betydelse för miljöeffekter kopplat till genomförandet av andra kommunala, regionala och nationella planer
1. c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling och integreringen av miljöaspekter i övrigt
1. d) har betydelse för möjligheten att följa miljölagstiftningen, bland annat kopplat till nedlagda deponier, avfallshantering, resurshushållning, slutna kretslopp och avfallstrappan
2. kan förebygga miljöproblem som exempelvis spridning av kemikalier, nedskräpning, klimatpåverkan och degradering av naturresurser, och därpå följande förluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster liksom nuvarande och kommande generationers försämrade möjligheter till välbefinnande.

Föreliggande avfallsplan bedöms medföra i huvudsak betydande positiv miljöpåverkan utifrån ovanstående omständigheter. Effekter och konsekvenser på miljön med anledning av planens genomförande kommer att beskrivas i enlighet med 6 kap. 11 § miljöbalken, avgränsat till de miljöaspekter som bedöms vara särskilt viktiga utifrån resultatet av detta avgränsningssamråd som genomförs enligt samma kapitel 10 §.

Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap. 10 § ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Länsstyrelsen Skåne har under september 2021 haft möjlighet att yttra sig över förslaget till avgränsningar. Den 28 september inkom yttrandet, som inte innehöll några specifika synpunkter kring förslaget till avgränsning.

Angränsande kommuner har tidigare kontaktats angående vilken verksamhet och funktion som är bäst lämpad att ta emot förfrågan om avgränsningssamråd. Dessa (Hässleholm, Kristianstad, Tomelilla, Sjöbo, Lund, Klippan) har under september 2021 haft möjlighet att yttra sig över förslaget till avgränsningar. Förslaget har också skickats till centrala e-postadresser i Kävlinge och Svalöv.

Följande synpunkt har inkommit från Renhållningsverket i Lunds kommun: ”Anser att avgränsningen är rimlig utifrån gällande kriterier och har inga övriga synpunkter.”

Om Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby

Varje kommun ska ha en aktuell renhållningsordning (15 kap 11 § miljöbalken) som inkluderar en avfallsplan och lokala avfallsföreskrifter. Eslöv, Höör och Hörby tar med utgångspunkt i det gemensamma renhållningsansvaret fram en gemensam renhållningsordning, vilken beslutas av kommunfullmäktige i respektive kommun. Avfallsplanen ska bland annat redovisa mål och åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet i enlighet med kap 15 miljöbalken och avfallshierarkin: i grova drag innebär det att i första hand förebygga avfall, i andra hand att hantera det avfall som ändå uppstår så att materialflödena kan slutas i kretslopp och sedan att utvinna energi ur det avfall som inte kan återföras till kretsloppet.

Avfallsplanens syfte

Avfallsplaneringen i Eslöv, Höör och Hörby syftar till att tydliggöra kommunernas gemensamma utveckling mot hållbar avfallshantering, avfallsminimering och minskad nedskräpning.

Avfallsplanens mål

Innehållet i planen baseras i huvudsak på *Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:2)* om vad en kommunal avfallsplan ska innehålla, med tydlig koppling till relaterad nationell styrning inom området, exempelvis den nationella strategin för cirkulär ekonomi och den nationella avfallsplanen.

1. Minskad nedskräpning

Målet innebär att nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte spridas i miljön. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

2. Avfallsminimering

Målet innebär att mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår. Målet innebär att steg tas uppför avfallstrappan.

3. Hållbar avfallshantering

Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär också att farliga ämnen inte ska spridas från nedlagda deponier. Målet innebär att steg tas uppför avfallstrappan.

Planens genomförande

Det finns ett utpekat ansvar för varje åtgärd i avfallsplanen. Ansvarig ansvarar för att åtgärden genomförs och för att äska resurser om åtgärden kräver det.

Den årliga uppföljningen syftar till att sammanfatta och presentera resultatet av arbetet med avfallsplanen.

Utgångspunkter för bedömning av planens miljökonsekvenser

I detta kapitel beskrivs bedömningsgrunderna i miljökonsekvensbeskrivningen, alltså

- vilka avgränsningar som görs avseende miljöaspekter, tid och rum i miljöbedömningen
- vilka alternativ till det liggande förslaget till avfallsplan som övervägts samt
- hur förslaget anpassats till relaterad politisk styrning på olika beslutsnivåer

Avgränsningar

Avgränsning av miljöaspekter

Denna MKB fokuserar på de mest väsentliga miljöaspekterna och hur de påverkas direkt eller indirekt, positivt eller negativt, tillfälligt eller bestående, kumulativt eller inte kumulativt och på kort, medellång eller lång sikt (enligt miljöbalkens 6 kap. 2 §) på grund av genomförandet av avfallsplanens skrivningar. Tyngdpunkten ligger på de frågor där kommunerna har rådighet och eftersom det rör sig om en strategisk miljöbedömning av en lagstadgad plan så hålls bedömningarna på en övergripande nivå.

Följande miljöaspekter kommer att konsekvensbedömas med hänsyn till betydande miljöpåverkan (främst positiv):

- Effekter på människors hälsa (kopplat till konsekvenser av åtgärder för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller).
- Effekter på resurshushållning (kopplat till konsekvenser av åtgärder för att förebygga avfall och öka återanvändning och återvinning).
- Effekter på luftkvalitet och klimat (kopplat till konsekvenser av åtgärder som berör transporter, hanteringen av avfall och konsumtionens klimatpåverkan).
- Effekter på mark och vatten (kopplat till konsekvenser av åtgärder som berör nedlagda deponier och spridningen av skadliga kemikalier).
- Bebyggelse och kulturmiljö (kopplat till övergripande konsekvenser av åtgärder som berör insamlingsystem)

Påverkan beskrivs övergripande utifrån vad som har bedömts rimligt med hänsyn till planens innehåll, omfattning och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig. Miljöpåverkan från de anläggningar i drift som finns inom kommunerna hanteras inom ramen för tillståndsprövning/anmälningsärendet och tillsyn för dessa anläggningar. Miljöpåverkan i samband med förändrad markanvändning kopplat till utvecklingen av samlingsinfrastruktur hanteras i samband med detaljplanering.

Geografisk avgränsning

MKB:n fokuserar på påverkan i kommunerna Eslöv, Höör och Hörby. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal. Konsumtionens miljöpåverkan, och därmed de åtgärder som minskar denna, är exempelvis globala, liksom klimatpåverkan från avfallstransporter.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Tidsmässig avgränsning

Avfallsplanen ska ses över under varje mandatperiod och då revideras om det anses behövas. Handlingsplanen med åtgärderna som ska leda fram till målen gäller under perioden 2023-2026. En ny handlingsplan ska tas fram som ska börja gälla från och med 2027.

Alternativ till avfallsplan

Enligt miljöbalkens 6 kap. 11 § punkt 2 ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla uppgifter om miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs.

Nollalternativ - om avfallsplanen inte beslutas och genomförs.

Nollalternativet speglar en situation där en ny avfallsplan inte beslutas och därmed inte genomförs. Om inte förslaget antas, eller om det skjuts fram på obestämd tid, står kommunerna utan den avfallsplanering som lagen kräver att de ska ha. Gällande plan, *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby 2018-2021* löpte ut i årsskiftet 2021-2022. Även om gällande plan i teorin kan fortsätta gälla så skulle den sannolikt inte medföra någon miljömässigt positiv förändring i organisationens utveckling. Den uppfyller heller inte dagens lagstiftning fullt ut. Nollalternativet är således inte ett aktuellt alternativ.

Alternativa upplägg, vilka valts bort är:

Att aktualisera den gamla avfallsplanen.

Detta alternativ innebär att kommunala verksamheter får ytterligare tid på sig att genomföra de åtgärder som inte blivit genomförda i den gamla avfallsplanen. Eftersom åtgärderna i många fall inte tydligt beskriver vad som ska göras och var ansvaret ligger, och då det i vissa fall saknas resurser för att genomföra åtgärderna, så är det inte en bra väg att gå. Det är också tveksamt om den gamla avfallsplanen uppfyller dagens lagstiftning. Således bedöms detta alternativ inte vara aktuellt eller önskvärt.

Att varje kommun antar en egen avfallsplan.

Ett alternativ till det liggande förslaget är att varje kommun antar en lokalt anpassad avfallsplan. Det skulle innebära att även renhållningsbolaget behöver ha en egen handlingsplan, eller att majoritetsägaren (Eslövs kommun) inkluderar renhållningsbolagets åtgärder i sin handlingsplan. Förslaget skulle innebära att de samarbetsvinster som uppkommer av att flera kommuner arbetar med samma utmaningar skulle gå förlorade. Det finns också aspekter när det gäller revidering och uppföljning som underlättas av en gemensam plan. Eftersom kommunerna från början ansett att det finns fördelar med att ha ett gemensamt renhållningsarbete så är utgångspunkten att det inte är aktuellt med kommunspecifika avfallsplaner.

Hänsyn till gällande politiska beslut som berör avfallsplanen

Här beskrivs relaterade politiska beslut som ur ett miljöperspektiv kan påverka eller påverkas av avfallsplanens genomförande, med fokus på kommunal, nationell och internationell nivå. För varje område anges en beskrivning och särskilt relevanta kopplingar, samt hur avfallsplanens genomförande tar hänsyn till de angivna relaterade politiska besluten.

- Agenda 2030
- EU:s gröna giv (tillväxtstrategi)
- EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi
- Nationell plan för cirkulär ekonomi

- Nationell avfallsplan
- Nationell strategi för hållbar konsumtion
- Nationellt miljömålssystem
- Miljökvalitetsnormer
- Styrning på kommunal nivå
- Sveriges Ekokommuner

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030. Arbetet för att nå dessa globala mål ska genomföras i FN:s samtliga medlemsländer, däribland Sverige som har beslutat att vara ledande i omställningen. Syftet med målen är att leda världen mot en mer rättvis och hållbar värld. Flera av de globala målen och delmålen har bäring på arbetet med att förebygga uppkomsten av avfall samt hanteringen av det avfall som ändå uppstår.

Genomförandet av avfallsplanen omfattar allt från anskaffning, användning och avyttring av produkter i den kommunala konsumtionen, till insamling, förberedelse för återvinning och energiutvinning samt kommunikation kopplad till det som avfallsplanen hanterar. Allt för att minska avfallens mängd och farlighet samt hantera det hållbart. Avfallsplanen har en tydlig koppling till Agenda 2030.

Genom att göra medvetna upphandlingar där livscykelperspektivet ingår, kan uttaget av naturresurser och uppkomsten av avfall minska. Genom att utvinna energi såsom biogas, el och värme ur vissa avfallsfraktioner, minskar behovet av fossila resurser. Arbetet mot nedskräpning leder till mindre föroreningar och plast i haven. Antalet sjukdoms- och dödfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar minskar också med en hållbar avfallshantering och med arbete för att förhindra uppkomst av avfall. För att en hållbar utveckling ska kunna uppnås behöver även kunskap om hållbara livsstilar öka och vi behöver samarbeta och arbeta effektivt utifrån vetenskap, teknik och innovation. Alla dessa steg hanteras på ett eller annat sätt i avfallsplanen.

Under utvecklingen av avfallsplan har hänsyn tagits till de globala målen så att genomförandet bidrar till dess uppfyllande inom relaterade målområden.

En europeisk grön giv (The European Green Deal) och avfallsdirektiv.

Styrmedel och åtgärder utvecklas idag i många fall gemensamt inom EU. Målsättningar och strategier på övergripande europeisk nivå är av stor betydelse eftersom det finns direkta kopplingar till den svenska politiken. Europeiska kommissionen har beslutat om en *grön giv* för omställningen av ekonomin och samhället¹. Med den gröna given kommer EU att ställa om till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där

- det inte finns några nettoutsläpp av växthusgaser år 2050
- den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen
- inga människor eller platser lämnas utanför

Den gröna given ska förbättra livet och folkhälsan för dagens invånare och för kommande generationer genom att bidra till en grön omställning inom åtta områden:

- ren luft, rent vatten, friska jordar och biologisk mångfald
- renoverade, energieffektiva byggnader
- hälsosam mat till rimliga priser
- mer kollektivtrafik

¹ Hämtad 210826 från https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv

- renare energi och innovativ ren spjutspetsteknik
- varor med längre livslängd som går att reparera, återvinna och återanvända
- framtidssäkra jobb och kompetensutveckling inför omställningen
- en globalt konkurrenskraftig och resilient ekonomi.

Inom EU finns också gemensam avfallslagstiftning i form av ett avfallsdirektiv som ska främja en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning, ökad återvinning samt förbättrad avfallshantering. Direktivet omfattar flera målsättningar, bland annat

- senast 2025: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 55 viktprocent.
- senast 2030: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 60 viktprocent.
- senast 2035: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 65 viktprocent.

Det finns också andra direktiv om bland annat batterier, elektronik, uttjänta bilar och förpackningar, samt ett deponidirektiv med mål om att senast 2035 ska mängden kommunalt avfall som deponeras minskas till tio procent eller mindre av den totala mängden (vikt) genererat kommunalt avfall.

Lagstiftningen ska bidra till genomförandet av den gröna given liksom till handlingsplanen för cirkulär ekonomi².

EU:s handlingsplan för en cirkulär ekonomi

Nedan syns ett utdrag ur inledningen i EU-kommissionens handlingsplan för cirkulär ekonomi³, en del i den europeiska gröna given. Texten beskriver kopplingen mellan de ekologiska ramar naturen utgör, det mänskliga samhällets välmående och näringslivets konkurrenskraft.

Kap 1: ”Vi har bara en jord, men år 2050 kommer världen att konsumera som om vi hade tre jordklot. Den globala förbrukningen av material som biomassa, fossila bränslen, metaller och mineraler beräknas fördubblas under de kommande 40 åren medan den årliga avfallsgenereringen beräknas öka med 70 procent till 2050. Eftersom mer än hälften av de totala växthusgasutsläppen och mer än 90 procent av förlusten av biologisk mångfald och vattenstressen beror på utvinning och bearbetning av resurser, lanserades i den europeiska gröna given, en samordnad strategi för en klimatneutral, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi.

En uppskalning av den cirkulära ekonomin från ett fåtal föregångare till de stora ekonomiska aktörerna kommer att vara avgörande för att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och för att frikoppla ekonomisk tillväxt från resursanvändning, samtidigt som man säkerställer EU:s långsiktiga konkurrenskraft och ser till att ingen lämnas utanför. För att uppfylla denna ambition måste EU påskynda övergången till en regenerativ tillväxtmodell som ger mer tillbaka till planeten än den tar, göra framsteg när det gäller att hålla sin resursförbrukning inom planetens gränser och därför sträva efter att minska sitt konsumtions-avtryck och fördubbla sin cirkulära materialanvändning under det kommande decenniet.

För näringslivet kommer ett samarbete för att skapa en ram för hållbara produkter att ge nya möjligheter inom och utanför EU. Denna stegvisa och samtidigt oåterkalleliga omställning till ett hållbart ekonomiskt system är en oundgänglig del av EU:s nya industristrategi. I en färsk undersökning beräknas att man genom att tillämpa principerna för en cirkulär ekonomi i hela EU:s ekonomi kan öka EU:s BNP med ytterligare 0,5 procent fram till 2030, vilket skulle skapa omkring 700 000 nya arbetstillfällen. Det finns tydliga affärsmässiga fördelar även för enskilda företag – eftersom råvaror utgör i genomsnitt ca 40 procent av utgifterna för tillverkningsföretagen i EU, kan modeller med slutna kretslopp öka lönsamheten, samtidigt som företagen skyddas från fluktuerande råvarupriser. [...]

Den cirkulära ekonomin kommer att innebära att invånarna får funktionella och säkra produkter av hög kvalitet, som är effektiva och ekonomiskt överkomliga, håller längre och är konstruerade för återanvändning, reparation och avancerad materialåtervinning. Ett helt nytt utbud av hållbara tjänster, modeller för ”produkter som tjänster” och digitala lösningar kommer att leda till bättre livskvalitet, innovativa jobb och uppgraderad kunskap och kompetens.” [...]

Kap 2.2: ”Myndigheternas köpkraft motsvarar 14 procent av EU:s BNP och kan vara en stark drivkraft för att öka efterfrågan på hållbara produkter. För att utnyttja denna potential kommer kommissionen att föreslå obligatoriska minimikriterier och mål för miljöanpassad offentlig upphandling inom sektorslagstiftning och fasa in obligatorisk rapportering för att övervaka användningen av miljöanpassad offentlig upphandling, utan att skapa omotiverade administrativa bördor för offentliga köpare. Kommissionen kommer också att fortsätta stödja kapacitetsutbyggnad med vägledning, utbildning och spridning av god praxis och uppmuntra offentliga köpare att delta i initiativet ”offentliga inköpare för klimat och miljö”, vilket kommer att underlätta utbyten mellan köpare som har åtagit sig att genomföra miljöanpassad offentlig upphandling.”

I utvecklingen av avfallsplanen har hänsyn tagits till innehållet i EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi, och därmed till EU:s gröna giv och avfallslagstiftningen, med syfte att bidra till dess

² Hämtad 210826 från https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling_en

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0098&from=PT>

uppfyllande genom att tydliggöra kopplingen mellan kommunens ansvar för hanteringen av materialflöden och den cirkulära ekonomin.

Nationell strategi och handlingsplan för cirkulär ekonomi

I den nationella strategin för cirkulär ekonomi⁴ beskrivs hur omställningen ska genomföras i Sverige. Fyra utgångspunkter beskrivs i form av gemensamt arbete internationellt och globalt; innovation och innovativa företag; avfall som resurs; och giftfria kretslopp. I strategin anges ett antal prioriterade materialflöden vilka i stort sett motsvarar de som anges i den nationella avfallsplanen. Kommunerna har goda möjligheter att påverka flera av dessa utgångspunkter.

Ännu tydligare blir kommunernas roll i beskrivningen av fyra fokusområden med tillhörande handlingsplaner som visar det förändringsarbete som krävs i omställningen.

Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign	Kommunen kan påverka detta genom hållbar upphandling
Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster	Kommunen kan påverka detta genom god resurshushållning och ansvarsfull hantering av produkter
Cirkulär ekonomi genom giftfria och cirkulära kretslopp	Kommunen kan påverka detta genom en ansvarsfull hantering av flöden och produkter där kemikalier ingår
Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.	Kommunen kan påverka detta genom upphandling, tillsyn, näringslivssamordning och extern kommunikation

I Cirkulär ekonomi Handlingsplan för omställning av Sverige⁵ beskrivs kommunernas roll så här:

”Kommunerna är viktiga aktörer på avfallsområdet och bidrar i hög grad till omställningen till en cirkulär ekonomi bland annat genom information, innovation och teknikutveckling för att främja en avfallshantering som bidrar till cirkulära och fossilfria materialflöden. Kommunerna kan på detta sätt underlätta för hushållen och verksamheterna, inklusive de kommunala verksamheterna, att bidra till en cirkulär ekonomi. Vidare har kommunerna också huvudansvaret för fysisk samhällsplanering och bebyggelseutveckling vilket kan ha stor betydelse för människors förutsättningar att bidra till en cirkulär ekonomi” (s. 30).

I utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till innehållet i den nationella strategin för hållbar konsumtion med avseende på kommunernas möjlighet att bidra till dess intentioner.

Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program

Den nationella avfallsplanen, *Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023*⁶, beskriver Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin. Planen och programmets syfte är att beskriva Sveriges arbete med att:

- minska mängden avfall,
- minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
- minska de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall ger upphov till och
- främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurserna i avfallet samt
- bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår

För att nå detta behöver resurser längs hela värdekedjorna nyttjas effektivare. Såväl avfallshantering som avfallsförebyggande utgör led i arbetet för en cirkulär ekonomi och ett resurseffektivt

⁴ Hämtad 210826 från [200814_ce_webb.pdf \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/2008/14/ce_webb.pdf)

⁵ Hämtad 210826 från [Handlingsplan cirkulär ekonomi \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/2018/08/handlingsplan-cirkular-ekonomi)

⁶ Hämtad 210826 från <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publ-filer/6900/978-91-620-6946-9.pdf?pid=28041>

kretsloppssamhälle. Prioriterade områden att arbeta vidare med är bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning.

I utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till innehållet i den nationella avfallsplanen så att kommunerna genom avfallshantering och avfallsförebyggande bidrar till en cirkulär ekonomi och resurseffektivitet.

Nationell strategi för hållbar konsumtion

Regeringens strategi för hållbar konsumtion⁷ tar sikte på vad staten kan göra tillsammans med kommuner, näringsliv och det civila samhället för att underlätta för oss konsumenten att agera hållbart. Inom sju fokusområden beskrivs olika aspekter som behöver utvecklas för att skapa förutsättningar för en hållbar konsumtion, till exempel i skolan, i avfallshanteringen, i näringslivet samt genom delning, giftfri vardag, miljömärkning och beteendeförändring.

I utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till innehållet i den nationella strategin för hållbar konsumtion med avseende på kommunernas möjlighet att bidra till dess intentioner.

Nationellt miljömålssystem – Generationsmål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt preciseringar och flera etappmål. Generationsmålet innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. För att klara detta ska miljöpolitiken fokusera på sju strecksatser:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

Genomförandet av avfallsplanen bidrar indirekt till de två första strecksatserna genom att överuttaget och degraderingen av naturresurser och naturmiljön minskar samt att spridningen av skadliga kemikalier i naturmiljön och dess kretslopp minskar. Detta innebär hälsosammare livsmiljöer i planetens ekosystem och bättre möjligheter att bevara en hög biologisk mångfald och att säkra leveransen av ekosystemtjänster.

De efterföljande fem strecksatserna berörs direkt av avfallsplanens genomförande då den ska minska spridningen av farliga ämnen i människors livsmiljöer och i kretsloppen; den ska bidra till slutna materialkretslopp där naturresurser används effektivt; den ska bidra till effektiv användning och produktion av förnybar energi; och till att såväl den offentliga som den privata konsumtionen blir mer hållbar.

Generationsmålet kan kopplas till samtliga miljöaspekter i miljöbedömningen, men i huvudsak

- Effekter på resurshushållningen.

Sammantaget innebär detta att avfallsplanens intentioner ligger helt i linje med generationsmålet.

⁷ Hämtad 210826 från <https://www.regeringen.se/4a7e12/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2016/strategi-for-hallbar-konsumtion/strategi-for-hallbar-konsumtion--tillganglighetsanpassad.pdf>

Nationellt miljömålssystem – Miljökvalitetsmål

Miljökvalitetsmålen är utgångspunkten för hela samhällets arbete med miljöfrågor och ska vara vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Det är framför allt tre mål som berörs direkt av genomförandet av avfallsplanen, vilka beskrivs nedan kopplat till förslagets genomförande.

Begränsad klimatpåverkan. Klimatet förändras i allt för snabb takt för att ekosystemen och människans samhällen ska hinna anpassa sig, vilket innebär en ohållbar utveckling såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt. Om samhällets konsumtion – av exempelvis elektronik, möbler, byggmaterial, kläder, mat, energi - plötsligt skulle upphöra, skulle också en stor del av de klimatpåverkande utsläppen upphöra. Detta är naturligtvis inte ett önskvärt scenario, men sambandet mellan orsak och verkan visar också att *hur* vi väljer att konsumera har stor betydelse för vår möjlighet att begränsa klimatpåverkan. För att begränsa klimatpåverkan behöver bland annat samhällets materialflöden slutas i kretslopp och drivas med förnybar energi på ett resurseffektivt sätt.

Om vi i de offentliga organisationerna kan öka resurshushållningen genom återbruk, delning, effektiva inköpsprocesser, återvinning och att ställa cirkulära krav i upphandlingen, så minskar avfallets mängd och farlighet och vi bidrar samtidigt till en klimatsmart offentlig konsumtion. Om vi på samhällsnivå kan bidra till cirkulär ekonomi genom att skapa förutsättningar för medborgarens hållbara konsumtion, återbruk och återvinning, så minskar klimatpåverkan. Om vi samtidigt kan säkerställa en hållbar hantering av det avfall som ändå uppstår genom en hållbar insamlingsinfrastruktur, effektiv förberedelse för återvinning och hållbar energiutvinning, så främjas cirkulära materialflöden. Behovet av råvaruutvinning och -förädling kan då minska och förnybar energi kan produceras av matavfallet och av det avfall som inte kunnat materialåtervinnas. Som biprodukt till biogasproduktionen produceras också en rötrest som kan ersätta användningen av konstgödselmedel i jordbruket. Utvecklingen bidrar till en klimatsmart avfallshantering och service, liksom till en klimatsmart konsumtion och livsstil hos medborgaren.

Begränsad klimatpåverkan kan i huvudsak kopplas till följande miljöaspekter i miljöbedömningen:

- Effekter på luftkvalitet och klimat

Förslaget till avfallsplan visar hänsyn till miljömålet Begränsad klimatpåverkan på många plan och bidrar, i nära samverkan med kommunernas energi- och klimatplanering och översiktsplanering, till målets uppfyllnad inom de tre kommunernas rådighetsfär. Genomförandet av avfallsplanen innebär miljöeffekter i form av minskat råvaruuttag, förnybar energiproduktion och slutna materialflöden, vilket i sin tur orsakar positiva konsekvenser genom minskad klimatpåverkan och bättre luftkvalitet. Effektivare planering av insamlingsinfrastrukturen kan vid ökad återvinning medföra färre transporter med privatfordon men fler renhållningstransporter, vilket påvisar vikten av att de även fortsättningsvis drivs av förnybara drivmedel.

Giftfri miljö

För att uppnå målet om en giftfri miljö behöver samhällets materialflöden vara fria från kemikalier och spridningen av skadliga ämnen i luft, mark och vatten behöver upphöra. Eftersom kretsloppen hänger samman är det viktigt att synliggöra kopplingarna mellan dem och förebygga att de späds ut, förorenas eller blandas. Till exempel skulle skadliga kemikalier från en tillverkningsindustri kunna läcka ut i marken eller i yt- eller grundvatten, och via vattenkretsloppet eller näringskretsloppet tas upp av och lagras i en människa och påverka dennes hälsa; det skulle också kunna vara via luftföroreningar som människan andas in, eller vid exponering för kemikalier som utsöndras från produkter i vardagsmiljön. Skadliga ämnen kan också ansamlas i andra levande organismer och störa balansen i de ekologiska systemen, vilket kan försämra den biologiska mångfalden, leveransen av ekosystemtjänster och därmed också påverka människans möjligheter att leva goda liv. En viktig del i en cirkulär ekonomi är att säkerställa att de produkter och material som används i samhället inte innehåller kemikalier som förorenar materialkretsloppet eller förs över till vatten- eller näringskretsloppen.

Kommunerna kan inom sina organisationer och på samhällsnivå bidra till en *cirkulär ekonomi* genom att i sin offentliga konsumtion förebygga spridning av skadliga ämnen till människa och miljö. De kan i sin utveckling och förvaltning tillse att skadliga kemikalier inte används eller sprids, bland annat genom att minska nedskräpningen och spridningen av plast i naturmiljön och förebygga läckage från

nedlagda deponier. De kan i renhållningsarbetet minska farligheten i samhällets avfall både genom förebyggande åtgärder och genom en hållbar avfallshantering.

Giftfri miljö kan i huvudsak kopplas till följande miljöaspekter i miljöbedömningen:

- Effekter på människors hälsa
- Effekter på mark och vatten

Förslaget till avfallsplan kan i genomförandet bidra till att kommunerna inom sin rådighetsfär minskar spridningen av skadliga kemikalier till människa och miljö och därmed bidra till att målet om en giftfri miljö uppnås. Planen omfattar ingen styrning som riskerar leda till att målet motverkas. Genomförandet av förslaget till avfallsplan innebär miljöeffekter i form av minskad spridning av skadliga kemikalier i kretsloppen och miljön vilket i sin tur minskar risken för negativa konsekvenser på människors hälsa, biologisk mångfald och leveransen av ekosystemtjänster.

God bebyggd miljö

För att uppnå målet behöver samhällets fysiska miljö planeras för att skapa förutsättningar för en tillgänglig och säker insamlingsinfrastruktur. Den behöver också förvaltas på ett sätt som förebygger nedskräpning och uppmuntrar återbruk och materialåtervinning även hos andra aktörer. Flera av målsättningarna i avfallsplanen bidrar specifikt till att möjliggöra en effektiv och hållbar integrering av materialflödenas hantering i kommunernas livsmiljöer, bland annat genom den översiktliga planeringen. Detta bidrar också till att undvika målkonflikter som kan uppstå vid konkurrens om exploaterbar yta, vilket i sin tur ökar resurseffektiviteten i utvecklingsprocesserna. Förslaget till avfallsplan kan i genomförandet medföra behov av ombyggnader av återvinningscentraler eller annan förändring av insamlingsinfrastrukturen, vilket kan påverka den bebyggda miljön både positivt och negativt. I ett första steg ska renhållningsbolaget utveckla en plan för hur ett hållbart och cirkulärt insamlingssystem ska se ut och utvecklas. Miljöbedömning sker i samband med planprocessen när eventuella ombyggnationer blir aktuella.

God bebyggd miljö kan i huvudsak kopplas till följande miljöaspekter i miljöbedömningen:

- Effekter på bebyggelse och kulturmiljö

Genomförandet av avfallsplanen bidrar målet då kommunerna inom sin rådighetsfär minskar spridningen av skadliga kemikalier till människa och miljö. Planen omfattar ingen styrning som riskerar leda till att målet motverkas. Genomförandet av förslaget till avfallsplan innebär miljöeffekter i form av minskad spridning av skadliga kemikalier i kretsloppen, miljön och människan, vilket i sin tur minskar risken för negativa konsekvenser på biologisk mångfald och leveransen av ekosystemtjänster.

Nationellt miljömålssystem – Etappmål

Etappmålen visar på tidsatta och prioriterade steg på vägen för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Nedan anges de etappmål i miljömålssystemet som är särskilt relevanta i omställningen till en cirkulär ekonomi. Etappmålen följs upp och kan ge en indikation på om omställningen går i rätt riktning.

Avfall

- Förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, men undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.
- Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.
- Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Begränsad klimatpåverkan (1 av 5)

- Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att nå nettonollutsläpp får kompletterande åtgärder tillgodoräknas. Utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.

Cirkulär ekonomi

- Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Farliga ämnen (målområden, 3 av 7)

- Användning av biocidprodukter
- Användningen av växtskyddsmedel
- Läkemedel i miljön

Luftföroreningar (målområde)

- Minskning av nationella utsläpp av luftföroreningar

Minskat matsvinn

- Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.
- En ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument år 2025.

Förslaget till avfallsplan omfattar mål, delmål och åtgärder inom samtliga etappmålsområden och bidrar därmed aktivt till att kommunerna Eslöv, Höör och Hörby utvecklas i riktning mot de nationella miljö kvalitetsmålen inom de områden som avfallsplanen kan påverka. Eftersom miljömålssystemet följs upp på nationell nivå görs bedömningen att den lokala positiva miljö påverkan som planens genomförande kan medföra inte är betydande.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel i miljöbalken som används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns miljö kvalitetsnormer för:

- Fisk- och musselvatten (normer för gräns- och riktvärden)
- Vatten (normer för statusklassificering)
- Omgivningsbuller (målsättningsnormer för kartläggning och rapportering av bullerkällor)
- Utomhusluft (normer för halter)

Miljö kvalitetsnormer och miljö kvalitetsmål beaktas i planen genom att planen som helhet syftar till att främja hållbar utveckling och att de åtgärder som respektive kommun väljer att göra, ska genomföras med syfte att främja en god miljö och människors hälsa. Varken miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) eller för vatten (SFS 2004:660) bedöms överskridas till följd av planens genomförande.

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller (SFS 2004:675) omfattar kartläggning och åtgärdsprogram för större kommuner och vägar för kommuner med över 100 000 invånare. Genomförandet av avfallsplanen kan i viss mån påverka buller från transporter med tunga fordon. Avfallsverksamheten ska ta hänsyn till de områden eller platser som är mest utsatta för buller samt i övrigt ta hänsyn till de åtgärdsprogram mot buller som finns. En koppling mellan avfallsplanering och översiktsplanering finns i förslaget till avfallsplan. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte leda till att miljö kvalitetsnormen för omgivningsbuller överskrids.

Kraven på luftkvalitet i utomhusluft bestäms i *Luftkvalitetsförordningen* SFS 2010:477. Ingen av kommunerna överskrider miljö kvalitetsnormerna för luft i dagsläget och avfallsplanens genomförande bedöms inte bidra till att detta förändras. Även om ökat återbruk och ökad återvinning kan leda till fler

transporter så finns samtidigt krav på förnybara drivmedel som i mindre utsträckning än fossila bidrar till dålig luftkvalitet.

Ingen miljö kvalitetsnorm bedöms överskridas på grund av avfallsplanens genomförande.

Relaterad styrning på kommunal nivå

Avfallsplanen har kopplingar till annan intern styrning såsom budget, politiska mål för mandatperioden och översiktsplaner. Avfallsplanen har en tydlig koppling till det regionala och nationella miljömålssystemet och därmed till kommunernas lokala miljömålssystem. Dessa system är uppbyggda och organiserade på olika sätt i de tre kommunerna.

I Eslövs kommun ska *Miljöstrategi för Eslöv* tas fram och till den ska ett antal planer kopplas, bland annat avfallsplanen, men också *Naturmiljöplan för Eslöv*, *Kemikalieplan för Eslöv* och *Energi- och klimatplan för Eslöv*. En klimatanpassningsplan är också under framtagande.

I Höörs kommun samordnas avfallsplanens mål med målen i den *Miljö- och klimatstrategi* som är under framtagande. Miljö- och klimatstrategin blir ett övergripande styrdokument för ett brett område medan avfallsplanens mål styr ett smalare sakområde. I Översiktsplan för Höörs kommun behandlas frågor som bland annat berör behovet av ny yta för återvinningscentral i tätorten.

I Hörby kommun är avfallsplanen kopplad till översiktsplan 2035 som är under framtagande. Översiktsplanen kommer att fungera som ett övergripande styrdokument som fångar upp avfallsfrågan utifrån avfallsplanens mål. Avfallsplanen är också kopplad till Naturvårdsprogrammet och Energiplan (under framtagande).

Under utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till annan intern styrning.

Mellan den nationella och kommunala nivån finns också regional styrning inom flera områden som påverkar och påverkas av den kommunala avfallsplaneringen, bland annat avseende fysisk planering, klimatanpassning, beredskap, energi- och klimat, miljö, återbruk, avfallshantering, konsumtion och cirkulär ekonomi. Eftersom utgångspunkterna är desamma görs bedömningen att förslaget till avfallsplan bidrar även till styrningen på regional nivå.

Sveriges Ekokommuner

Som medlemmar i Sveriges Ekokommuner, SEKOM, ska Eslöv, Höör och Hörby kommuner ha en utveckling i linje med fyra hållbarhetsprinciper:

I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematiskt ökande...

1. koncentrationer av ämnen från berggrunden (exv. fossilt kol, olja och metaller).
2. koncentrationer av ämnen från samhällets produktion (exv. kväveoxider, bromerade flamskyddsmedel och hormonliknande kemikalier)
3. degradering på fysiskt sätt (exv. överuttag av skog, utfiskning och utarmning av ekosystem)

Och det finns inga strukturella hinder för människors...

4. hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening

Avfallsplanens genomförande bidrar direkt till de tre principer som relaterar till miljöaspekter och som lägger själva grunden för en miljömässigt hållbar konsumtion och en cirkulär ekonomi: att naturen inte ska utsättas för ökande koncentrationer av fossila resurser eller kemikalier och att naturresurser inte ska utarmas.

Bedömningen görs att genomförandet av denna plan utgör ett stöd för att kommunala verksamheter ska utvecklas i enlighet med hållbarhetsprinciperna genom att öka sin resurshushållning (minska risken för utarmning) och sluta materialflöden i kretslopp för en cirkulär ekonomi (vilket per definition innebär att användningen av fossila resurser och skadliga kemikalier begränsas).

Planens miljömässiga påverkan, effekter och konsekvenser

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby - Med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023 -2026 utgör, tillsammans med lokala renhållningsföreskrifter, renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby. I denna miljökonsekvensbeskrivning beskrivs konsekvenserna av de betydande miljöeffekter planen väntas medföra. Med miljöeffekter avses *direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt* med anledning av planens genomförande. Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanen påverkar miljön och de nationella miljömålen utifrån de betydande miljöaspekter som bedömningen avgränsats till:

- Effekter på resurshushållningen
- Effekter på luft- och klimat
- Effekter på människors hälsa
- Effekter på mark och vatten
- Effekter på bebyggelse och kulturmiljö

Bedömningen görs utifrån de mål och åtgärder som föreslås i planen, vilka syftar till att öka resurshushållningen i de kommunala organisationernas konsumtion samt att bidra till en cirkulär ekonomi i samhället, i enlighet med avfallstrappans prioriteringar. Målsättningarna utgår från kommunernas rådighetsområde.

Effekter på resurshushållningen

Viktiga aspekter för en god hushållning med naturresurser är hög användningsgrad, återbruk, materialåtervinning samt att möjliggöra slutna materialflöden utan spridning av kemikalier och utan klimatpåverkan. Här behandlas främst avfallsförebyggande i den offentliga konsumtionen och utvecklingen, kommunens möjlighet att skapa förutsättningar för avfallsförebyggande och en hållbar hantering av samhällets avfall.

Nuläge och förutsättningar

I den offentliga konsumtionen ingår allt från inköp och upphandling till sorteringskärl och avyttring. Det omfattar också användningen av produkter och material, som skulle kunna effektiviseras genom mer delning och smarta återbrukssystem. Det är ofta otydligt vad en hållbar hantering av olika produkter innebär i praktiken för kommunala verksamheter, vilket kan leda till att exempelvis elektronik blir liggande och att möbler som hade kunnat återanvändas istället slängs.

Det finns exempel, bland annat Höörs Möbelblock, på hur kommunerna etablerat interna system för återbruk och därmed ökat resurshushållningen. Det saknas också tydlighet kring hur avfallsförebyggande i samband med bygg- och rivningsprojekt kan gå till vilket riskerar innebära att metoder, funktioner och material används eller byggs in i fastighetsbeståndet som motverkar en cirkulär ekonomi.

I dagsläget finns inte tillgång till materialsorteringskärl i alla verksamhetslokaler och det är få avfallsflöden som är kartlagda inom de kommunala verksamheterna. Det är därmed okänt huruvida materiella resurser faktiskt används effektivt eller inte. En viktig del för att hushålla med resurser är att synliggöra och följa upp materialflöden samt att öka kunskapen om cirkulär ekonomi och om konsumtionens miljöpåverkan.

Avfallsplanen målsättningar är att underlätta för avfallsförebyggande, minska nedskräpningen och utveckla avfallshanteringen hållbart. Grundläggande förutsättningar som materialsorteringskärl saknas i dag på vissa håll och nedskräpning upplevs som ett problem. I hanteringen av samhällets avfall är nivån på resurshushållningen varierande beroende på avfallsflödet. I princip allt matavfall som samlas in rötas till biogas och används resurseffektivt då det innebär att såväl näring som energi tas tillvara. Vissa flöden hanteras genom energiutvinning som skulle kunna hanteras genom materialåtervinning istället, exempelvis när det gäller träavfall.

Negativ miljöpåverkan på resurshushållning

Avfallsplanen bedöms inte innebära någon negativ miljöpåverkan på möjligheten till resurshushållning vare sig i samhället eller i den offentliga konsumtionen.

Positiv miljöpåverkan på resurshushållning

Resurshushållning är en av avfallsplanens huvudsakliga målsättningar, i enlighet med avfallstrappans översta steg som innebär att förebygga avfall. Resurshushållning innebär ur ett miljöperspektiv framför allt hushållningen med naturresurser, även om avfallsplanens intentioner även indirekt skulle kunna bidra till miljönytta genom att styra mot en effektivare användning av ekonomiska resurser, vilket i ett längre perspektiv skulle kunna lämna större marginaler för miljöhänsyn.

En miljömässigt hållbar offentlig konsumtion innebär i avfallsplanen att anskaffa material, produkter och tjänster på hållbara sätt och att sedan använda och avyttra dem på resurseffektiva sätt som bidrar till en cirkulär ekonomi och en ansvarsfull användning av skattemedel. Det innebär också att hantera de försörjningsflöden som kommunen ansvarar för på ett hållbart sätt, i synnerhet när det gäller renhållningen men också i vatten- och avloppshanteringen.

Om återanvändning och återvinning av material ökar så kan behovet av att ta ut jungfruligt material från jordens ändliga resurser minska vilket inte bara innebär resurshushållning utan också minskar påverkan på miljön genom minskad risk för spridning av skadliga kemikalier och för klimatpåverkan. Avfallsförebyggande aspekter i tillsynsarbetet bidrar också till resurshushållning bland annat hos lokala näringslivsaktörer.

En grundläggande faktor för att öka resurshushållningen är att öka kunskapen om materialflödena, vilket avfallsplanen ska bidra till genom uppföljning, kartläggning av avfallsflöden och kommunikation för beteendeförändring.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på resurshushållning

Avfallsplanen bedöms inte medföra någon negativ miljöpåverkan avseende resurshushållning. Det är genomförandet av planens åtgärder som genererar positiva miljökonsekvenser. Åtgärderna bedöms vara på en rimlig nivå i förhållande till förutsättningar och behov.

Effekter på luftkvalitet och klimat

Konsekvenser av avfallsplanens genomförande uppstår bland annat på luftkvalitet och klimat orsakade av växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är skadliga för människa och miljö. Här behandlas främst konsekvenserna av en miljömässigt hållbar konsumtion på ett övergripande plan; materialåtervinning och energiutvinning i samhällets avfallshantering; och insamlingsinfrastrukturens klimatpåverkan.

Utsläppen från de anläggningar som hanterar kommunernas restavfall beskrivs i tillståndsansökningarna för dessa anläggningar.

Aspekten är främst kopplad till miljömålen Frisk luft och Begränsad klimatpåverkan.

Nuläge och förutsättningar

Vanliga luftföroreningar är exempelvis kolväten, kväveoxider, marknära ozon och luftburna partiklar av olika storlek. Luftföroreningar kan orsaka negativa konsekvenser för människors hälsa och kan i likhet med växthusgaser uppstå i samband med förbränning, exempelvis vid transporter eller energiutvinning.

I en cirkulär ekonomi cirkulerar försörjningsflödena så långt det är möjligt, vilket kräver förflyttning och därmed energi. Avfallshanteringen är idag starkt beroende av transporter, främst med tyngre fordon för insamling av avfall och transporter till behandlingsanläggningar, men även av privatpersoners personbilstransporter för avlämning av avfall vid återvinningsstationer och återvinningscentraler.

För att minska konsumtionens och produktionens klimatpåverkan behöver materialflödena slutas i kretslopp, och för att dessa ska bli hållbara behöver de drivas med förnybar energi. I hanteringen av samhällets avfallsflöden kan energi också produceras, både genom förbränning av restavfall och

genom rötning av matavfall, vilket medför ett minskat behov av fossila bränslen. Energi i form av metangas kan också produceras i nedlagda deponier, varför det är viktigt att ha kunskap om vilka förhållanden som råder med hjälp av klassningar och åtgärdsprogram.

Att minimera avfall som går till förbränning är viktigt bland annat på grund av att det vid förbränningen bildas dioxiner och dioxinliknande ämnen som är mycket giftiga. Genom bättre källsortering och avfallshantering i övrigt minskar fraktionen restavfall som bränns.

Negativ miljöpåverkan på luftkvalitet och klimat

En möjlig följd effekt av att avfall delas in i fler fraktioner som ska transporteras till olika platser för återvinning, eller att produkter för återbruk behöver förflyttas flera gånger, är att transporterna ökar. Detta kan påverka luftkvalitet och klimat negativt.

Miljökonsekvensernas omfattning bedöms dock som små med tanke på avfallshanteringens ringa andel av transportsektorns utsläpp och till att renhållningstransporterna ska drivas med förnybar energi.

Positiv miljöpåverkan på luftkvalitet och klimat

Genomförandet av avfallsplanen bedöms i huvudsak kunna medföra positiva effekter på luftkvalitet och klimat, bland annat genom att avfall ska förebyggas och andelen avfall som materialåtervinns ska öka. Klimatpåverkan från råvaruuttag, förädling, tillverkning, distribution, konsumtion och sluthantering minskar, medan vissa utsläpp förs över till återvinningsindustrin och andra aktörer som bidrar till att materialflödena kan slutas.

Avfallsplanens intention att klättra uppåt i avfallstrappan innebär att klimatpåverkan totalt sett ska minska. En del av avfallet hanteras bäst genom energiutvinning, främst när det gäller matavfallet som inte kan behandlas på samma sätt som materialflödena. När matavfall rötas till biogas produceras bland annat metan som kan användas för att ersätta fossila drivmedel, vilket ger dubbel klimatnytta. Dessutom produceras också biogödsel som kan ersätta användningen av konstgödsel, vilken har hög klimatbelastning.

Metan, som har större växthusgaspotential än koldioxid, ingår också i deponigas som produceras i deponier. Avfallsplanen omfattar hanteringen av nedlagda deponier vilket i förlängningen skulle kunna medföra att klimatpåverkan från dessa minskar.

Avfallshanteringen i Eslöv, Höör och Hörby har kommit långt avseende fossilfria transporter och att vissa transporter överförs från privata fordon skulle kunna innebära en minskad klimatpåverkan totalt sett, trots att transporterna kan bli fler vid ökat återbruk och ökad återvinning. Bedömningen är att en klimatsmart offentlig konsumtion, ökat återbruk, materialåtervinning och energiutvinning kan komma att ha positiv miljöpåverkan på luft och klimat.

Renare avfallsfraktioner och mindre avfall som går till energiutvinning genom förbränning kan antas bidra till mindre utsläpp av dioxiner och dioxinliknande ämnen.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på luftkvalitet och klimat

Avfallsplanen bedöms inte medföra någon stor risk för negativ miljöpåverkan avseende luftkvalitet och klimat. Åtgärder som avser mildra eventuella negativa konsekvenser finns med i avfallsplanen. Det är genomförandet av planens åtgärder som medför positiva miljökonsekvenser. Åtgärderna bedöms vara på en rimlig nivå i förhållande till kommunernas förutsättningar och behov.

Effekter på människors hälsa

Här behandlas främst styrning för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt avfallsinsamlingens påverkan. Konsekvenser för människors hälsa till följd av negativ påverkan på luftkvalitet anges i föregående kapitel. Avfallshanteringen ger även upphov till utsläpp till mark och vatten, vilket kan ge effekt på människors hälsa om skadliga ämnen sprids i livsmiljöer och de naturliga kretsloppen av vatten och näring, som förser oss med livsmedel (se nästa kapitel). Aspekten är främst kopplad till miljömålen God bebyggd miljö och Giffri miljö samt till generationsmålet.

Nuläge och förutsättningar

Farligt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för människor och miljön. Om farligt avfall inte hanteras på ett säkert sätt finns risk för direkt eller diffus spridning av skadliga ämnen och risk för att människor påverkas negativt. Därför är en av avfallshanteringens uppgifter att skapa förutsättningar för en säker hantering av farligt avfall.

Nedskräpning på offentliga platser upplevs idag vara ett problem i kommunerna och har därför lyfts fram i den nationella avfallsplanen och i föreskrifterna om kommunal avfallsplanering. En skräpig offentlig miljö kan bidra till otrygghet. Risken för mindre brott såsom klotter och skadegörelse kan också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen och till att plast hamnar i sjöar och hav och orsakar stora problem där.

Insamlingen av avfall kan orsaka effekter på människors hälsa, bland annat genom buller, säkerhetsrisker, lukt och skadedjur. Buller uppstår i flera delar av avfallshanteringen, exempelvis från renhållningsfordon och hantering av behållare. Bullret är i dessa fall dock kortvarigt. Buller kan generellt sett ge upphov till störning av människors hälsa genom stress och störd sömn, vilket i sin tur kan leda till irritation, trötthet, högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar.

Det nationella miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* innefattar att störningar från trafikbuller ska minska. Insamlingsystemet medför också säkerhetsrisker i den bebyggda miljön, då tunga renhållningsfordon ska ta sig fram i tät bebyggelse med risk för skada, i synnerhet i de fall då hänsyn inte tagits till renhållningsaspekter i utformningen av den fysiska miljön.

Avfallsinsamlingen kan också medföra störande lukt och locka till sig skadedjur, båda vilket kan bidra till sämre livsmiljöer och försämrat välmående. Med ett förändrande klimat som innebär mer av både värme och fukt riskerar dessa negativa effekter att förvärras.

Dioxiner och dioxinliknande ämnen som bildas vid avfallsförbränning är mycket giftiga. Att minimera andelen brännbart avfall är viktigt bland annat av den anledningen.

Negativ miljöpåverkan på människors hälsa

Negativ påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa exempelvis genom ökade bullernivåer och luftföroreningar orsakade av avfallstransporter vid insamlingsplatser och på vägnät. Omfattningen av den negativa miljöpåverkan vid genomförande av avfallsplanen bedöms som liten.

Inga av de tänkbara åtgärderna bedöms påverka bullernivåerna i någon betydande omfattning och transporterna kommer inte att öka i betydande omfattning. Detta innebär också att risken för personskada kopplat till renhållningsfordon inte bedöms öka på grund av avfallsplanens genomförande. Tvärtom kan en tydligare koppling mellan avfallsplanering och översiktsplanering bidra till att insamlingsinfrastrukturen får större uppmärksamhet i stadsutvecklingen framöver. Att materialflödena separeras kan innebära att de samlas in mer sällan, vilket kan medföra risk för störande lukt som dessutom lockar till sig skadedjur. I samband med klimatförändringar kan effekterna dessutom förvärras.

Positiv miljöpåverkan på människors hälsa

Målen och åtgärderna i planen förväntas bidra till minskad spridning av skadliga kemiska ämnen i miljön och därmed till minskad skadlig exponering för människor. Positiv påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa genom mer cirkulära och rena produktflöden, minskad nedskräpning, minskad avfallsförbränning och hantering av gamla deponier.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på människors hälsa

Avfallsplanen bedöms inte medföra någon ökad risk för negativ miljöpåverkan avseende buller eller personskada.

Det är genomförandet av planens mål och åtgärder som medför positiva miljökonsekvenser för människors hälsa, till exempel avseende minskad exponering för skadliga ämnen. Åtgärderna bedöms vara på en rimlig nivå i förhållande till kommunernas förutsättningar och behov.

Effekter på mark och vatten

Avfallsplanens effekter på mark och vatten kan främst kopplas till nedskräpning, nedlagda deponier och annan spridning av skadliga ämnen.

Nuläge och förutsättningar

Risken med att sluta flöden i en cirkulär ekonomi är att föroreningar riskerar att följa med och spridas mellan kretsloppen, till exempel när det gäller vatten- och näringsflödena som är nära sammankopplade. Det saknas en helhetssyn på samhällsnivå när det gäller integreringen av försörjningsflödena och hur de riskerar att förorenas, spädas ut eller blandas så att en cirkulär ekonomi förhindras.

Nedskräpning kan utgöra ett problem både i offentliga miljöer och i naturen. Det finns många källor, varav renhållningen är en. I samband med tömning av kärl, omlastning och lagring av återvinningsfraktioner finns risken att skräp sprids till omkringliggande miljöer. Förutom de sociala effekter som beskrivits under *Människors hälsa* så finns också ekologiska effekter att ta hänsyn till. Plastskräp bryts ner till mikroplast som kan innehålla skadliga kemikalier och orsaka svält i havsekosystem. Plast kan skada djur både fysiskt och vid förtäring, och kemikalierna kan ansamlas i levande organismer och deras livsmiljöer.

Det finns också risk för spridning av invasiva arter via trädgårdsavfallet. De utgör förvisso varken skräp eller skadliga ämnen, men de riskerar på samma sätt att spridas från insamlingsplatser och skulle i vissa fall kunna hanteras i samband med arbetet för att minska spridning av skräp och kemikalier.

Nedlagda deponiers klimatpåverkan har beskrivits under *Effekter på luftkvalitet och klimat*. De kan också orsaka utsläpp till mark och vatten i form av lakvatten från nedlagda deponier. I de tre kommunerna finns 36 nedlagda deponier. Dessa är i många fall klassade enligt Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO) fas 1, vissa är klassade på annat sätt och för övriga återstår arbete med klassning. En sammanställning av nedlagda deponier finns i bilaga till avfallsplanen.

Skadliga ämnen kan spridas till mark och vatten även till följd av andra aspekter av avfallshanteringen, exempelvis via restprodukter från energiproduktion genom spridning av aska och biogödsel från biogasproduktion. Det finns också risker med att återföra näring från spillvatten, som kan innehålla tungmetaller, läkemedelsrester och andra kemiska ämnen. I samtliga fall är det viktigt att de materialflöden som hanteras är fria från farliga ämnen så långt det är möjligt genom förebyggande arbete, och att de kan återföras på så säkra sätt som möjligt för att sluta kretsloppen. Det är också viktigt att mängden avfall som förbränns minskar genom att materialflöden som kan återanvändas, materialåtervinnas eller behandlas biologiskt inte förbränns, vilket förebyggs genom bra sortering i verksamheter och hushåll. Utsläpp till mark och vatten kan även ske till följd av olyckor och spill vid hantering av farligt avfall.

Negativ miljöpåverkan på mark och vatten

Avfallsplanens genomförande skulle kunna bidra till ökad nedskräpning genom oavsiktlig spridning av exempelvis plastförpackningar i samband med ökad materialåtervinning. I strävan efter att sluta materialflöden och näringsflöden finns risken att förorenande ämnen oavsiktligt sprids i människans livsmiljöer och i naturen. Det är av största vikt att all återföring sker med god kunskap om innehållet och att hanteringen av farligt avfall görs enkel och säker för att undvika inblandning. Eftersom det i dagsläget ibland saknas kunskap om hur skadliga ämnen sprids och bryts ner i mark och vatten, tas nämnda effekter upp som negativa trots att avfallsplanen omfattar åtgärder som avser förebygga dem.

Positiv miljöpåverkan på mark och vatten

Avfallsplanens syfte är att med stöd av avfallstrappan sluta materialflöden och därmed bidra till en cirkulär ekonomi. I en cirkulär ekonomi är materialflödena slutna, fria från farliga kemiska ämnen och drivs av fossilfri energi. Genomförandet av samtliga mål och åtgärder i planen bidrar till en hållbar utveckling, under förutsättning att hänsyn tas till de risker för negativ miljöpåverkan som angivits. Genom åtgärder för att underlätta insamlingen, minska spridningen av förorening (som skräp, invasiva arter och kemikalier från nedlagda deponier och samhällets försörjningsflöden) och informera om avfallsförebyggande konsumtion internt och externt kan tillförseln av skadliga ämnen till mark och vatten, och därmed till människans försörjningsflöden och människan själv, minska. Det bidrar också

till uppfyllandet av generationsmålet genom minskad risk för negativ påverkan på den biologiska mångfalden och leveransen av ekosystemtjänster. Genomförandet av avfallsplanen bedöms kunna medföra betydande positiva miljökonsekvenser på sikt.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på mark och vatten

Att begränsa negativ miljöpåverkan på grund av nedskräpning ingår i avfallsplanen. I avfallsplanen ingår också arbete som syftar till att minska risken för spridning av skadliga kemikalier till mark och vatten exempelvis genom arbete med nedlagda deponier. De åtgärder som anges i avfallsplanen bedöms vara tillräckliga i ett första steg för att förebygga negativa miljöeffekter i samband med planens målsättningar.

Effekter på bebyggelse och kulturmiljö

Här behandlas på ett övergripande plan hur insamlingsinfrastrukturen och utvecklingen av det kommunala byggandet kan påverka bebyggelse och kulturmiljö. Aspekten är främst kopplad till miljömålet *God bebyggd miljö*.

Nuläge och förutsättningar

Bebyggelse omfattar bland annat infrastruktur med tillhörande anläggningar, till exempel renhållningsfordon, återvinningscentraler, återvinningsstationer, miljöhus och avfallsanläggningar, liksom städer och tätorter med gator, torg, stadsdelar och andra bebyggelseområden. Landsbygdens bebyggelse och bebyggelsestrukturer ingår också. För att hänsyn ska kunna tas till bebyggelse och kulturmiljöer behöver utvecklingen av avfallsinfrastrukturen harmonisera med översiktsplaneringen och vice versa.

Speciell hänsyn behöver tas till kulturmiljön vid planering av insamlingsinfrastrukturen och vid planering av hur källsortering ska kunna öka i befintliga bostadsområden, utan att påverka bebyggelse och kulturmiljö negativt. Kommunernas återvinningscentraler behöver ses över då de i nästan alla fall inte har tillräckligt med utrymme för insamling av ytterligare fraktioner och det kan bildas köer och dåliga trafikförhållanden. Inget av detta hanteras i detalj i avfallsplanen och kan därför inte bedömas mer än på ett övergripande plan.

Det finns också koppling till hur det kommunala fastighetsbeståndet och anläggningsarbetet utformas med avseende på förebyggande av bygg- och rivningsavfall, vilket innebär att välja material och funktioner med miljöhänsyn och livscykelperspektiv och att främja återbruk och demonterbarhet.

Negativ miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö

Genomförandet av avfallsplanen omfattar inga åtgärder som förväntas bidra till negativa effekter på bebyggelse och kulturmiljö. Ökad fastighetsnära insamling av olika avfallslag kan medföra ökad konflikt mellan olika behov och önskemål för användning av yta i och nära bostäder, vilket innebär att det är viktigt att integrera insamlingsinfrastrukturen tidigt i planeringsskedet för att kunna förebygga detta.

Positiv miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö

Avfallsplanens genomförande kan bidra till positiva miljöeffekter på bebyggelse och kulturmiljö under förutsättning att dessa aspekter visas hänsyn i den fysiska planeringen liksom i framtagningen av en plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling. Att planera för avfallshantering tidigt i planprocessen kan medföra positiv miljöpåverkan eftersom efterkonstruktioner ofta blir svårare och dyrare och därmed inte lika genomförbara.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på bebyggelse och kulturmiljö

Bedömningen görs på ett övergripande plan med utgångspunkt i att hänsyn behöver tas till bebyggelse och kulturmiljö i insamlingsinfrastrukturens utveckling, till exempel genom att använda Boverkets

vägledning för planering och byggande av insamlingsinfrastruktur⁸. Detta ingår i föreslagen åtgärd om att ta fram en plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling och bedöms inte kräva ytterligare åtgärder. På samma sätt bör det kommunala byggandet anpassas för att förebygga bygg- och rivningsavfall genom att visa miljöhänsyn i val av material, metoder och funktioner i byggprojekt.

Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter

Miljöaspekterna ovan hänger tätt samman. En åtgärd kan påverka flera aspekter samtidigt, både positivt och negativt. Ökat återbruk bedöms exempelvis bidra till positiva miljöeffekter för resurshushållningen, men kan påverka luftkvaliteten negativt genom att mängden transporter kan komma att öka. På samma sätt är det positivt inom flera aspekter (resurshushållning, mark- och vattenmiljöer samt luftkvalitet och klimat) att sluta materialflöden i kretslopp genom ökad återvinning, och att sluta näringsflödena genom återföring av näring. Samtidigt är risken för spridning av skadliga ämnen i kretsloppen stor, och kan i värsta fall äventyra vår möjlighet till livsmedels- och dricksvattenförsörjning.

Det är alltså av stor vikt att inte begränsa utvecklingen till att fokusera enbart på exempelvis på återbruk och återvinning: åtgärder för att minska spridningen av skadliga ämnen är en förutsättning för en cirkulär ekonomi och för människans hälsa på kort och lång sikt.

Sammantaget innebär det att för att inte vissa nyttor ska ske på bekostnad av andra nyttor måste varje steg i utvecklingen och förvaltningen vara miljömässigt hållbar på alla sätt. Detta kräver integrering, kompetens, tid och resurser för förändring i de kommunala organisationerna, renhållningsbolaget inkluderat. Det kräver i grund och botten också en omställning av samhällssystemen, vilket inte är att vänta i närtid. Därför är kommunernas möjlighet till att faktiskt bedriva en hållbar utveckling begränsade, och avhängiga samhällets övriga utveckling.

Sammanfattande bedömning

Syftet med avfallsplanen är att främja en hållbar utveckling. Planen bidrar i huvudsak till en positiv påverkan på människors hälsa och miljön. Genomförandet av planen bedöms kunna medföra flera positiva miljökonsekvenser om arbetet för att uppnå målen är framgångsrikt, inte minst när det gäller hushållning med resurser och utvecklingen mot en mer cirkulär ekonomi. Det framgår tydligt att det är särskilt viktigt att renhållningsbolagets arbete och utveckling miljöanpassas.

Sammantaget innebär det att varje kommunal verksamhet behöver ta ansvar för att använda skattemedel på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt genom en hållbar konsumtion. Av än större betydelse är att kommunernas gemensamma renhållningsbolag rustas för att kunna ta ansvar för att sluta samhällets materialflöden på ett ansvarsfullt sätt.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder, då dess syfte är just att utvecklas mot ökad resurshushållning och cirkulär ekonomi. De risker som beskrivits blir relevanta främst om kommunerna i avfallsplanens genomförande inte tar hänsyn till relaterade hållbarhetsfrågor, som att agera avfallsförebyggande och minimera spridningen av skadliga ämnen innan flöden sluts genom återföring.

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av avfallsplanen vara positiva till följd av ökad återvinning och återanvändning samt förebyggande av avfall och minskad spridning av skadliga ämnen. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planen bedöms vara små och främst vara kopplade till risk för spridning av skadliga ämnen i kretsloppen i samband med återföring av näring och material.

Avfallsplanens inriktning ligger i linje med en hållbar utveckling och bidrar positivt till uppfyllandet av de nationella miljömålen och generationsmålet. Hur stor positiv påverkan genomförande av planen medför, beror på vilka åtgärder som genomförs och i vilken utsträckning målen uppnås. Det ligger ett stort ansvar på varje kommun att arbeta med och planera in åtgärder i linje med avfallsplanens mål.

⁸ Avfallshantering – tillgänglig, säker och estetisk. Inspiration och vägledning vid planering och byggande av avfallsutrymmen, återvinningsstationer och återvinningscentraler. Hämtad den 2 september 2021 från <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2011/avfallshandboken-26-maj.pdf>

Sammanfattning av åtgärder för att minska negativ påverkan

De åtgärder som föreslås i avfallsplanen bedöms vara tillräckliga med avseende på effekter på resurshushållning, påverkan på mark och vatten, påverkan på bebyggelse och kulturmiljö samt luftkvalitet och klimat.

När det gäller människors hälsa kan den förbättrade återvinningen i kombination med klimatförändring innebära ökad risk för störande lukt och skadedjur i samband med renhållningsarbetet. Detta behöver beaktas i planeringen

Hänsyn behöver tas till bebyggelse och kulturmiljö i insamlingsinfrastrukturens utveckling, till exempel genom att använda Boverkets vägledning för planering och byggande av insamlingsinfrastruktur, och det kommunala byggandet anpassas för att förebygga bygg- och rivningsavfall genom att visa miljöhänsyn i val av material, metoder och funktioner i byggprojekt.

Uppföljning

Miljöpåverkan kommer ingå i uppföljningen av genomförandet av avfallsplanen och dess målsättningar. Den uppföljning som anges i planen bedöms vara tillräcklig för att följa upp planens miljöeffekter i enlighet med genomförd bedömning.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 2 – Kommunens styrmedel

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 2 – Kommunens styrmedel

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Kommunens styrmedel

Med styrmedel avses i det här fallet de verktyg kommunen har för att driva fram förändring. Dessa kan delas in i administrativa, ekonomiska och informativa styrmedel.

Administrativa styrmedel

Administrativa styrmedel används inom flera områden, till exempel med tillsyn, i upphandlingar och inom den fysiska planeringen.

Kommunal målstyrning och budget är de främsta styrmedlen för att kommunerna ska kunna göra den omställning som behövs för att öka resurshushållningen och främja cirkulär ekonomi. Avfallsplanen har en egen uppföljnings-cykel där resultaten analyseras och presenteras för kommunfullmäktige i de tre kommunerna och för MERABs styrelse.

Offentlig upphandling är ett centralt styrmedel för avfallsplanens genomförande. Möjligheterna att ställa krav på cirkularitet och kemikalieinnehåll i upphandlingar blir bättre och enklare i takt med att marknaden anpassar sig till nya krav på produkter och tjänster.

Tillsyn är ett annat viktigt och avgörande styrmedel för de delar av avfallsplanens åtgärder som avser avfall från verksamheter. Syftet med tillsyn är att säkerställa att lagstiftningens mål uppfylls. Det finns stora möjligheter att arbeta med tillsyn proaktivt och med hjälp av kunskap förebygga resursslöseri.

Tillsynen enligt miljöbalken ska bland annat säkerställa att hushållningsprincipen, avfallshierarkin, utbytesprincipen och principen om bästa möjliga teknik uppfylls av de verksamheter och andra som den kommunala miljönämnden har tillsynen över. Tillsyn mot nedskräpning kan även ske enligt lag med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning. Tillsyn enligt plan- och bygglagen rör främst förebyggande av bygg- och rivningsavfall.

Fysisk planering är ett grundläggande styrmedel för utvecklingen mot ett hållbart samhälle där det finns förutsättningar för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering. En väl fungerande och bostadsnära källsortering av det avfall som uppstår ställer krav på ytor för avfallshantering och platser för angöring av hämtningsfordon. Dessa aspekter ska tas hänsyn till både tidigt i planering av ny bebyggelse och i utvecklingen av den befintliga staden.

Krav på återvinningscentraler ändras i takt med att insamling och sortering av avfall förändras. Fler fraktioner kräver större ytor och nya system. Det är också viktigt att arbeta för att undvika att allmänhetens framtida avfallshantering inte ska vara beroende av bil. Hållbar fysisk planering kräver samverkan och dialog mellan MERAB och kommunerna.

Olika platser och tjänster – fysiska och digitala - för återanvändning och delningsfunktioner gör det enklare för människor att leva cirkulärt. Detta kan också beaktas i den fysiska planeringen.

Avfallsföreskrifter är ett starkt styrmedel som reglerar fastighetsägarnas skyldighet att sortera och överlämna kommunalt avfall samt vilka förutsättningar som gäller för eget omhändertagande och undantag. Föreskrifterna ska bland annat säkerställa att sortering kan ske så nära källan som möjligt och i de fraktioner som krävs för optimal återvinning och minskat transportarbete. Det är viktigt att föreskrifterna och avfallsplanen är sammankopplade och bidrar till varandras genomförande och upprätthållande.

Uppföljning. För att synliggöra utvecklingen krävs kontinuerlig uppföljning. Uppföljningen av avfallsplanen bygger på ett antal nyckeltal fördelade på de tre målen men också på uppföljning av åtgärdernas genomförande. Genom att kommunicera resultatet och använda det i fortsatt verksamhetsplanering blir detta styrmedel mer effektivt.

Ekonomiska styrmedel

Ekonomiska styrmedel kan exempelvis vara avfallstaxan eller andra sammanhang där kostnader kopplade till avfallshantering kan användas för att påverka beteenden.

Avfallstaxan kan till användas för att driva på återvinning, förebyggande och annan miljöanpassad avfallshantering. Kommunen får ta ut avgifter så att hållbar avfallshantering främjas. Avfallstaxans utformning avgörs av kommunernas lokala ambitioner och förutsättningar.

Även **offentlig upphandling** (se föregående sida) kan till vissa delar fungera som ett ekonomiskt styrmedel.

Information och kommunikation

Information och kommunikation kan ha såväl kommunens invånare, tjänstepersoner och politiker som målgrupp och har som främsta syfte att påverka människors beteenden.

Information och kommunikation är styrmedel som krävs för att nå samtliga mål i planen. Här inkluderas insatser för att förebygga nedskräpning, informera hushållen om avfallsförebyggande och att öka kunskap om cirkulära modeller som att återbruka, dela och låna istället för att köpa nytt. Förbättrad information, exempelvis genom digitalisering, kan ge bättre avfallssortering i samhället vilket bidrar till en mer resurseffektiv renhållning.

Kunskap och utbildning. I dag finns det ett fokus på miljö och hållbarhet som medför att ny kunskap, nya hjälpmedel och nya tekniska lösningar utvecklas i hög takt. För att kunna följa med i utvecklingen och fatta väl understödda och övervägda beslut, krävs ständig omvärldsbevakning och ökad kunskapsinhämtning.

Erfarenhet byggs genom samarbete samt genom att dela kompetens och kunskap. Det är ett gemensamt ansvar att höja kunskapsnivån och att söka efter den kompetens som redan finns inom verksamheten.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 3 – Ekonomiska konsekvenser och resursbehov

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 3 – Ekonomiska konsekvenser och resursbehov

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Ekonomiska konsekvenser och resursbehov

För att den gemensamma avfallsplanens mål ska kunna nås kommer åtgärder att behöva genomföras av kommunerna och Merab, var för sig eller gemensamt. I vissa fall kan tillsatta resurser väntas medföra besparingar då planens syfte är just resurshushållning. Minskade inköp, minskade avfallsmängder, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning är några exempel på sådant som kan medföra minskade kostnader. För att åtgärderna ska kunna genomföras kan dock resurser behöva avsättas i ett första steg.

Kostnader för att genomföra avfallsplanens åtgärder uppstår inom olika delar av kommunernas verksamheter och finansieringen kan beroende på kostnadsslag ske antingen genom avfallstaxan eller genom skattemedel. Vissa åtgärder kan genomföras inom ramen för befintliga budgetar medan andra kan kräva förstärkning av personella resurser eller ökade drifts- eller investeringskostnader.

Nedan redovisas åtgärder tillsammans med en uppskattning av resursbehov.

Ansvarig verksamhet har bedömt om åtgärden är möjlig att genomföra inom befintlig budgetram eller om extra resurser krävs. För åtgärder som kan genomföras inom budget fattas beslut om finansiering inom respektive verksamhet samt Merab i samband med ordinarie process för budget och verksamhetsplanering. I de fall åtgärden kräver extra resurser har kostnaden för genomförandet uppskattats och redovisas i nedanstående tabeller. Medel för dessa åtgärders genomförande äskas i ordinarie budgetprocess av den som ansvarar för åtgärden.

Genomförandet av delar av avfallsplanen kräver att extra personalresurser tillsätts gemensamt av kommunerna och MERAB.

- En heltidstjänst som koordinator krävs för att hålla samman genomförande och uppföljning av planen. Resursen behövs också till att genomföra kommunikationsinsatser och till samordning och projektledning för vissa av planens åtgärder.
- En halvtidstjänst som sakkunnig, tidsbegränsad till omkring två år, behövs för att åtgärden om kommunernas åtgärdsplaner för nedlagda deponier ska kunna genomföras.

Resursbehov för åtgärder

Åtgärder som i nedanstående sammanställning är markerade med asterisk (*) kräver extra resurser, antingen i form av samordnare, resurs inom området nedlagda deponier eller ekonomiska medel som äskas i budget. Behovet redovisas vid rubriken 'Extra resurser' i respektive åtgärd. Resursbehovet kan variera något mellan kommunerna beroende på i vilken omfattning arbete redan har påbörjats eller är etablerat.

Åtgärd 3.9 kräver extra resurser i form av kompetens inom området nedlagda deponier. Sammantaget förväntas behovet uppgå till totalt cirka 2000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under ett år.

Åtgärd 1.2, 2.2, 2.3, 2.4, 2.7 och 3.1 kräver extra resurser i form av en samordnare som kan leda och genomföra en stor del av arbetet med åtgärderna. Samordnarresursen behövs också för att följa upp och sammanställa avfallsplanens nyckeltal och genomförandet av handlingsplanens åtgärder. Sammantaget förväntas samordnarbehovet totalt uppgå till cirka 8000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under handlingsplanens genomförandeperiod 2023-2026.

Åtgärd 1.1, 3.2 samt 3.8 kräver extra resurser i form av ekonomiska medel som äskas av respektive kommun samt Merab inför aktuellt budgetår. Under handlingsplanens genomförandeperiod (2023-2026) beräknas det totala behovet av extra medel vara 150 000-250 000 SEK per kommun och 75 000 SEK för Merab.

Åtgärd 3.1, Säkerställa nära källsortering, kräver för att genomföras fullt ut extra resurser åtminstone initialt. Kostnaden är helt och hållet avhängig vilken verksamhet som berörs, vilka avfallsmängder som blir aktuella och hur det praktiska arbetet med placering av kärl, tömning och transporter kan lösas. På sikt kan vinster förväntas då kostnaden för brännbart avfall minskar vid ökad källsortering.

Utöver ovanstående krävs också resurser för att hålla samman och följa upp arbetet med avfallsplanen.

Åtgärder för mål 1, Minskad nedskräpning

1.1 Ta fram rutin för minskad nedskräpning*

Beskrivning:	En rutin ska tas fram som beskriver arbete för minskad nedskräpning, i respektive kommun. Rutinen ska bygga på en utredning som beskriver problem och behov och omfattar hela kommunen.
Vinster:	Åtgärden anses vara angelägen och kunna generera miljövinster, ökad trivsel, ökad upplevd trygghet samt mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser.
Ansvar:	Eslöv: Miljö- och samhällsbyggnad – Gata Trafik och Park Höör: Samhällsbyggnadssektor - Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	100 000 - 150 000 SEK per kommun för utredning och framtagande.
Uppföljning:	Finns framtagen rutin mot nedskräpning, eller inte.

1.2 Kommunicera om nedskräpning*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om nedskräpning riktad till allmänheten ska genomföras per år. Information om hantering av trädgårdsavfall ska ingå. När plan för minskad nedskräpning är framtagen ingår kommunikationsinsatser mot nedskräpning i den.
Vinster:	Fler nås av information om nedskräpning och om hantering av trädgårdsavfall vilket bidrar till miljövinster, minskad nedskräpning och därmed ökad trivsel, upplevd trygghet, mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser. Åtgärden bidrar också till miljövinster.
Ansvar:	Kommunernas kommunikatörer i samarbete med samordnare
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser kring nedskräpning

Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering

2.1 Ställa krav på resurseffektiva inköp och upphandlingar

Beskrivning:	Kommunen ska vid inköp och upphandling ställa krav på, och välja/beställa, varor, tjänster och entreprenader som bidrar till resurshushållning, när det är befogat och möjligt. Upphandlingsmyndighetens förslag på hållbarhetskrav kan användas.
Vinster:	Åtgärden bidrar till miljövinster och har god potential till att generera ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Miljöstrateg, Upphandlingsavdelning, Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen och Inköpssamordnare Höör: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt kommunekolog/miljö- och hållbarhetssamordnare - samhällsbyggnadssektor. Hörby: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt miljöstrateg – avdelning Planering och utveckling
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av upphandlingar där krav i enlighet med åtgärden har ställts. Nyckeltal för inköp/beställning, andel miljömärkta varor för vissa utvalda avtal.

2.2 Identifiera och åtgärda prioriterade produktflöden*

Beskrivning:	Minst ett produktflöde per år ska inventeras för att hitta och genomföra åtgärder som innebär att produktflödet blir mer resurseffektivt med mindre spill i form av avfall. De produktflöden som ska prioriteras är de där effektivisering kan antas leda till så stora miljövinster och ekonomiska vinster som möjligt.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Samordnare tillsammans med berörd sektor/förvaltning inom respektive kommun.
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare 200 timmar per år och kommun
Uppföljning:	Redovisning av inventering och av vidtagna åtgärder.

2.3 Öka möjlighet till internt återbruk*

Beskrivning:	Insatser ska genomföras för att främja återbruk av exempelvis möbler, utrustning och byggmaterial inom kommunorganisationen.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Samordnare tillsammans med ansvarig förvaltning Höör: Samordnare tillsammans med ansvarig person inom Sektor för kultur, arbete och folkhälsa Hörby: Samordnare tillsammans med ansvarig sektor
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Eslöv: Samordnare 200 timmar initialt, därefter 100 timmar per år. Höör: Samordnare 100 timmar per år för att utöka antalet produktslag som kan återbrukas. Hörby: Samordnare som stöd för uppstart 300 timmar och därefter 100 timmar per år för uppföljning.
Uppföljning:	Redovisning av inventering och vidtagna åtgärder. Mätning av antal produkter som hanterats inom respektive verksamhet.

2.4 Minska matsvinn i alla verksamheter*

Beskrivning:	Åtgärden innebär att arbetet för att minska matsvinn breddas och utvecklas inom hela kommunorganisationen, så att alla verksamheter som hanterar livsmedel görs delaktiga.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga förvaltningar som hanterar livsmedel Höör: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel Hörby: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare 150 timmar per år och kommun
Uppföljning:	Arbetet för minskat matsvinn beskrivs och matsvinnet mäts och rapporteras.

2.5 Främja allmänhetens möjlighet till återbruk

Beskrivning:	Insatser genomförs för att möjliggöra och utveckla allmänhetens möjligheter att återbruka och/eller låna produkter såsom exempelvis utrustning, verktyg, kläder och andra prylar.

Vinster:	Ökat återbruk bidrar till såväl miljövinster som ekonomiska besparingar för dem som nyttjar möjligheterna. Fler får möjlighet att delta i resurskrävande fritidsaktiviteter.
Ansvar:	Eslöv: Kultur och Fritid Höör: Sektor för kultur, arbete och folkhälsa Hörby: Kultur och fritid
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av vidtagna insatser.

2.6 Utveckla möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna

Beskrivning:	Åtgärder genomförs för att öka allmänhetens möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna.
Vinster:	Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom befintlig verksamhet.
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av vidtagna insatser. Mätning av återbruk.

2.7 Kommunicera kring återbruk och avfallsförebyggande*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om återbruk och/eller annat avfallsförebyggande arbete riktad till allmänheten ska genomföras per år.
Nyttor:	Fler nås av information om nyttorna med, och möjligheterna till, återbruk och avfallsförebyggande. Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna till återbruk.
Ansvar:	Samordnare i samarbete med kommunernas kommunikatörer.
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser.

Åtgärder för mål 3, Hållbar avfallshantering

3.1 Säkerställa nära källsortering*

Beskrivning:	Det ska säkerställas att det i alla kommunala verksamheters lokaler, där det anses möjligt och befogat, ska finnas möjligheter att källsortera i enlighet med de lokala renhållningsföreskrifterna.
Vinster:	Lagkravet på källsortering uppfylls, det genererar miljövinster och bidrar positivt till hållbara beteenden. Åtgärden kan komma att bidra till lägre kostnader för avfallshantering eftersom volymen brännbart minskar.
Ansvar:	Eslöv: Serviceförvaltningen – fastighet Höör: Barn- och utbildningssektor, Social sektor, Sektor för Kultur, arbete och folkhälsa, HFAB Hörby: Kommunservice – fastighet, Sektor bildning – skolverksamheter, Sektor omsorg – vård och omsorg
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare: 100 timmar per år och kommun. Eventuella kostnadsökningar för hantering av insamlat källsorterat avfall.
Uppföljning:	Redovisning av i hur många lokaler, där det anses befogat, som det finns möjlighet att källsortera det avfall som kan uppkomma i lokalen.

3.2 Utredda möjligheten till källsortering på offentliga platser*

Beskrivning:	Utreda möjligheterna för att skapa förutsättningar för källsortering på offentliga platser.

Vinster:	Kan komma att bli lagkrav. Åtgärden bidrar till miljövinster och positivt till hållbara beteenden.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park Höör: Samhällsbyggnadssektor – Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	50 000 – 100 000 SEK per kommun
Uppföljning:	Redovisning av utredning.

3.3 Ta fram en plan för avfallsinfrastrukturen

Beskrivning:	En plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling tas fram, som omfattar nuvarande och framtida behov och som bidrar till cirkulär ekonomi. Planen anpassas till behov av utveckling för krav i kommande (och befintlig) lagstiftning.
Vinster:	Utveckling av infrastrukturen för avfallshanteringen innebär att kommande krav och behov kan hanteras effektivt och proaktivt.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av planen.

3.4 Ta fram rutin för avvikelshantering

Beskrivning:	En rutin för avvikelshantering kopplat till avfallsinsamlingen tas fram.
Vinster:	Rutinen bidrar till att förbättra kundernas källsortering och därmed till renare avfallsfraktioner, vilket i sig leder till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av rutinen.

3.5 Undersöka möjligheter till slutna materialflöden

Beskrivning:	Möjligheterna att bidra till att sluta materialflöden för prioriterade avfallsfraktioner identifieras och undersöks.
Vinster:	Slutna materialflöden bidrar till miljövinster, bland annat begränsad klimatpåverkan och giftfri miljö samt och förmodligen också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av undersökningen.

3.6 Utveckla möjligheter till insamling av farligt avfall

Beskrivning:	Undersök möjligheten att erbjuda insamling av farligt avfall, som ljuskällor, småbatterier och småelektronik, på centrala platser i de tre kommunerna.
Vinster:	Förenklad insamling av farligt avfall bidrar till att mer farligt avfall hamnar där det ska och hanteras på rätt sätt. Det innebär miljövinster, bland annat bidrag till miljömålet giftfri miljö. Åtgärden bidrar också till ökad service, ökad lagefterlevnad, till positiv beteendepåverkan och till hållbara beteenden.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av undersökningen.

3.7 Genomföra kundundersökning och plockanalys

Beskrivning:	Kundundersökning och plockanalys (inklusive storbehållare) genomförs vart tredje år enligt Avfall Sveriges metoder.
Vinster:	Undersökningen och plockanalysen visar på hur nöjda kunderna är och hur bra källsorteringen fungerar. Denna information ska användas till att utveckla avfallshanteringen.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet samt budgeterad kostnad ca 600 000 SEK per tillfälle.
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av kundundersökning. Redovisning av plockanalys.

3.8 Ta fram kommunikationsplan*

Beskrivning:	En kommunikationsplan som inkluderar MERABs arbete med tillgänglighet, digitalisering, prioriterade målgrupper och budskap, inklusive information om hushållens avfallsförebyggande ska tas fram.
Vinster:	Höjd medvetandenivå hos MERABs kunder. Ökad kundnöjdhet. Renare avfallsfraktioner. Minskade avfallsmängder.
Ansvar:	Merab
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	100 000 SEK
Uppföljning:	Redovisning av kommunikationsplan samt genomförda åtgärder.

3.9 Ta fram åtgärdsplaner för nedlagda deponier och genomföra dem*

Beskrivning:	Ta fram åtgärdsplaner för nedlagda deponier. Därefter genomföra arbetet som beskrivs i åtgärdsplanerna.
Vinster:	Åtgärden innebär att lagkravet om åtgärdsplaner för nedlagda deponier uppfylls samt att miljörisker såsom läckage av miljögifter från deponier till grund- och ytvattenminskar.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och Samhällsbyggnad Höör: Kommunledningskontoret - Miljöenheten Hörby: Kommunservice
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Resurs inom området nedlagda deponier 300 - 350 timmar per år och kommun under två år.
Uppföljning:	Finns åtgärdsplaner till kommunernas nedlagda deponier, eller inte. Hur många och vilka åtgärder som har genomförts enligt åtgärdsplanerna.

Avfallstaxa och renhållning

Avfallshanteringen har under många år gått mot en alltmer komplex verksamhet, där nya lagkrav och ökade avfallsmängder gör det svårt för kommunerna att hålla avfallstaxan på en låg nivå. I Merab-kommunerna ligger taxan förhållandevis högt i jämförelse med liknande kommuner. Vissa av de åtgärder som pekas ut i avfallsplanen kommer att innebära ökade kostnader för kommunen, medan andra, inte minst på sikt, kan hålla nere kostnaderna. Kommande nationella beslut om hur förpackningar ska hanteras kommer också att påverka kommunernas kostnader.

Det finns en uppfattning om att avfallshanteringen borde bli billigare eftersom sorteringen förbättras, större krav ställs på avfallslämnaren för att hantera avfallet på rätt sätt, och arbetet med förebyggande tar fart vilket borde ge minskade avfallsmängder totalt sett. Tyvärr finns också en mängd andra faktorer som gör att kommunens kostnader ökar över tid. Större krav på tillgänglighet och sortering vid ÅVC, bostadsnära insamling av förpackningar, ökade krav på rapportering och annan administration samt förbränningskatten är faktorer som håller avgifterna på en högre nivå.

Det är också viktigt att poängtera att alla kostnader för genomförandet av avfallsplanen inte ska belasta avfallsorganisationens taxefinansierade verksamhet. Denna ska bekosta hanteringen av avfall under kommunens ansvar. Det avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter ska däremot kommunen som fastighetsinnehavare stå för, alltså skattekollektivet. Detsamma gäller de flesta åtgärder som syftar till att förebygga att avfall uppkommer, såsom att byta från engångs- till flergångsprodukter, minska matsvinnet eller införa system för återbruk. Här kan kostnader för nyinköp minska om produkter används längre och vissa produkter kan köpas in begagnade.

Konsekvenserna av resursanvändning kan inte enbart ses i ett kortsiktigt ekonomiskt perspektiv utan också ur ett längre hållbarhetsperspektiv där det är nödvändigt att hushålla med jordens ändliga resurser. Att ta kostnader för minskad föroreningsbelastning i miljön och inte bygga upp en ökande miljöskuld är en investering för framtiden som är svår att kvantifiera.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 4 - Översiktsplaner och framtida insamlingsystem

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 4 - Översiktsplaner och framtida insamlingssystem

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Översiktsplaner och framtida insamlingssystem

Avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av hur behovet av platser för anläggningar för att hantera avfall har tillgodosetts i kommunens översiktsplan och i kommunens övriga arbete med fysisk planering. Nedan följer en beskrivning hur avfallsfrågan hanterats i respektive kommuns översiktsplan.

Planen innehåller en bedömning av avfallsflödenas framtida utveckling samt övergripande om behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, behovet av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall.

Översiktsplaner

Avfallshantering i Eslövs översiktsplan

I Eslövs översiktsplan (antagen 28 maj 2018) framgår hänsynen till avfallshanteringens infrastruktur under Utvecklingsstrategier för hållbart resande:

Transporter av avfall. I Eslövs kommun finns hushållsnära källsortering och insamling via återvinningsstationer och återvinningscentraler. Renhållningsfordon är utrymmeskrävande men avfallshanteringen måste fungera för ett hållbart samhälle. Framkomlighet för renhållningsfordon behöver finnas i samtliga bostadsområden. (s. 87).

I planbeskrivningen för detaljplaner finns avfallshantering och renhållning upptaget under rubriken ”Teknisk försörjning”.

Avfallshantering i Höörs översiktsplan

I Höörs översiktsplan (antagen 20 juni 2018) framgår hänsynen till avfallshanteringens infrastruktur i hänsynsdelen under Teknisk infrastruktur avsnitt Avfall (s.120 ff).

Översiktsplanen hänvisar till gällande avfallsplan, vilket innebär bland annat skrivning om att återvinning och återanvändning av hushållens avfall och textilier ska öka, att nedskräpning och matavfall ska minska samt att risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska. Även avfallshierarkin och Merab:s arbete och anläggningar redovisas. Eftersom motsvarande inriktningar finns kvar även i den nya planen behöver dessa skrivningar inte revideras med anledning av ny avfallsplanering.

I Utvecklingsdelen under Teknisk försörjning beskrivs arbetet med att hitta en ny lokalisering för återvinningscentralen i Höör: Återvinningscentralen och gatukontorets förråd finns båda två i Grönalund (centrala verksamhetsområdet). Att dessa verksamheter flyttar är en del av kommunens planering för att omvandla detta område till blandad stadsbebyggelse. När det gäller återvinningscentralen finns dock fördelar även ur verksamhetens perspektiv att flytta till ny plats. Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (Merab) driver kommunens återvinningscentral. Verksamheten är dock trångbodd och i behov av att flytta till en större fastighet. Höörs kommun kommer därför att erbjuda en ny tomt i verksamhetsområde syd eller annat lämpligt område (s. 75)

I detaljplaneringen visas avfallshanteringen hänsyn på följande sätt:

Tillfart och vändplats. Hänsyn till avfallsaspekter görs i planprocessen genom att det alltid utformas tillfart för sopbil så att den kan komma till och kan vända.

Sophus. Planeras det för flerfamiljshus eller radhus så ska det finnas plats för sopsorteringshus och ytan ska räknas in i yta på mark som tillåts bebyggas.

Figur 1 Karta över återvinningscentraler och återvinningsstationer i Hörs kommun. Källa: Översiktsplan för Hörs kommun, sid 121

Fri utformning av bostadsområde. Ibland görs en detaljplan som kan tillåta bebyggelseutformning på många olika sätt, tex en större fastighet förläggs med användningen B, sedan får exploatören utforma relativt fritt efter en satt exploateringsgrad, bara alla funktioner finns med. Då är det i bygglovsskedet som avfallsaspekterna ska tillses.

Generellt i planbeskrivningen. I Planbeskrivningens Genomförandedel skrivs in ”Renhållningsordningens föreskrifter ska beaktas i fortsatt projektering och i bygglov.”

Remissförfarande. Merab, som är det avfallsföretag som sköter sophämtningen i kommunen, är remissinstans i planprocessen, dvs får handlingar och möjlighet till synpunkter i samråd och granskning. Ofta förs diskussion även i tidigt skede innan detaljplanen går ut för samråd.

Avfallshantering i Hörbys översiktsplan

Figur 2 Karta över återvinningscentraler och återvinningsstationer i Hörby kommun

I Hörby kommuns gällande översiktsplan, som antogs 2016, beskrivs avfallsinfrastrukturen. Anläggningen för avfallshantering i Stavröd öster om Hörby är nedlagd och omvandlad till en återvinningsstation och återvinningscentral. Förpacknings och tidningsinsamling, FTI, driver för närvarande 12 återvinningsstationer som är utplacerade i kommunens alla tätorter. Dessa kommer att tas över i Merab:s regi vid årsskiftet 23/24 på grund utav förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. I översiktsplanen presenteras inga avfallsrelaterade ställningstaganden eller

åtgärder. I Hörby kommun pågår arbete med att ta fram en ny översiktsplan. I kommande översiktsplan utgår avfallshanteringen från avfallstrappan. Kommande översiktsplan hänvisar till kommande avfallsplan och det ställningstagande som presenteras är att Hörby kommun ska arbeta enligt kommande Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby och att avfallsinfrastrukturen är något som bör tas hänsyn till tidigt i planprocessen. I detaljplaner integreras hänsyn till avfallstransporternas framkomlighet genom avstånd mellan bostäder och ytor för avfallshantering inom fastigheterna eller kvarteren. Merab erbjuds delta i utvecklingen av detaljplaner och Merab är även remissinstans i detaljplaneringen.

Framtida avfallsmängder

Under planperioden förutses inga omvälvande förändringar av mängder eller slag av avfall. Utvecklingen av framtida avfallsflöden bedöms följa samhällsutvecklingen i Sverige i stort de senaste åren, med till exempel en minskad mängd tidningspapper som en följd av att digitala medier tar större marknadsandelar och en större mängd pappers- och plastförpackningar som delvis beror på den ökande distanshandeln.

I Merab-kommunerna förväntas folkmängden öka med i genomsnitt drygt en procent, från totalt 68 373 invånare i dag till 70 590 invånare år 2030, baserat på utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flyttmönster. Därför bedöms det inte primärt vara folkmängden vara någon stor källa till förändrade avfallsflöden i framtiden. Däremot kan konsumtionstrender, lagstiftning, näringslivsutveckling och teknikutveckling medföra desto större förändring.

Tabell 1: Folkmängd efter region och år.

Källa: Statistikdatabasen, SCB.

	2023	2030
1266 Hörby	16 095	16 572
1267 Höör	17 228	17 719
1285 Eslöv	35 050	36 299

Avfallsmängderna brukar följa konjunkturerna. En lång period av högkonjunktur brukar tydligt generera stora avfallsströmmar från handeln, tillverkningsindustrin och privatpersoners konsumtion. En stor efterfrågan inom detaljhandeln syns också på avfallsmängderna då wellpapp, lastpallar och övrigt emballagevirke ökar kraftigt under många år. Om högkonjunkturen vänder kommer vissa avfallsflöden minska.

En högkonjunktur brukar också innebära ett ökat bostadsbyggande och nyproduktion vilket också syns i avfallsmängderna från byggsektorn. Med undantag för avfall som omfattas av producentansvar saknas komplett mängdstatistik för avfall som kommunerna inte ansvarar för. Sådant avfall är till exempel industriavfall, bygg- och rivningsavfall samt park- och trädgårdsavfall från verksamheter. För verksamhetsavfallet finns begränsad tillgång till information om mängder som uppkommer inom kommunerna. Därför ingår dessa avfallsslag inte här.

Återbruk

Mängden produkter som återbrukas bedöms öka, vilket behöver tas höjd för i det kommunala renhållningsansvaret. Anläggningar för insamling av avfall kan behöva vara platser även för insamling

av produkter för återbruk av vissa flöden. Medborgarens möjlighet att lämna produkter för återbruk behöver öka med hjälp av många aktörers insatser.

Återvinning

Mängden avfall för återvinning bedöms öka i takt med smartare produktdesign, utveckling av förpackningsmaterial som är lämpade för återvinning och att samhällets olika delsystem i avfallsinfrastrukturen övergår till bättre sortering. Det kan också bli aktuellt att samla in fler fraktioner som ska hanteras längs hela kedjan från konsument till återvinning, exempelvis textilier. Det kan behövas nya typer av anläggningar för att möjliggöra för andra aktörer att hantera specifika materialflöden.

Matavfallet bedöms generellt öka tack vare minskad felsortering. Det kan finnas andra faktorer som i sin tur gör att det minskar, till exempel ökad medvetenhet hos konsumenten eller ökade livsmedelspriser. I första hand bör matavfall även fortsättningsvis behandlas genom rötning så att såväl energi- som näringsinnehåll tas tillvara. Detta hanteras via externa aktörer.

Energiutvinning

Mängd avfall för energiåtervinning bedöms kunna minska med ökad utsortering av förpackningar och annat material för materialåtervinning. Kapacitet för energiåtervinning av avfall bedöms som tillräcklig i regionen, i synnerhet kopplat till den förväntade minskningen av avfall för energiutvinning.

Deponi

Mängd avfall för deponering har minskat kraftigt och förväntas fortsätta minska. Teknikutvecklingen är en viktig faktor i detta. Kapaciteten för deponi bedöms vara tillräcklig i regionen de kommande tio åren.

Insamlingsinfrastrukturens utveckling

Lokala aspekter

Trenderna visar på ökade mängder avfall till materialåtervinning. Det är därför viktigt att säkerställa att tillräcklig kapacitet för omlastning, mellanlagring och eventuell sortering av avfall till materialåtervinning alltid finns. Rätt kapacitet kan genomföras genom att exempelvis se över struktur och disposition hos Merab:s egna anläggningar eller handla upp extern kapacitet. I Merab-regionen finns sex återvinningscentraler, en större i respektive kommun samt ytterligare tre mindre i Eslövs kommun med begränsade öppettider. En av dessa mindre ÅVC:er är belägen på Rönneholms avfallsanläggning. Samtliga återvinningscentraler i Merab-regionen är i behov av renovering och modernisering i olika grad. Återvinningscentralerna i Hörby och Eslöv är ombyggda omlastningsstationer vilket genomfördes i mitten av 1980-talet eller början av 1990-talet och Höörs ÅVC byggdes i början på 1990-talet. Därefter har inga större investeringar genomförts på någon av anläggningarna och ett stort renoveringsbehov har därmed uppkommit med åren.

Av det avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar kan förändringen i avfallsmängder bara delvis antas rymmas inom befintliga tillstånd. För att säkerställa att inte tillåtna mängder överskrids kan det även bli aktuellt att söka tillstånd för de större återvinningscentralerna. Idag drivs återvinningscentralerna som så kallade C-anläggningar och då finns det begränsningar gällande mottagning av farligt avfall som det redan i dagsläget är svårt att uppfylla.

Kapaciteten för omlastning och mottagning av material till återvinning kan behöva utökas. Till följd av ökande befolkning som eventuellt konsumerar mer men kanske också har en ökad miljömedvetenhet, kan besöksstrycket på återvinningscentralerna väntas öka. Det råder redan i dagsläget platsbrist på befintliga anläggningar, vilket försvårar bland annat det avfallsförebyggande arbetet. Det ökar också risken för olyckor och arbetsmiljön försämras. Detta gäller främst på Höörs ÅVC som är mycket liten till ytan om man ser till antalet besökare per dag, men belastningen är även för hög på övriga centraler under vissa perioder. En översyn av anläggningarnas struktur, inklusive öppettider, bemanning och möjligheter till utökning och eventuella alternativ till de metoder för

insamling som finns i dag bedöms därför behövas, vilket ingår som en del av genomförandet av denna plan.

Ett fortsatt sammanhållet system för insamling av matavfall, förpackningar med mera genom fastighetsnära sortering och insamling innebär att dra ekonomisk nytta av gjorda investeringar i så väl infrastruktur som kundbeteende. Nuvarande system med insamling vid enfamiljsbostäder i 4-fackbehållare bibehålls och utvecklas, och nuvarande system med fastighetsnära insamling i hyresbostäder bibehålls och utvecklas. Tillgång till fastighetsnära insamling aktualiseras än mer i och med förordningen om producentansvar för förpackningar, som trädde i kraft i januari 2023, då det från och med 2027 är lagkrav på att samtliga invånare ska ha tillgång till fastighetsnära insamling. Hur lagkravet ska implementeras i renhållningsordningen och hur det påverkar utbyggnadstakten av fastighetsnära insamling kan ses i renhållningsföreskrifterna.

Framtida mottagning av behandling av slam är knutet till den större frågan om hur VA-anläggningarna inklusive reningsverk i kommunerna ska utvecklas inom respektive kommun eller genom samverkan med andra. Denna fråga behandlas inte i här.

I avfallsplanen ingår en åtgärd om att utveckla en plan för hållbar insamlingsinfrastruktur. I dialog med Merab har följande aspekter lyfts som kan hanteras inom ramen för denna plan:

- Koppling till fysisk planering
- Förpackningsinsamlingens fortsatta utveckling
- Vilka insamlingssystem ska prioriteras i stadsutvecklingen?
- Hantering av byggmaterial
- Utredning av mobila återvinningscentraler och obemannade centraler
- Utveckling av befintliga återvinningscentraler
- Transportinfrastrukturen - klimatsmart och effektiv, säker renhållning
- Fossilfritt insamlingssystem
- Hur minska felsortering? Avgifter vid felsortering?
- Slam, hur bidra till hållbar fosforåterföring?
- Hur säkerställa resurseffektiv hantering av varje materialflöde? Vad är mest hållbart samt ekonomiskt och praktiskt möjligt?
- Insamlingen av småelektronik, batterier, ljuskällor etc
- Arbetsmiljö, säkerhet, tillgänglighet, service, trygghet etc

Avfallslagstiftning

Vid tidpunkten för framtagande av denna plan sker flera förändringar i lagstiftningen inom avfallsområdet som antingen är under genomförande eller kan uppstå inom de närmaste åren och som har en direkt eller indirekt påverkan på förutsättningarna för kommunen att bedriva avfallsverksamhet.

Förpackningsinsamling

Regeringen har beslutat om nya regler som ska göra det enklare för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. De nya bestämmelserna innebär bland annat att kommunerna tar över det operationella ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall, och för information till hushållen om förebyggande och sortering av förpackningsavfall. Idag sköts insamlingen av producenterna. Ansvarsövergången sker den 1 januari 2024. Förändringen innebär också att kommunerna kommer att få ersättning från producenterna för sitt insamlingsarbete.

Nytt producentansvar för textil

Under planperioden kan det även bli aktuellt att införa separat insamling av fler fraktioner, exempelvis textilier. Separat insamling av textilier innebär en ökad mängd avfall till återvinning eller återanvändning, om än inte i någon större omfattning. Ytterligare en fraktion ställer dock krav på

insamlingssystemet i kommunerna. För villor med fyrfackskärl innebär det en extra fraktion utöver de i dagsläget åtta fraktionerna, vilket i så fall måste lösas genom till exempel påhängsbehållare. I flerbostadshus kan insamlingen lösas genom ett separat kärl för textil. Ökad utsortering av textil för återanvändning eller materialåtervinning är viktigt ur miljösynpunkt men inverkan på de totala avfallsmängderna är begränsad.

Krav på utsortering för bygg- och rivningsavfall

Från den 1 augusti 2020 gäller nya bestämmelser för den som hanterar bygg- och rivningsavfall, vilket medför ökade krav på att sortera ut vissa avfallsslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Bygg- och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet räknas som kommunalt avfall som kommunen ansvarar för att samla in och omhänderta. Kombinationen av förändringen av kommunalt avfall och de nya kraven på utsortering av bygg- och rivningsavfall ställer i huvudsak ökade krav på kommunens insamling av bygg- och rivningsavfall.

Bedömning

Antalet återvinningscentraler i Merab-regionen uppgår till sex stycken varav fyra ligger i Eslövs kommun. Många anläggningar ger en hög servicegrad, men varje anläggning genererar en kostnad och det kan därför finnas anledning att se över antalet anläggningar i samband med en större ombyggnad.

En översyn behövs av vilka anläggningar som ska finnas i regionen och var dessa ska vara placerade. Det bör även bestämmas vilken standard dessa ska ha. Det krävs ombyggnad och modernisering av samtliga anläggningar som ska finnas kvar i syfte att få en förbättrad arbetsmiljö, uppfylla nuvarande och framtida lagstiftning och insamlingskrav samt att säkerställa en effektiv logistik på anläggningarna. För att säkerställa att inte tillåtna mängder överskrids kan det även bli aktuellt att söka tillstånd för de större återvinningscentralerna.

Eftersom det i dagsläget krävs en närmare utredning av hur insamlingsinfrastrukturen ska utvecklas så finns detta med i avfallsplanen som en åtgärd: Åtgärd 3.3 Ta fram en plan för avfallsinfrastrukturen. När denna plan är framtagen finns ett bättre underlag för att göra specifika kostnadsbedömningar. Det kan på ett övergripande plan konstateras att insamlingsinfrastrukturen är i behov av upprustning och modernisering, vilket kommer att kräva stora resurser. Hur stora beror på vilken ambitionsnivå kommunerna vill leva upp till, vilken service de vill erbjuda invånarna och i hur hög utsträckning de vill ta ansvar för att påverka samhällets materialflöden i en cirkulär riktning.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 5 – Nulägesbeskrivning

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 5 – Nulägesbeskrivning

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Nulägesbeskrivning

Inledning

I denna del beskrivs de lokala förhållandena som påverkar avfallets mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder och nuvarande hantering i form av insamlingssystem och avfallsbehandling.

Sedan den 1 augusti 2020 benämns hushållsavfall som kommunalt avfall. Ändringen till begreppet kommunalt avfall är inte avsedd att förändra ansvaret för avfallshanteringen. Kommunerna ansvarar för att kommunalt avfall transporteras till en behandlingsanläggning för återvinning eller bortskaffande, deponering. Det gäller avfall från hushåll men också "liknande avfall" från exempelvis restauranger, butiker och kontor..

Avfall från kommunal verksamhet utgörs av avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och som uppstår i till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg och kommunkontor samt kommunalt verksamhetsavfall från bland annat avloppsreningsverk, fastighetsskötsel och gatudrift.

I Tabell 1 redovisas de uppgifter som enligt föreskriften ska finnas i en avfallsplan.

Innehåll

Nulägesbeskrivning	3
Inledning	3
Beskrivning av kommunerna.....	6
Eslövs kommun	6
Hörs kommun	6
Hörby kommun.....	6
Ansvar för avfallsfrågor	7
Den som genererar avfall	7
Kommunen	7
Producenter.....	7
Avfallsentreprenör	7
Avfallsbehandlare.....	8
Anläggningar för insamling, återvinning och bortskaffande av avfall	8
Merab:s insamlingsystem	8
Återvinningsstationer	11
Mat- och restavfall.....	11
Grovavfall.....	11
Trädgårdsavfall.....	12
Latrin	12
Avfall från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare	12
Matolja.....	12
Textilier	12
Farligt avfall	12
Impregnerat virke	12
Elektronikavfall och batterier	12
Asbest	12
Ej återvinningsbart avfall	13
Information till hushållen	13
Kundnöjdhet	13
Övrigt verksamhetsavfall.....	13
Verksamheter som hanterar särskilt stora avfallsströmmar.....	14
Andra avfallsanläggningar utanför kommunerna	16
Avfallsförebyggande och -hantering i kommunala verksamheter.....	16
Avfallsförebyggande i intern organisation, administration och intern service.....	16
Avfallsförebyggande i mötet med medborgaren	17
Avfallsförebyggande i natur- och livsmiljöer.....	19
Avfallsförebyggande avfallsinfrastruktur.....	21
Avfallsförebyggande genom kunskap och information.....	21

Tabell 1 visar antal invånare respektive hushåll av olika slag i Eslöv, Hörby och Höör, samt insamlade avfallsmängder och omhändertagande av olika avfallsfraktioner i kommunerna. Beteckningen ET (Ej Tillämpligt) betyder att avfallslaget inte samlas in i berörd kommun. Källa Avfall Web. Siffrorna i tabellen är uppdaterade i juni 2023.

År 2022	Eslöv	Hörby	Höör
Invånare och hushåll			
Antal invånare	34701	15718	17297
Antal hushåll i en- och tvåfamiljshus	7774	5378	5936
Antal hushåll i flerbostadshus	5897	1739	1521
Antal fritidshus	194	591	628
Avfall som kommunen ansvarar för (ton) (MB kap 15 § 3)			
Total insamlad mängd avfall (inkl mat-, rest- och grovavfall, farligt avfall, slam och annat flytande avfall, exkl förpackningar)	18554	13589	12984
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling	1901	1051	1092
Insamlad mängd farligt avfall	257	152	201
Avfall som omfattas av producentansvar (ton) (MB 15 kap § 4)			
Elavfall exkl batterier	479	312	288
Bärbara batterier	9,9	0,1	5,4
Blybatterier	22	12	14
Returpapper	474	262	272
Pappersförpackningar	623	330	310
Plastförpackningar	475	270	241
Metallförpackningar	109	55	58
Glasförpackningar	606	301	302
Träförpackningar	ET	ET	ET
Förpackningar och returpapper, totalt	2287	1218	1183
Bilar	ET	ET	ET
Insamlat hushållsavfall (ton) (MB 15 kap § 3)			
Restavfall	3245	1795	1864
Matavfall	1901	1051	1092
Grovavfall	7848	4023	4528
Mängd insamlat latrin	ET	ET	ET
Mängd slam från enskilda avloppsanläggningar	5040	6498	5140
Fettavskiljarslam (ton)	263	70	159
Farligt avfall från hushåll	257	152	201
Omhändertagande (ton) (MB 15 kap § 6)			
Restavfall till energiåtervinning	3245	1795	1864
Trädgårdsavfall till central biologisk behandling	1799	498	923
Trädgårdsavfall till förbränningsanläggning	810	451	524
Grovavfall till förbränningsanläggning	2322	1654	1914
Matavfall till central komposteringsanläggning	ET	ET	ET
Matavfall som hemkomposteras	40	60	31
Matavfall till central biogasanläggning	1901	1051	1092
Matavfall till reningsverk	ET	ET	ET
Matavfall via matavfallskvarn till avloppsledningsnätet	ET	ET	ET

Beskrivning av kommunerna

Eslövs kommun

Eslöv är kommunens centralort. Kommunen har en något högre andel företagare än rikssnittet och näringslivet domineras av industri och handel. Tillverkningsindustrin svarade 2021 för 15 procent av sysselsättningen.

Den offentliga sektorn i Eslövs kommun sysselsatte 2021 37 procent av dem som arbetar i kommunen. Eslövs kommun är kommunens största offentliga arbetsgivare. Den privata sektorn, där det i Eslövs fall är industrin som sysselsätter flest, sysselsätter totalt 63 procent av dem som arbetar i kommunen.

De fem största privata arbetsgivarna är:

- Orkla Foods Sverige AB
- Marknad & Service i Syd AB
- Nordic Sugar AB
- Saint-Gobain Sekurit Scandinavia AB
- Smurfit Kappa Sverige AB

Källa: [Näringsliv och arbetsmarknad i Eslöv \(skane.se\)](#)

Höörs kommun

Höör är centralort i kommunen och ungefär hälften av kommunens invånare bor i centralorten. Kommunens näringsliv består till stora delar av småföretag, och turism och hälsa är näringar med starka traditioner i området. Höörs kommun har både en högre förvärvsfrekvens, högre andel nyföretagare och fler företagare generellt sett än rikssnittet.

När de sysselsatta i kommunen delas upp på offentlig och privat sektor, visar statistiken att den offentliga sektorn i Höörs kommun 2021 sysselsatte 42 procent av dem som arbetar i kommunen, medan privat sektor sysselsatte 58 procent. Precis som i andra kommuner är det kommunen själv som är den största offentliga arbetsgivaren, medan den privata sektorn består av många småföretag.

De fem största privata arbetsgivarna är:

- Föreningen Fogdaröd omsorg, vård och utbildning
- Särnmark assistans
- Skånes djurpark Resort AB
- Attendo LSS AB
- Björkviks vårdhem AB

Källa: [Näringsliv och arbetsmarknad i Höör \(skane.se\)](#)

Hörby kommun

Hörby är kommunens tätort och näringslivet präglas av små och medelstora företag. Handeln är stark i kommunen, som både har en högre andel företagare och fler nya företag än rikssnittet. Kommunen har en svagt positiv befolkningsökning och en högre förvärvsfrekvens än i Sverige som helhet.

Offentlig sektor sysselsätter 33 procent av dem som arbetar i kommunen. Hörby kommun är den största offentliga arbetsgivaren, vilket stämmer med mönster från andra kommuner. Privat sektor, som i Hörbys fall främst är små och medelstora företag, sysselsätter 67 procent av de sysselsatta i kommunen.

De fem största privata arbetsgivarna är:

- Atos Medical AB
- Nolato Meditech ABKLS

- Ugglarps AB
- Samskapa behandling
- Abicon i Hörby AB

(Källa: [Näringsliv och arbetsmarknad i Hörby \(skane.se\)](http://skane.se))

Ansvar för avfallsfrågor

Flertalet aktörer ansvarar för olika delar av avfallshanteringen. Här beskrivs olika roller utefter vilket lagstadgat ansvar de har för enstaka eller flera delar i avfallshanteringen.

Den som genererar avfall

Alla som genererar avfall har enligt 15 kap 5 § miljöbalken ansvar för att säkerställa att avfallet hanteras på ett hälsomässigt och miljömässigt godtagbart sätt. Det inkluderar ett ansvar för att sortera sitt avfall och för att lämna det på avsedda platser. En verksamhetsutövare som lämnar bort sitt avfall måste säkerställa att mottagaren har de tillstånd som krävs för det.

Kommunen

Kommunen har ansvar för flera delar i avfallshanteringen, inte minst när det gäller renhållningen, men också som beslutsfattare, förvaltare, myndighet och verksamhetsutövare. Enligt 15 kap 20 § miljöbalken ansvarar kommuner för det kommunala avfallet, vilket omfattar avfall från såväl hushåll och företag som från kommunens egna verksamheter. Exempel på kommunalt avfall är mat- och restavfall, uttjänta möbler samt slam från enskilda avloppsanläggningar. Sedan 1 januari 2022 är kommunen ansvarig för insamling av returpapper.

Kommunerna ansvarar för att samla in, borttransportera och återvinna eller bortskaffa det kommunala avfallet, inklusive grovavfall och farligt avfall, från hushåll. Kommunerna har även ansvar för det verksamhetsavfall som uppstår i kommunala verksamheter, exempelvis gatudrift, reningsverk, energianläggningar, fastighetsförvaltning och parkförvaltning. Det är också kommunerna som ansvarar för nedskräpningsfrågor, till exempel att se till att det finns papperskorgar och andra typer av behållare för avfall på allmänna platser, samt gaturenthållning. Undantag i ansvar gäller för platser längs vägar vilka faller under Trafikverkets ansvar.

Kommunerna ska upprätta en avfallsplan som omfattar allt slags avfall inom kommunen. Det gäller avfall kommunen ansvarar för inom det kommunala renhållningsansvaret och i rollen som verksamhetsutövare, liksom det avfall som hanteras under ansvar av andra aktörer.

Producenter

Producenter av vissa produkter ansvarar för att samla in, bortforsla, materialåtervinna och/eller energiutnyttja det avfall som uppstår då produkten kasseras. Syftet med producentansvaret är att stimulera till framtagande av produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller farliga ämnen. Producentansvar finns för: förpackningar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, däck, bilar samt läkemedel. Producentansvaret förutsätter att förbrukare och konsumenter sorterar ut förpackningar, returpapper med mera och lämnar dessa avfallslag till de insamlingssystem som erbjuds. Även ballonger, fiskeredskap, våtservetter samt vissa tobaksvaror och filter omfattas sedan 1 januari 2022 av producentansvar.

Avfallsentreprenör

Entreprenörer är de som hämtar hushållsavfall i de fall kommunen inte gör det med egna fordon och egen personal.

Verksamhetsutövare som ger upphov till avfall som inte är kommunalt avfall väljer själva sin entreprenör för detta avfall. Avfall från verksamheter som omfattas av producentansvar hämtas av entreprenör och lämnas till producenternas insamlingssystem. Det är bara entreprenörer som har transporttillstånd för avfall som får lov att utföra insamlingen.

Avfallsbehandlare

Avfallsbehandlare kan vara både offentliga och privata aktörer, och omfattar alla verksamheter som behandlar avfall. Merab, som behandlar avfallet som uppkommer i kommunerna Eslöv, Höör och Hörby, är ett kommunalt bolag och ägs av dessa kommuner gemensamt. Genom ett konsortialavtal regleras att det hushållsavfall som samlas in i kommunerna behandlas genom Merabs försorg.

Anläggningar för insamling, återvinning och bortskaffande av avfall

Merab:s insamlingssystem

Sedan början av 1990-talet har Merab-regionen haft insamling i två fraktioner, ”Vått och Torrt”. I början av 2013 infördes fastighetsnära insamling av hushållsavfall i åtta fraktioner samt småbatterier och glödlampor vid en- och tvåfamiljshus. Anslutningen är frivillig men det är sedan 2020 dyrare att ha ett abonnemang för delat kärl jämfört med ett abonnemang för fyrfackskärl.

Fyrfackssystemet har etablerats och har bidragit till ökade mängder insamlat förpackningsmaterial och tidningar samt minskade mängder matavfall och restavfall. Utsortering av matavfall är obligatorisk. Systemet har anpassats så att samma renhållningsfordon kan tömma både fyrfackskärl och delade kärl. Anslutningsgraden till fyrfackssystemet ökar för varje år och för 2021 var anslutningsgraden 80 procent i Eslöv, 89 procent i Höör och 84 procent i Hörby. Övriga hushåll har delade kärl för mat- och restavfall och förpackningar lämnas på återvinningsstationen.

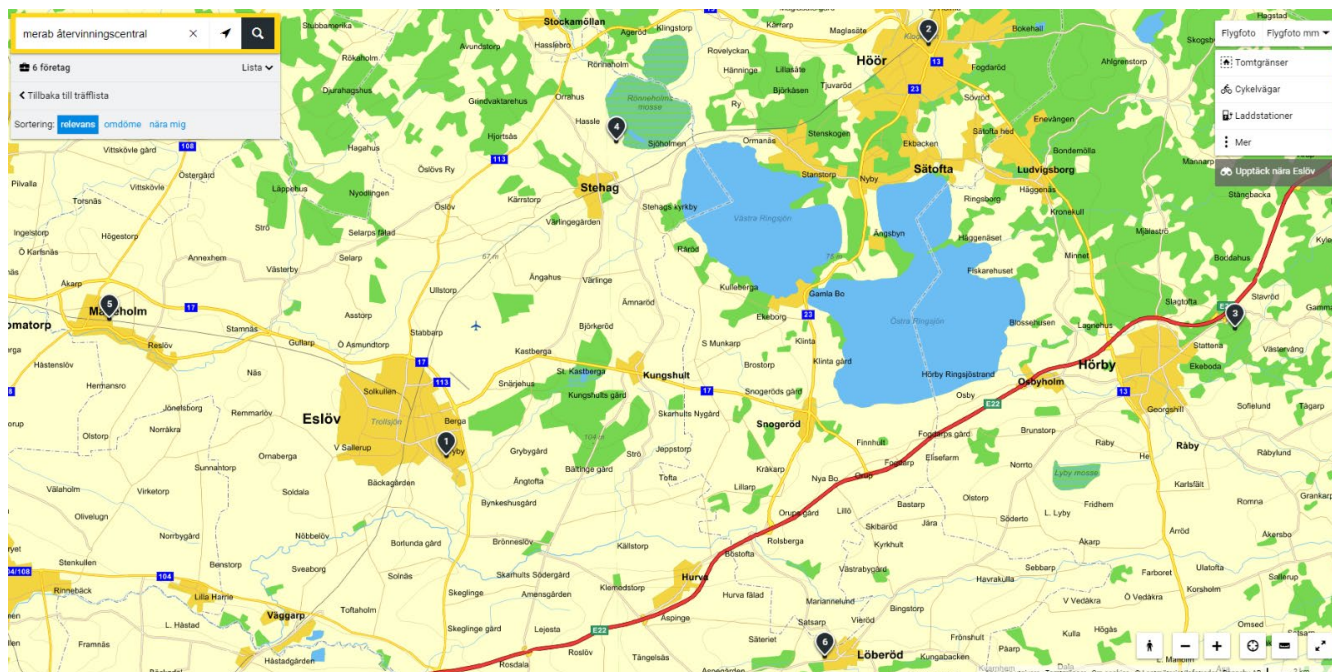
Figur 1: Schematisk redovisning av fyrfackskärlen som används inom Merabs verksamhetsområde. Källa: Merab.

Under 2023 inleds en kampanj som syftar till att samtliga hushåll ska ansluta sig till fyrfackssystemet. Målet är att samtliga hushåll i Eslöv, Höör och Hörby ska ha tillgång till fastighetsnära sortering och insamling av förpackningar senast 1 januari 2025.

I regionen finns sex återvinningscentraler (Figur 2) samt 29 återvinningsstationer där privatpersoner kan lämna förpackningar. Tre av återvinningscentralerna i Eslövs kommun är mindre centraler med begränsade öppettider. I Tabell 2 redovisas vilka avfallsslag som kan lämnas på Merabs återvinningscentraler.

I kommunerna erbjuds fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar, tömning av trädgårdskärl, hämtning av grovsopor och insamling av ljuskällor och batterier vid villor med fyrfackskärl.

Merab driver en avfallsanläggning vid Rönneholm i Eslövs kommun. Här sker all omlastning av avfall som samlas in via kärl och containrar samt avfall som samlas in på återvinningscentralerna, innan avfallet sedan transporteras vidare till extern behandling. På anläggningen sker kompostering av trädgårdsavfall, sortering av avfall, förbehandling genom krossning samt deponering av ej återvinningsbart avfall. Allt avfall som tas in på anläggningen vägs. På anläggningen tas verksamhetsavfall emot och större mängder avfall från hushållen hänvisas också hit. Flertalet fraktioner hanteras på avfallsanläggningen.

Figur 2 Merabs återvinningscentraler finns i Eslöv (nummer 1 på kartan), 2 Höör (nummer 2 på kartan), Hörby (nummer 3, Stavröd), Stehag (nummer 4, Rönneholm), Marieholm (nummer 5) och Löberød (nummer 6 på kartan). Källa: Eniro

Tabell 2: Förteckning över de avfallsslag som kan lämnas på Merabs återvinningscentraler. Avfallsslag märkta med asterisk (*) kan enbart lämnas på de större återvinningscentralerna. Källa: Merab.

Avfallsslag	Slutlig hantering	Exempel på avfall
Batterier		Alla typer av lösa småbatterier exkl bilbatterier
Bilbatterier*		Bilbatterier exkl lutbatterier
Brandsläckare*		
Ej återvinningsbart	Deponering	Isolering, keramik etc (ej brännbart)
Elektronikavfall		Mobiltelefoner, datorer, dammsugare, batteridrivna produkter av olika slag, bildskärmar etc.
Elmotorer*		uttjänta elmotorer
Energiåtervinning (Brännbart)	Energiåtervinning	Kasserade möbler, plast etc
Farligt avfall		Rester av färg, lack, lim, olja etc samt kvicksilvertermometrar.
Förpackningar	materialåtervinning	Förpackningar av glas, papper, plast och metall
Gips*	Återvinning	Gipsskivor fria från exempelvis plåt och trä.
Hårdplast*	Återvinning	Plastmöbler, plastlådor, leksaker etc helt i plast
Impregnerat trä	Energiåtervinning	Slipers, staketstolpar, terrassbrädor
Kabel*		Uttjänta elkablar.
Kyl och frys*		Kyl- och frysskåp för hushållsbruk
Litiumbatterier		litiumbatterier
Ljuskällor och lysrör		Lysrör, glödlampor, ledlampor etc
Matfett (Matolja)*	Återvinning	Flytande stekfett, matolja
Metall		Metallrör, armeringsjärn, takplåt, stekpannor etc.
Målat trä (Virke)*		Målat trä fritt från tyg, glas och plast, t ex möbler, köksluckor och brädor. Treetex och asfaboard sorteras som brännbart.
Ris och grenar	Energiåtervinning	Grenar, ris och stubbar
Sten & grus (Schakt)*	Konstruktionsmaterial	Tegel, betong, makadam etc fritt från föroreningar
Tidningar	materialåtervinning	Dagstidningar, kataloger, reklamblad, pappersark etc
Trä (Rent virke)*		Rent omålat trä fritt från färg, lack, lim och olja. Skruv, spik och annan metall behöver inte tas bort. Treetex och asfaboard sorteras som brännbart.
Trä/Virke*	Energiåtervinning	Omålat och målat trä fritt från tyg, glas och plast, t ex möbler, köksluckor och brädor. Treetex och asfaboard sorteras som brännbart.
Trädgårdsavfall	Kompostering	Ogräs, gräsklipp, fallfrukt mm

Vitvaror*		Spisar, torktumlare och torkskåp, disk- och tvättmaskiner etc för hushållsbruk
Wellpapp	Återvinning	Skrymmande förpackningar
Återbruk: Möbler och prylar*		Användbara möbler och prylar
Återbruk: Textil, kläder och skor		Användbar textil, kläder och skor

Återvinningsstationer

Återvinningsstationerna är till för hushållens förpackningar. Förpackningsinsamlingen, FTI, ansvarar för alla landets återvinningsstationer fram till 31 december 2023, därefter tar kommunerna via Merab över ansvaret tömning, skötsel och drift av återvinningsstationerna. Stationerna är obemannade och finns till för de hushåll som inte har fastighetsnära insamling eller om utrymmet i sopkärlet vid någon tidpunkt inte skulle räcka till.

I Merabs verksamhetsområde finns totalt 28 återvinningsstationer, fördelade enligt följande: Höör 5, Hörby 10 och Eslöv 14. Utöver dessa finns återvinningsstationer på återvinningscentralerna. Antal kommuninvånare per återvinningsstation är cirka 2400 inom regionen.

Mat- och restavfall

Merab-regionen har obligatorisk sortering av matavfall. Insamlingen av matavfall som kan användas till biogas- och biogödselproduktion kommer att öka proportionellt med ett stigande invånarantal, vilket är en faktor som renhållningsbolaget inte kan påverka.

Andelen insamlat matavfall kan också öka genom att förbättra sorteringen av restavfall, vilket är något som renhållningsbolaget däremot kan påverka. På grund av felsortering består 5-7 procent av matavfallet i Merab-regionen av annat avfall (källa: Avfall Web, plockanalys 2022). Idag varierar källsorteringsgraden för matavfall både mellan kommunerna och mellan villor och lägenheter i flerbostadshus. Även andelen matsvinn varierar, se **Tabell 3**. Med matsvinn avses sådant som inte borde ha blivit avfall, exempelvis bröd som borde ha ätits upp istället för att slängas.

Det källsorterade insamlade matavfallet omlastas på Rönneholms avfallsanläggning för att sedan transporteras till en rötningsanläggning i Kristianstad. Biogasen som produceras används som fordonsbränsle.

Restavfallet omlastas för vidare transport till extern förbränningsanläggning (värme- och elproduktion) i Malmö.

Tabell 3 Matavfallets källsorteringsgrad samt matsvinn i Eslövs, Hörby och Höörs kommuner, jämfört med kommuner i Sverige med 10 000-40 000 invånare. Källa: Avfall Web (efter plockanalys genomförd 2022).

	Höör	Hörby	Eslöv	Genomsnitt
Källsorteringsgrad matavfall villa (procent)	92	77	89	68
Källsorteringsgrad matavfall lägenhet (procent)	87	88	83	56
Matsvinn, villa (procent)	16	21	14	18
Matsvinn, lägenhet (procent)	16	19	11	20

Grovavfall

Med grovavfall från hushåll avses sådant avfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör det olämpligt att samla in i kärl som t ex möbler och bygg- och rivningsavfall. Detta avfall hanteras normalt av hushållen själva för avlämning på någon återvinningscentral. Även uppsamling i hyrd container och hämtning av Merab förekommer. Grovavfallet krossas innan det transporteras i containrar till förbränningsanläggning i Malmö.

Trädgårdsavfall

I regionen gäller obligatorisk utsortering av trädgårdsavfall. Trädgårdsavfall får komposteras på egen fastighet utan anmälan. Hushållen kan också själva transportera bort sitt trädgårdsavfall till kommunens återvinningscentraler. Hushållen kan även välja att ha ett kärlabonnemang för trädgårdsavfallet som då hämtas av kommunens entreprenör. Trädgårdsavfallet som samlas in komposteras på Rönneholms avfallsanläggning. Kompostjorden siktas och provtas innan försäljning till företag och privatpersoner.

Latrin

Latrin samlas upp i behållare av engångstyp. Under de senaste åren har en utfasning av latrinet påbörjats. I dag hämtas endast en obetydlig mängd latrin.

Avfall från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare

Slam från slamavskiljare och slutna tankar töms minst en gång per år och detta utförs av extern entreprenör som anlitas av Merab. Tömning sker med så kallade avvattande bilar vilket innebär att slammet tas bort medan vattenfasen återförs till brunnen för slamavskiljare. Avfallet lämnas sedan på kommunens reningsverk där det genomgår behandling i reningsverket. Från reningsverket uppstår slam som en restprodukt. För att återcirkulera näringsämnena kan Revaq-certifierat slam återföras till åkermark som används för livsmedelsproduktion, medan icke-certifierat slam används på åkermark som används för att odla icke livsmedelsproducerande grödor samt till jordförbättring.

Fettavskiljare töms normalt minst fyra gånger per år och detta utförs av extern entreprenör som anlitas av Merab. Slammet från fettavskiljare transporteras till biogasanläggning i Eslöv för rötning och därefter produktion av fordonsgas.

Matolja

Frityroljor och annat fett kan lämnas på återvinningscentralerna. Detta lämnas sedan vidare till Svensk fettåtervinning.

Textilier

Kläder och textilier samlas in via klädcontainrar som finns tillgängliga bland annat på återvinningscentralerna. Insamlade textilier hanteras av ideella organisationer.

Farligt avfall

Till farligt avfall räknas sådant avfall som kan vara giftigt, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, miljöfarligt, smittförande eller brandfarligt. Merab hanterar följande fraktioner av farligt avfall: färg, bekämpningsmedel och liknande kemikalier, impregnerat virke, el- och elektronikavfall och batterier samt produkter som innehåller asbest. Även uttjänta brandsläckare och kvicksilvertermometrar är farligt avfall.

Rester av färg, lack, lim, olja och andra kemikalierester som uppstår i ett hushåll, ska sorteras ut och lämnas på en återvinningscentral. Det farliga avfall som samlas in sorteras och packas om av extern entreprenör och transporteras sedan till en anläggning för mottagning och behandling av farligt avfall.

Impregnerat virke

Mängden impregnerat virke ökar för varje år. Avfallet går till förbränning.

Elektronikavfall och batterier

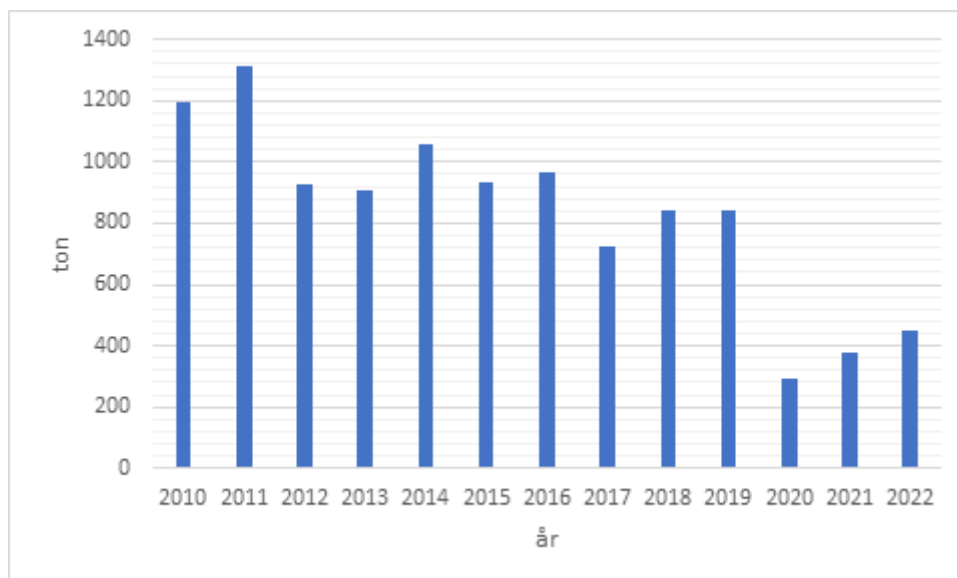
Hantering av elektriska och elektroniska produkter regleras av producentansvar. Elavfall samlas in vid kommunens återvinningscentraler samt genom fastighetsnära hämtning av större kollin. Det insamlade el- och elektronikavfallet hämtas sedan av El-Kretsen för slutlig behandling.

Asbest

Asbest tas enbart emot på Rönneholms avfallsanläggning. På anläggningen finns en separat deponicell för deponering av asbest.

Ej återvinningsbart avfall

Det avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas läggs på deponi. I Figur 2 visas deponerad mängd hushålls- och verksamhetsavfall sedan 2002. Deponerad mängd för 2021 är 14,2 kg/person, vilket kan jämföras med medianvärdet för riket som ligger på ca 16 kg/person.

Figur 3 Deponerade mängder avfall i Merab-regionen under perioden 2010-2022. Källa: Avfall Web.

Information till hushållen

Information sker via Merabs hemsida samt via ett digitalt informationsbrev som återkommande skickas ut till dem som önskar få det. Information sker också via annonsering i dagspress samt i vissa fall på kommunernas hemsida och sociala medier.

Kundnöjdhet

Under 2022 skickades en enkät ut till 1500 slumpvis utvalda hushåll i Eslöv, Höör och Hörby. I Tabell 4 redovisas delar av resultatet. Värderingsintervallen delas in i fyra kategorier utifrån bedömd hållbarhet och miljöaspekter. Dessa illustreras med färgerna grönt, gult, orange och rött, där grönt står för mycket god hållbarhet och rött står för dålig hållbarhet. Värderingarna bestäms av ett användarråd och bygger på bedömningar och miljömål.

Tabell 4 Resultat av enkät om kundnöjdhet i Eslöv, Hörby och Höör 2022. Källa: Avfall Web

	Merab	Eslöv	Hörby	Höör
Nöjdhet avfallshantering en- och två-familjshus (%)	83	85	84	81
Nöjdhet hämtning kommunalt avfall vid bostad (%)	82	80	83	82
Nöjdhet besök ÅVC (%)	90	94	88	89
Nöjdhet återanvändning ÅVC (%)	79	78	79	81
Nöjdhet information (%)	78	72	81	80

mycket god hållbarhet	god hållbarhet	mindre god hållbarhet	dålig hållbarhet
>94	85-94	75-84	<75

Övrigt verksamhetsavfall

Övrigt avfall avser avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar. Detta avfall utgörs av avfall från företag och andra verksamheter, och som uppkommer i samband med en verksamhets produktion av varor eller tjänster. Verksamhetsutövaren har själv ansvar för att det egna avfallet transporteras bort och behandlas enligt EU:s avfallstrappa. Avfallet samlas in av entreprenörer

på uppdrag av den enskilda verksamheten och transporteras till en av verksamheternas avtalade anläggningar för omhändertagande. Mängderna verksamhetsavfall som hanteras i regionen är dåligt kända.

Verksamheter som hanterar särskilt stora avfallsströmmar

I Tabell 5 redovisas verksamheter inom kommunerna som hanterar särskilt stora avfallsströmmar.

Tabell 5 Verksamhetsutövare inom avfallsbranschen i Eslöv, Höör och Hörby kommuner. Tabellen uppdaterad i augusti 2023. Källa: Eslövs, Höörs och Hörby kommuner.

Kommun	Verksamhet	Avfallstyp	Behandling
Eslöv	Rönneholms avfallsanläggning I Stehag	Hushållsavfall, verksamhetsavfall, återvinningsmaterial, producentavfall, park- och trädgårdsavfall, oljeskadad jord, farligt avfall	Sortering, omlastning, mellanlagring, krossning, siktning, flisning, kompostering, deponering
Eslöv	Stena Recycling AB	Plast, papper, wellpapp, metallskrot etc.	Mellanlagring och omlastning
Eslöv	Eslövs kommun, Ellinge 36:2	Asfalt, betong, grus, jord, ris	Mellanlagring
Eslöv	Granaths Bilskrot AB	Bilskrot	Tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning
Eslöv	Hurva Bildemontering	Bilskrot	Hurva Bildemontering Tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning
Eslöv	Persmarkens Entreprenad AB	Asfalt, betong, grus, jord	Mellanlagring
Eslöv	RD Trading Metall	Metallskrot (järn, rostfritt, mässing, koppar, aluminium, bly), batterier	Mellanlagring och sortering
Eslöv	Somar Bilskrot Export & Import tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning	Bilskrot	Tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning
Eslöv	Digab AB	Byggnads- och anläggningsavfall	Hantering av icke farligt avfall av typen byggnads- och/eller anläggningsavfall.
Eslöv	Delvator AB	Byggnads- och anläggningsavfall	Hantering av farligt avfall av typen byggnads- och/eller anläggningsämnen

Eslöv	EM Service AB	Spillolja	Mellanlagring och insamling av spillolja
Eslöv	Zeppelin Sverige AB	Farligt avfall och icke-farligt avfall	Mellanlagring
Eslöv	Stena Technoworld AB	Kylskåp och frysar	Mellanlagring och tömning av kylkrets
Eslöv	Stena Recycling AB	Metallskrot, blybatterier, returpapper, plast	Omlastning, sortering, mellanlagring
Eslöv	Svevia AB	Asfalt	Mellanlagring, krossning, återvinning
Eslöv	Sydvatten slamdeponi	Vattenverksslam	Deponering
Eslöv	Merabs Återvinningscentral i Eslöv	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Eslöv	Merabs Återvinningscentral i Löberöd	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Eslöv	Merabs Återvinningscentral i Marieholm	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Eslöv	Leif Dagsberg	Massor icke-farligt avfall	Bearbetning, lagring och sortering
Eslöv	Norrvidinge Lastbilscentral AB	Massor, rivningsavfall	Lagring, sortering och krossning av icke-farligt avfall
Höör	Höørs kommun, samhällsbyggnads-sektor	Schaktmassor	Samlar in överskott, bearbetar, sorterar och lagrar inför återanvändning. Mellanlagring.
Höör	Merabs Återvinningscentral, Höör	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Höör	Höørs Åkeri och schakt AB	Alla typer av avfall, inklusive farligt avfall. Bygg- och rivningsavfall, Elavfall i form av kabel	Samlar in och sorterar, transporterar vidare till mottagningsanläggning.
Höör	VA-gruppen Entreprenad AB	Schaktmassor	Samlar in överskott, bearbetar, sorterar och lagrar inför återanvändning
Hörby	36an Service	Alla typer av avfall, inklusive farligt avfall.	Samlar in och sorterar, transporterar vidare till mottagningsanläggning.
Hörby	Bo Altenstam AB	Bygg- och rivningsavfall, Elavfall i form av kabel	Sortering av bygg- och rivningsavfall, Bearbetning av kabel till kabelgranulat
Hörby	Br. Andersson Åkeri o Gräv	Asfalt	Samlar in, krossar och lagrar inför återanvändning
Hörby	Ekeröds Gräv o Last	Schaktmassor	Krossning och lagring
Hörby	Kommunens Gata/Park	Betong och liknande	Krossning och lagring (endast kommunens egna)

Hörby	Gösta Palm Maskin AB	Betong, schaktmassor	Sortering, Krossning av betong, lagring
Hörby	Jerry Liedholms Åkeri	Schaktmassor, asfalt	Sortering, Krossning, lagring
Hörby	Ringsjön Logistic AB	Schaktmassor, Asfalt	Sortering, Krossning, lagring
Hörby	S-Schakt AB	Schaktmassor	Sortering, lagring
Hörby	Merabs återvinningscentral	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.

Andra avfallsanläggningar utanför kommunerna

Utanför kommunerna finns flera anläggningar som används för återvinning och bortskaffande av avfall som uppkommit inom kommunerna.

De viktigaste av dessa anläggningar är:

- Biogasanläggning: C4 Energi i Karpalund
- Anläggning för förbränning av restavfall samt hantering av farligt avfall: SYSAV i Malmö
- Materialåtervinningsanläggningar för olika fraktioner: Stena Recycling i Eslöv

Avfallsförebyggande och -hantering i kommunala verksamheter

Kommunala verksamheters avfall består av både verksamhetsavfall och avfall som motsvarar hushållens avfall. Det uppstår i samband med olika typer av verksamhetsutövning, exempelvis förskola och skola, äldreomsorg, kommunkontor, parkförvaltning, byggnation, reningsverk och kommunala avfallsanläggningar. Beskrivningen av nuläget i kommunala verksamheter utgår från de mål- och verksamhetsområden som avfallsplanen är indelad i. Beskrivningarna omfattar alla tre kommunerna och hålls på en övergripande nivå då det till stor del saknas uppföljning av mängder i material- och avfallsflöden i dagsläget.

Avfallsförebyggande i intern organisation, administration och intern service

De kommunala verksamheternas interna arbete med avfallsförebyggande kan påverkas av varje verksamhet som anskaffar, använder eller avyttrar produkter, vilket innebär samtliga verksamheter. Vissa verksamheter har ett särskilt stort ansvar, bland annat de som tillgodoser intern service och samordning. **Kommunledningen** ansvarar för förvaltningsövergripande samordning och kan initiera och samordna gemensamma projekt och förändringar som leder till avfallsförebyggande och resurshushållning. Där administreras också mål- och budgetprocessen, som är ett viktigt styrmedel för att styra utvecklingen mot resurshushållning och cirkulär ekonomi. **Miljöstrategiskt arbete** kan påverka det interna arbetet med resurshushållning och avfallsförebyggande, bland annat genom samordning, rådgivning, uppföljning och utveckling. Samtliga kommuner bedriver miljöstrategisk verksamhet som driver det interna miljöarbetet framåt. Dessa är organiserade på liknande sätt. I Eslövs kommun är den miljöstrategiska funktionen placerad på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, medan den i Höör finns inom Samhällsbyggnadssektor och i Hörby inom avdelningen för Styrning och Ledning.

Upphandlingsverksamheter har ett viktigt uppdrag i att integrera avfallsförebyggande och cirkulära aspekter i policy och riktlinjer för inköp och upphandling. I Eslöv har arbetet med detta kommit igång både när det gäller processer och styrdokument. Det är fortfarande oklart hur entreprenadupphandlingar ska arbeta systematiskt med hållbarhetskrav som i övrig upphandling då de inte ingår i Inköp- och upphandlingsavdelningens ansvar. Verktyg för miljö- och andra hållbarhetskrav finns och används. I Höör och Hörby är upphandlingsarbetet förlagt till Inköpscentralen, en upphandlingsorganisation som är gemensam med flera andra kommuner. Inköpscentralen ansvarar för inköp och upphandlingar för de kommuner och bolag som ingår i inköpsöverkan. Detta innebär också nya riktlinjer för inköp och upphandling. En ny

upphandlingspolicy beskriver uppdraget att ställa krav på miljö och social hänsyn i det som upphandlas och köps in. Utöver det så utgår arbetet från att stötta kommunerna att tillgodose sina respektive kommunala mål, visioner och verksamhetsmål. Inköpscentralen har anställt en hållbarhetscontroller som kan tillse avfallsförebyggande och cirkulära aspekter i det fortsatta arbetet. Inköpscentralens verksamhet ska främja inköp som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbara samt bidra till att kommunens mål uppnås.

IT-verksamheterna har, tillsammans med användarna, också stor möjlighet att förebygga elektronikavfall och förlänga användningstiden på IT-produkter. Avdelningen Servicecenter i Eslöv, där IT och Kontaktcenter ingår, är en del av serviceförvaltningen som lyder under servicenämnden. IT-verksamheten äger och hanterar livscykeln för servrar och nätverksutrustning, medan verksamheterna själva äger datorer, telefoner, surfplattor, skärmar och skrivare. Den står för upphandling, avtal, inköp, installation, felavhjälpling och utbyte/återtag. De pedagogiska verksamheterna utgör undantag som har egna avtal med mera för sina Mac-datorer och Ipads. Återtagsskåp från Atea – Loop 3 finns som kan hantera all IT-utrustning inom kommunen. I dag köps alltid 4-årigt HP CarePack till datorer. Samma kravställning som används av Ateas 100-klubb (organisationer som arbetar för 100-procentigt återtag av IT-utrustning) ställs i upphandling av återtagstjänst. Verksamheten verkar för att i framtiden äga hela de digitala arbetsplatserna, alltså även datorer, surfplattor, telefoner och skärmar, och hantera livscykeln för dem. IT skulle också kunna verka för samordning av hela kommunorganisationens återtag av IT-utrustning. Ett mål är också att vid inköp av datorer köpa 5-årigt HP CarePack.

I kommunerna Höör och Hörby levereras IT-tjänster av det kommunägda bolaget Unikom (övriga ägare är Östra Göinge och Osby, Sjöbo och Bromölla). Unikom äger all central infrastruktur som till exempel central nätverksutrustning och servrar, och även datorer och nätanslutna skrivare. Verksamheterna äger själva all kringutrustning som skärmar, tangentbord, mobila enheter Chromebooks och AV-utrustning. Datorer byts ut vart fjärde år. Höörs kommun och Unikom är liksom Eslövs IT-verksamhet med i Ateas 100-klubb. Unikom tar hand om återtag av den utrustning som ägs av verksamheterna. All utrustning returneras till leverantör för omhändertagande, återbruk och/eller återvinning. Ett av bolagets mål är att initiera energieffektivisering och cirkulärt tänk för att utifrån sitt uppdrag bidra till en god natur och miljö. Unikom verkar för att gradvis överta ägandeskap för mer IT-utrustning. Bolaget kommer att fortsätta fokusera på hållbarhet. Höörs kommun har antagit en rutin för återtag av de IT-produkter som kommunen köper in.

Även verksamheter som ansvarar för **lokalförsörjning** kan ha goda möjligheter att skapa förutsättningar för kommunala verksamheters avfallsförebyggande. Organisationen för dessa verksamheter skiljer sig åt mellan de olika kommunerna. Bland annat kan de i utveckling och förvaltning av det kommunala fastighetsbeståndet bidra till att andelen verksamhetslokaler som har erforderlig källsortering ökar och att renhållningsavtal är anpassade efter de avfallsflöden som faktiskt uppstår.

Inom Serviceförvaltningen i Eslöv, som lyder under Servicenämnden, återfinns fastighetsavdelningen som ansvarar för lokalförsörjning. Teknisk förvaltning, planerat underhåll, löpande drift och skötsel, energiuppföljning, fastighetsägaransvar ingår i deras ansvar. Avfall uppstår i samband med reparationer, renoveringar och vissa leveranser av förbrukningsvaror. De samarbetar med hyresgäster och lokalvård för att förenkla avfallssorteringen i tidigt skede och bistår bland annat med hjälp att ordna utrymme för sophantering och sortering i verksamhetslokalerna. I Höör hanteras möjligheten till källsortering av respektive verksamhet. I Hörby finns fastighetsavdelningen inom Kommunservice. Det är framför allt avfall från hyresgäster och från byggprojekt som genereras. Verksamheten tillser bland annat att hyresgästerna har tillgång till checklistor för sortering etc.

Avfallsförebyggande i mötet med medborgaren

Flertalet verksamheter vänder sig direkt till medborgaren, i form av hushåll, föreningar, näringsliv, barn och unga, funktionsvarierade och äldre. Kommunen kan välja att föregå med gott exempel i mötet med medborgaren och möjliggöra dennes avfallsförebyggande. Ett av de verksamhetsområden som under många år arbetat med avfallsförebyggande i mötet med olika målgrupper är **måltidsverksamheter**. Måltidsverksamheterna i Eslöv, Höör och Hörbys kommuner ansvarar för menyplanering, tillagning och delvis servering av frukost, lunch och mellanmål till förskola,

fritidshem och pedagogisk omsorg. Tillagning av måltider sker även till särskilda boenden liksom tillagning och servering i seniorrestauranger.

I Eslövs kommun är måltidsverksamheten en del av Serviceförvaltningen och lyder under Servicenämnden. Verksamheten genererar olika typer av avfall och har under flera år arbetat aktivt för minskat matsvinn. De har en handlingsplan för att minska matsvinnet till 2030. I dagsläget följs verksamhetens övriga avfallsströmmar inte upp. I Höörs kommun ligger måltidsverksamheten under Barn- och utbildningssektor och lyder under Barn- och utbildningsnämnden. Höörs kommun delar kompetensen måltidsutvecklare med Eslövs kommun. Verksamheten genererar avfall av olika slag och det finns ett aktivt arbete med att minska matsvinnet. Matsvinnet följs upp men verksamhetens övriga avfallsströmmar följs inte upp i dagsläget. Hörby kommuns måltidsverksamhet finns på Kommunservice. Det matsvinnsförebyggande arbetet i Hörby har än så länge inte etablerats i samma utsträckning som i Eslöv eller Höör, men arbetet har påbörjats bland annat genom erfarenhetsutbyte med dessa kommuner.

Kultur- och fritidsverksamheterna har också som uppgift att möta medborgaren. Eslövs Kultur- och fritidsförvaltning, som lyder under Kultur- och fritidsnämnden, ansvarar för bad, kulturskola, bibliotek, ungdomsverksamhet, mötes- och konferensanläggning och kultur- och fritidskontor. De avfallsflöden som främst uppstår i dessa verksamheter är plast, papper och matavfall. Verksamheten har utvecklat en checklista för miljösamma evenemang som vänder sig till alla kommunala verksamheter, och de har gemensam användning av maskiner på biblioteket med 3D-skrivare, elektronik etcetera. De arbetar också med *Fritidsbanken* för utlåning av fritidsutrustning till allmänheten och genomför aktiviteter för återbruk, som lagning av kläder. I Höör ligger kultur- och fritidsverksamheten i huvudsak under sektorn för Kultur, arbete och folkhälsa. Ansvar för exempelvis idrottsplatser finns dock inom samhällsbyggnadssektor. Avfallsflöden som uppstår är liksom i Eslöv papper och pappersförpackningar, plastförpackningar samt visst matavfall. I Hörby ligger verksamheten inom kultur- och fritidsavdelningen under sektor Livsmiljö. De främsta avfallsflödena är även här pappersförpackningar, plastförpackningar och i viss utsträckning matavfall.

Inom **vård- och omsorgsverksamheter** uppstår avfall bland annat i form av förbrukade engångsprodukter och matavfall.

I vissa fall finns det sociala motiv till att starta upp verksamheter som också bidrar till resurshushållning. Ett exempel är Höörs Möbelblock som möjliggör återbruk av inventarier inom den kommunala organisationen. I Höörs kommun ansvarar Social sektor och Socialnämnden för omsorgen. Verksamheten ansvarar för äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg samt kommunal hälso- och sjukvård. Olika typer av avfall genereras där skyddsutrustning och -material såsom munskydd, visir, förkläden och handskar utgör en särskilt stor andel. Avfallsströmmarna följs inte upp idag. I Eslövs kommun ansvarar förvaltningen Vård och Omsorg, som lyder under vård- och omsorgsnämnden. I Hörby kommun ligger ansvaret på Vård och Omsorg under Sektor omsorg. Inom verksamheten genereras framför allt avfall som relaterar till arbetsrelaterat skyddsmaterial, men även i viss utsträckning matavfall.

Pedagogisk verksamhet har genom läroplanerna ansvar för lärandet för hållbar utveckling gentemot eleverna. I Eslövs kommun ansvarar Barn- och utbildningsförvaltningen för frågor som rör utbildning. Två nämnder styr verksamheten, Barn- och familjenämnden (förskola och grundskola) och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (gymnasiet, gymnasiesärskolan, vuxenutbildningen, svenska för invandrare, särsvux samt Yrkeshögskolan). De stora avfallsflödena omfattar framför allt förbrukningsmaterial av olika slag. Varje enhet ansvarar själv för inköpen av dessa. En användartrappa har etablerats för att användningen av datorer och smartboards ska kunna utnyttjas så effektivt som möjligt. Paddor och datorer repareras i den mån det går innan de anses vara förbrukade. Inom förskolan finns ett återanvändningscenter för kreativt lärande som kallas Återvinsten. Barn- och utbildningsförvaltningen samarbetar med Serviceförvaltningen i frågor som rör återbruk. Även väsentliga mängder matavfall uppstår i verksamheterna. I dagsläget följs verksamhetens avfallsströmmar inte upp.

Barn- och utbildningssektor ansvarar för skola och förskola i Höörs kommun. Verksamheten styrs av barn- och utbildningsnämnden. Sektorn ansvarar för förskola och barnomsorg, grundskola, fritidshem

och vuxenutbildning. Avfallsflödena omfattar exempelvis emballage av olika slag samt papper. Förebyggande av avfall sker genom återanvändning av papper, dubbelsidig utskrift samt återbruk av möbler. Samarbete sker framför allt med fastighetsbolaget HFAB. I dagsläget följs verksamhetens avfallsströmmar inte upp. I Hörby kommun har Sektor Bildning ansvar för förskola, grundskola, fritidshem och Lärcenter (IM och vuxenutbildning). Verksamheten styrs av Bildningsnämnden. De stora avfallsflödena består framför allt av papper, förpackningar och emballage, plast samt matavfall och organiskt avfall. Avfallsförebyggande arbete sker genom att hålla koll på utskrifter och undvika engångsmaterial. Pedagogiska måltider stärker beteenden som leder till minskat matsvinn. Elektronisk utrustning går i retur till Unikom och det elektroniska avfallet hålls på minimal nivå genom leasingavtal. Gamla Chromebooks används som låneverktyg och inventarier används på nya ställen när det är möjligt. I dagsläget följs verksamhetens avfallsströmmar inte upp.

Avfallsförebyggande i natur- och livsmiljöer

Fysisk planering är ett viktigt styrmedel för att planera livsmiljöer så att de ger goda förutsättningar för avfallsförebyggande och en hållbar avfallsinfrastruktur. I Eslöv är det kommunledningskontoret som ansvarar för den fysiska planeringen, som lyder under kommunstyrelsen. I Höör hanteras den inom Samhällsbyggnadssektor under Kommunstyrelsen. I Hörby hanteras den fysiska planeringen av Planering & Utveckling som lyder under avdelning Styrning och Ledning. I planbeskrivningen för detaljplaner i Eslöv finns avfallshantering och renhållning upptaget under rubriken Teknisk försörjning. Alla detaljplaner skickas till Merab under samråd och granskning så att de kan granska och lämna synpunkter. I Höör tillämpas Merabs krav för tömningsbilarnas framkomlighet och möjlighet att vända i nya detaljplaner. Merab är inbjudna till återkommande planberedningar där alla detaljplaner och översiktsplaner presenteras och diskuteras, inklusive hämtning av avfall. En representant från Merab deltar regelbundet på planberedningsmöten, så att Merabs perspektiv är känt av planarkitekter, projektingenjörer med flera. I Hörby saknas specifika ställningstaganden kring avfallshantering i den gällande översiktsplanen, men håller på att arbetas fram i översiktsplanen 2035 som är under framtagande. Dialoger med Merab sker i detaljplaneskedet, där Merab deltar i planberedningsgruppen.

Gata-parkverksamheterna i kommunerna har ansvar för gatuhållning och renhållningen på offentlig plats, bland mycket annat. Avdelningen Gata, trafik och park i Eslöv är en del av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ingen skötsel sker i egen kommunal regi, utan skötsel av gator och parker sker genom upphandlade entreprenader. Avdelningens avfallsströmmar uppkommer inom entreprenaderna. I nuvarande upphandlingar av entreprenader är avfallshanteringen inte reglerad, men verksamheten ser möjlighet att formulera krav framöver. Exempelvis kompostering och återföring av kompostmaterial i rabatter eller återvinning av asfaltkross i asfalteringen. Detta kräver dock en översyn av skötsel- och byggstandard. I Höör finns gatu-parkverksamheten inom Samhällsbyggnadssektor. Där har flertalet insatser gjorts som bidrar till avfallsplanens intentioner, bland annat försök med sopsortering i ett friluftsområde, införskaffning av smarta sopkärl, en soputställning för att tydligt visa hur lång tid det tar att bryta ner skräpet, och etablering av skräpstationer för dem som vill hjälpa till genom att ta en påse och plocka upp lite skräp på sin promenad. Fimpuppsamlare har satts upp på vissa sopkärl och även pantrör för att ge möjlighet till lätt återvinning. I Hörby ligger Gata Park under Kommunservice. Inom verksamheten har man arbetat med tätare sopning av gator och torg samt tätare tömningar av allmänna sopkärl i tätorten som en insats att förebygga nedskräpning. Gemensamt för kommunernas gata-parkverksamheter är att ungefär samma avfallsflöden uppstår: grus, löv med mera från gatusopning, park- och trädgårdsavfall, avfall från skräpplockning och papperskorgar på allmän plats, slamsugning av rännstensbrunnar, asfalthantering massor samt bygg- och rivningsavfall, övergivna bilar, snö från snöröjning, farligt avfall och elavfall, möbler och annat som har slängts på allmän plats. Ingen av verksamheterna följer i dag upp hur stora mängder av dessa avfallsströmmar som alstras.

I kommunala **byggprojekt** finns också goda möjligheter att agera avfallsförebyggande, i synnerhet kopplat till bygg- och rivningsavfall, inklusive massor. Inom Serviceförvaltningen i Eslöv, som lyder under Servicenämnden, återfinns verksamheten som ansvarar för byggprojekt. Där uppstår avfall främst i samband med rivning och ombyggnation. Finns det material som går att återanvända så undersöks den möjligheten. Upphandlingskrav ställs på att entreprenörer har en miljöplan och att de följer aktuell avfallslagstiftning. I Höör hanteras byggprojekt med fokus på infrastrukturutbyggnad på

Samhällsbyggnadssektor under Kommunstyrelsen, inom Plan, bygg och projektenheten. Där är det främst massöverskott som utgör ett stort flöde. En masshanteringsplan har tagits fram och hantering av massor inom ett och samma projekt prioriteras. Kommunservice i Hörby, som lyder under Tekniska utskottet återfinns verksamheten Projekt avdelningen som ansvarar för byggprojekt inom fastighet och anläggning. Där uppstår avfall främst i samband med rivning, ombyggnation och schakt. Finns det material som går att återanvända så undersöks den möjligheten. Cirkulärt byggande ska uppnås i största möjliga mån under förutsättningar att det är ekonomiskt försvarbart i projekten. Upphandlingskrav ställs på att entreprenörer har en miljöplan och att de följer aktuell avfallslagstiftning. Projektavdelningen arbetar också med att förenkla processen med samkörande mellan projekt för att minimera transporter och återvinna material och resurser på ett enklare och mer effektivt sätt mellan projekten.

Fastighetsbolag har goda möjligheter att agera avfallsförebyggande i utveckling och förvaltning av fastighetsbeståndet. Eslövs bostads AB är Eslövs kommunala fastighetsbolag, som bygger och förvaltar bostäder. Det är framför allt hushållssopor och byggavfall vid renoveringar och nybyggnad som genereras. Bolaget arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor som kan kopplas till avfallsförebyggande, exempelvis genom upphandling med krav på källsortering i en mängd olika fraktioner och avfall på deponi max 20 procent i samband med takbyte. Det pågår också ett projekt för att främja återbruk och delning mellan hyresgäster. Höörs fastighets AB (HFAB) arbetar med att stärka den fastighetsnära källsorteringen i sina fastigheter. Internt återbruk är etablerat för vissa byggvaror. I Hörby anger fastighetsbolaget Hörbybostäder AB och Hörby Industrifastigheter AB att de jobbar kontinuerligt med avfallsförebyggande. Bland annat genom dialog med Merab hur de kan utveckla sorteringsystem så att det blir enkelt att göra rätt och de säkerställer att sortering sker av byggavfall vid renoveringar och nybyggnation enligt avfallsförordningen och annan avfallslagstiftning.

VA-verksamheterna i kommunerna utgörs av VA SYD som hanterar bland annat Eslövs VA-försörjning, och Mittskåne Vatten i Höör och Hörby. Dessa organisationer har olika förutsättningar att arbeta förebyggande. VA SYD har för Eslövs del Ellingeverket, som har varit Revaq-certifikade sedan 2008. De största avfallsflödena där är brännbart hushållsavfall (26,8 ton) och gallerrens (22,6 ton), utöver flertalet andra avfallslag. Att minska mängden avfall är ett ständigt pågående arbete inom VA SYD. Årligen genomförs ett stort antal studiebesök på reningsverken och utbildningar på Kretseum - kretslopp och kunskapscentrum i Hyllie, Malmö. Information till allmänheten och särskilda målgrupper är en viktig del av VA SYD:s uppströmsarbete. Verksamheten bidrar till att sluta även andra försörjningsflöden. Biogasen som produceras i röt-kammarna Ellinge avloppsreningsverk används både till uppvärmning av egna byggnader och säljs till energiföretaget St 1 för uppgradering och leverans till fordonsgasanvändning. Reningsverkets behov av uppvärmning av lokaler tillgodoses av internt fjärrvärmenät där biogas används som bränsle. Värmeenergi produceras i Krafringens regi från en storskalig värmepump-anläggning där utgående avloppsvatten utgör värmekällan.

Årligen alstras drygt 3000 ton slam i Hörby och 2000 ton i Höör, vilket sprids på åkermark som inte används för livsmedelsproduktion, och används för jordtillverkning. Verksamheten är inte certifierad enligt Revaq eller motsvarande. Andra typer av avfall/restprodukter som genereras är:

- Tvättat rens från rens-gallret som samlas upp i kärl och hämtas varannan vecka av det kommunala renhållningsbolaget (Merab). Renset består av sådant som inte hör hemma i avloppet, exempelvis tops, tamponger, trasor m.m.
- Sand som samlas upp i sandfång, tvättas och blandas med slammet.
- Wellpapp och brännbart avfall som lagras i containers som tillhandahålls och töms av det kommunala avfallsbolaget Merab.
- Metallskrot som lagras i container som hämtas av BA metallåtervinning vid behov.
- Farligt avfall som sorteras i LOTS-system med typgodkända behållare för spilloljor, oljefilter, fast material, sprayburkar, elkablar och lysrör som hämtas av Sysav vid behov. Annat farligt avfall än ovanstående förvaras separat i godkänt utrymme och hämtas av Sysav vid behov.

Avfallsförebyggande avfallsinfrastruktur

Renhållningsverksamheten har mycket stora möjligheter att bidra till resurshushållning och cirkulär ekonomi då de ansvarar för hanteringen av delar av samhällets materialflöden. Hur renhållningsbolaget är rustat för att följa med i teknikutvecklingen och stadsutvecklingen påverkar vilken service som kan tillhandahållas – gentemot näringsliv och hushåll likaväl som andra kommunala verksamheter. Merab är en förhållandevis liten organisation som hittills varit fokuserad på drift. I och med förtydligad avfallsagstiftning ökar kraven på kommunerna att arbeta mer aktivt med avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering, vilket ställer krav även på den gemensamma avfallsorganisationen.

Avfallsförebyggande genom kunskap och information

Alla verksamheter som kommunicerar internt och externt har möjlighet att integrera hållbarhetsaspekter som i detta fall berör konsumtion och avfall. Kommunen har dessutom ett lagstadgat ansvar att informera hushållen om hur avfall ska sorteras och hanteras i enlighet med avfallstrappan. Eftersom kommunen i enlighet med gällande kommunikationsstrategier ska ge ett samlat budskap utåt så bör avfallsförebyggande och avfallshantering för resurshushållning och cirkulär ekonomi ingå i dessa. Avfallsplanen innehåller flera åtgärder som bidrar till en tydligare kommunikation. På ett internt plan handlar det till stor del om uppföljning kopplad till verksamhetsutveckling och budget, men också om fortbildning och ökad kunskap.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 6 – Uppföljning av avfallsplan 2018 - 2021

**ESLÖVS
KOMMUN**

**Höör
kommun**

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 6 – Uppföljning av avfallsplan 2018 - 2021

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Uppföljning av avfallsplan 2018 - 2021

För att nå målen i avfallsplanen krävs att åtgärder vidtas, åtgärder som är beslutade av kommunfullmäktige att genomföras. Många av målen från avfallsplanen saknar nyckeltal vilket gör det svårt att göra en direkt uppföljning på om målen är uppnådda eller inte. Dock tyder en del av åtgärder som har gjorts för att uppnå målen på att det har arbetats med målen på något sätt och att vissa områden som målen belyser har förbättrats.

Nedan redovisas översiktligt i vilken utsträckning åtgärder i avfallsplanen har uppfyllts av respektive kommun och MERAB. Åtgärderna bedöms som genomförd, delvis genomförd/påbörjat, ej genomförd eller kunde inte bedömas.

	Genomförd	Påbörjad eller delvis genomförd	Ej genomförd	Kunde inte bedömas
Eslöv	5	3	1	4
Höör	7	2	1	3
Hörby	4	5	3	1
MERAB	3	1	1	0

Tabell 1 visar antal åtgärder i avfallsplanen 2018-2021 och dess genomförandegrad utifrån ansvarig kommun

Uppföljning av mål och åtgärder

Uppföljningen genomfördes genom att samtliga av avfallsplanen utpekade ansvariga för en åtgärd kontaktades och ombads fylla i en uppföljningsblankett. Svaren från blanketten kan ses sammanställda i följande kapitel.

Hantering av avfall inom bygg- och anläggningssektorn

Byggnads- och rivningsavfall

Mål 1 Senast år 2020 ska förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-färligt byggnads- och rivningsavfall vara minst 70 viktprocent

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Ställa krav på hanteringen av bygg- och rivningsavfallet i upphandlingen och följa upp att kraven efterlevs	Kontinuerligt samt vid upphandlingar	Eslöv	Kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare	Genomförd	
			Höör		Kunde inte bedömmas	?
			Hörby		Ej genomförd	
2	Bedriva tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall på byggarbetsplatsen. Tillsynen innebär att kvitto eller dokumentation ska visas som styrker att korrekt omhändertagande har skett	Tillsyn ska bedrivas kontinuerligt	Eslöv	Byggnadsnämnden eller liknande	Delvis genomförd/ påbörjad	
			Höör		Kunde inte bedömmas	?
			Hörby		Delvis genomförd/ påbörjad	

Avfall i anläggningsarbeten

Mål 2 Den miljö- och hälsomässigt säkra användningen av avfall och material i anläggningsarbeten ska öka

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	De miljöbästa åtgärdsalternativen, som till exempel behandling och återanvändning av massor, ska utredas och övervägas vid byggnation och ombyggnation av alla slag.	Vid samtliga byggnations och ombyggnationsprojekt	Eslöv	Kommunen som verksamhetsutövare	Ej genomförd	
			Höör		Genomförd	
			Hörby		Delvis genomförd/ påbörjad	

Hushållens avfall

Återanvändning och förberedelse för återanvändning

Mål 3 Målet innefattar både åtgärder för att öka kunskapen om källsortering av hushållens avfall. Tyngdpunkten ligger dock på återanvändning av material. Återanvändningen av hushållens avfall ska öka, bland annat genom att det ska bli enklare för hushållen att lämna material och produkter till återanvändning eller till förberedelse för återanvändning. Målet innefattar även att återanvändning av textilier och materialåtervinning av textilavfall ska öka

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	En intern Kommunikationsplan ska tas fram tillsammans med Ebo	2018	Eslöv	MERAB tillsammans med respektive kommuns kommunikatörer/informatörer samt Ebo	Genomförd	
			Höör		Kund inte bedömmas	?
			Hörby		Ej genomförd	

Materialåtervinning och insamling

Mål 4 Materialåtervinning av kommunens och hushållens avfall ska öka och minst 90 procent av hushållen ska vara nöjda med insamlingen. Avfallshanteringen behöver samordnas med annan samhällsplanering

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall		
1	Avfallsplaneringen ska samordnas med annan samhällsplanering i ett tidigt skede. MERAB bjuds in till plangruppsmöten i uppstartskedet på respektive kommun. Eslöv har inte regelbundna planmöten men MERAB var kallad en gång när de hade det	2018-2021	Eslöv	Kommunens planavdelning eller motsvarande	Genomförd		
			Höör		Genomförd		
			Hörby		Genomförd		
2	Kommunen och dess bolag ska källsortera sitt hushållsavfall så att det kan återvinnas. Fastighetsägare ska tillgodose hyresgästers möjligheter att sortera sitt avfall i åtta fraktioner. I åtgärden ingår också att kommunen och dess bolag ska införa system för återbruk av möbler och utrustning. (Redovisas av kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare)	2018-2021	Eslöv	Kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare i samarbete med MERAB	Delvis genomförd/påbörjad		
			Höör		Nyckeltal – kommunens fastigheter som inte kan källsortera i åtta fraktioner/totala antalet fastigheter (Redovisas av MERAB)*	Genomförd	
			Hörby		* MERAB har inte kännedom om vilka kommunala verksamheter som skall omfattas av målet.	Ej genomförd	

Materialåtervinning och insamling

Mål 5 Insamlingen av elavfall till materialåtervinning ska öka, speciellt för smått elavfall

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Erbjuda flerfamiljshus insamling av smått elavfall samt småbatterier	2018-2021	Alla	MERAB	Ej genomförd	
2	Informationsåtgärd riktad till hushållen om vad de ska göra av sitt farliga avfall	2019	Alla	MERAB	Genomförd	
3	Tillsyn av butiker som tar emot de vanligaste typerna av farligt avfall exempelvis elektronik, glödlampor, lågenergilampor och batterier. Tillsyn föregås av information till butikerna	2019	Eslöv	Miljönämnd hos respektive kommun	Genomförd	
			Höör		Genomförd	
			Hörby		Genomförd	

Nedskräpning

Mål 6 Nedskräpningen ska minska i städer, i naturområden och längs kuster

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Framtagande av handlingsplan mot nedskräpning i kommunerna. Nulägesanalysen innefattar bland annat en kartläggning, samt placeringen av papperskorgar och askkoppar	2018	Eslöv	Tekniska nämnden eller motsvarande hos respektive kommun	Kunde inte bedömmas	?
			Höör		Kunde inte bedömmas	?
			Hörby		Ej genomförd	
2	Riktad och förebyggande kampanj tillsammans med Ebo för att minska nedskräpning i kommunen av fimpar och snus. Målet är att det ska vara lätt att göra rätt	2018-2021	Eslöv	Tekniska nämnden eller motsvarande hos respektive kommun	Delvis genomförd/ påbörjad	
			Höör		Genomförd	
			Hörby		Kunde inte bedömmas	

Resurshushållning i livsmedelsskedjan

Minskat matavfall

Mål 7 Matavfallet ska minska

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	En kommunikationsinsats för att minska matsvinnet i restauranger och storkök; gäller matsvinn vid inköp, servering och från tallrik	2018-2021	Alla	MERAB	Nulägesanalys genomförd	
					Kommunikationsinsats genomförd	
					Utvärdering ej genomförd	
2	Bedriva tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall på byggarbetsplatsen. Tillsynen innebär att kvitto eller dokumentation ska visas som styrker att korrekt omhändertagande har skett	Tillsyn ska bedrivas kontinuerligt	Eslöv	Kostansvarig nämnd eller liknande	Delvis genomförd/ påbörjad	
			Höör		Kunde inte bedömmas	?
			Hörby		Delvis genomförd/ påbörjad	

Återvinning av växtnäring och energi från matavfall

Mål 8 Senast år 2021 ska 90 % av det matavfall som tas hand om av MERAB uppnå så god kvalitet att det kan behandlas för återvinning av både växtnäring och energi

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Skräddarsydda punkt-informationsinsatser till hushåll som inte sorterar sitt matavfall rätt för att höja kvalitén på matavfallet	2018 2020	Alla	MERAB	Genomförd	

Avfallsbehandling

Nedlagda deponier

Mål 9 Risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska. Alla kommuner och länsstyrelser ska ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Kommunala deponier ska inventeras, undersökas och riskklassas enligt MIFO 1	2018-2019 eller den tidpunkt som beslutas av tillsynsmyndigheten	Eslöv	Tekniska nämnden eller motsvarande på respektive kommun	Genomförd	
			Höör		Delvis genomförd/ påbörjad	
			Hörby		Delvis genomförd/ påbörjad	
2	Bedriva tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall på byggarbetsplatsen. Tillsynen innebär att kvitto eller dokumentation ska visas som styrker att korrekt omhändertagande har skett	Tillsyn ska bedrivas kontinuerligt	Eslöv	Kontrollprogram ska upprättas för de kommunala deponier som klassificerats till riskklass 2 efter inventeringen	Kunde inte bedömmas	
			Höör		Ej genomförd	
			Hörby		Genomförd	

Bränder i avfallslager

Mål 10 Allt avfall ska lagras och kontrolleras på ett sådant sätt att bränder i avfallslager inte uppstår. Med avfallslager menas i detta sammanhang: Avfallsanläggningar samt verksamheter som samlar in avfall som en del av sin verksamhet

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Verksamheter med avfallslager har ett ansvar att göra riskbedömningar för att undvika bränder. Räddningstjänsten ska i sin tillsyn kontrollera att riskbedömningar utförts för dessa verksamheter	2018-2021	Eslöv	Räddningstjänsten i respektive kommun	Kunde inte bedömmas	?
			Höör		Genomförd	
			Hörby		Genomförd	

Illegal export av avfall

Illegal export av avfall till andra länder

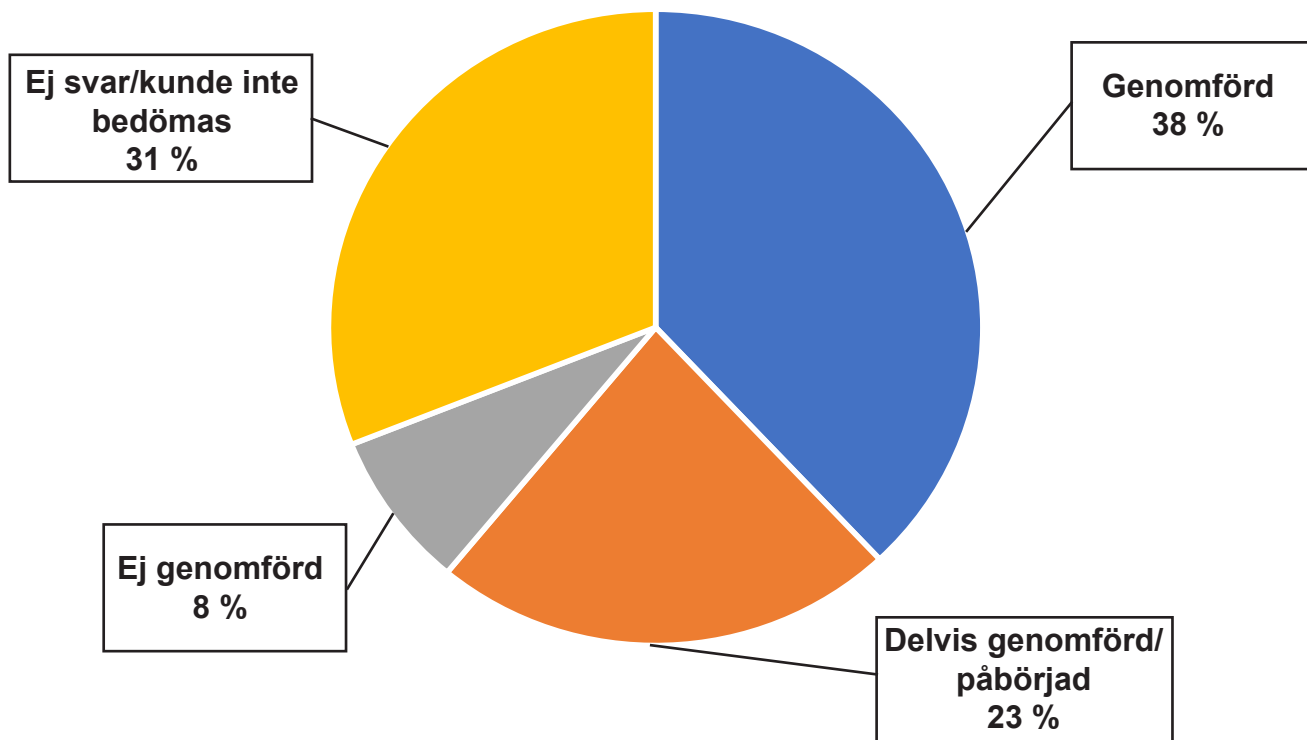
Mål 11 Det ska inte förekomma några illegala transporter av avfall från Sverige

	Åtgärd	Tid		Ansvar	Utfall	
1	Kommuner och kommunala bolag ska säkerställa och dokumentera att allt avfall tas om hand på rätt sätt	2018-2021	Eslöv	Miljönämnd eller motsvarande hos respektive kommun	Kunde ej bedömmas	?
			Höör		Delvis genomförd/ påbörjad	
			Hörby		Delvis genomförd/ påbörjad	

Uppfyllelsegrad av åtgärder i avfallsplanen

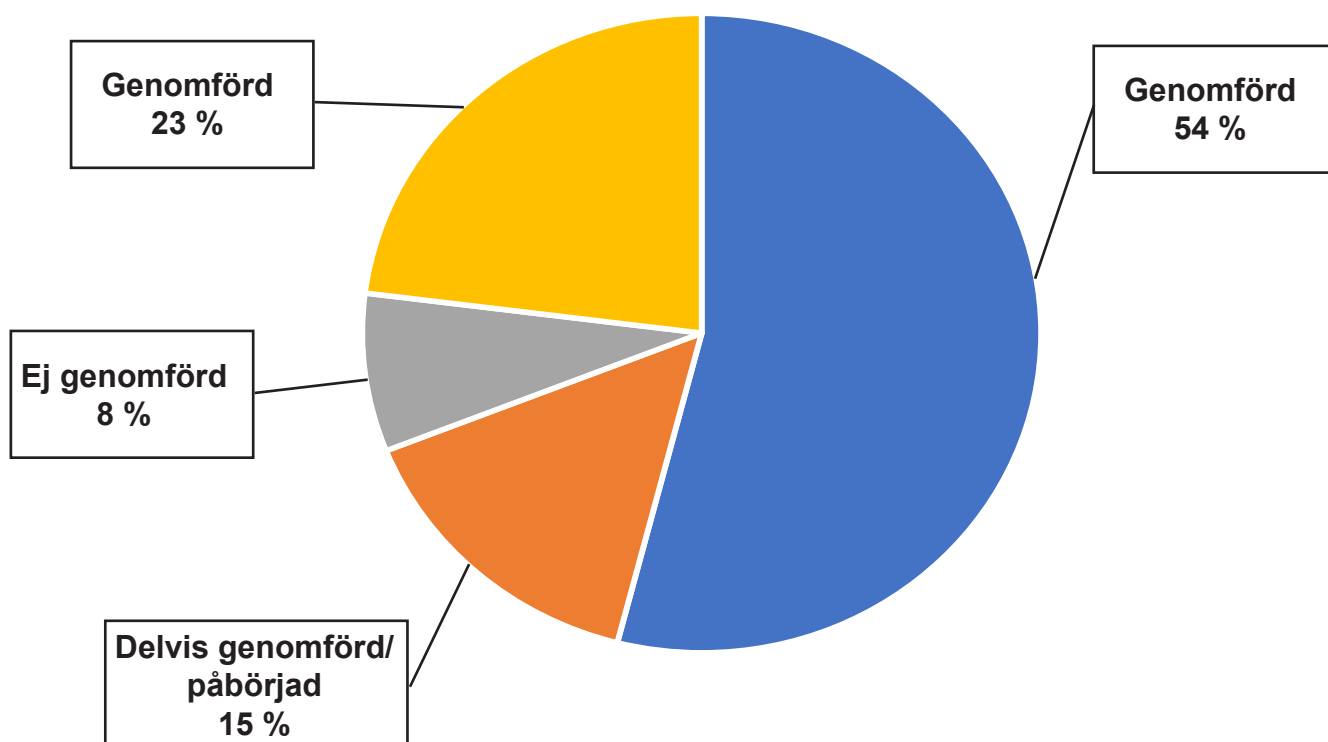
Eslövs kommun

Eslövs kommun genomförde 38 procent av alla åtgärder. 31 procent kunde inte bedömas.

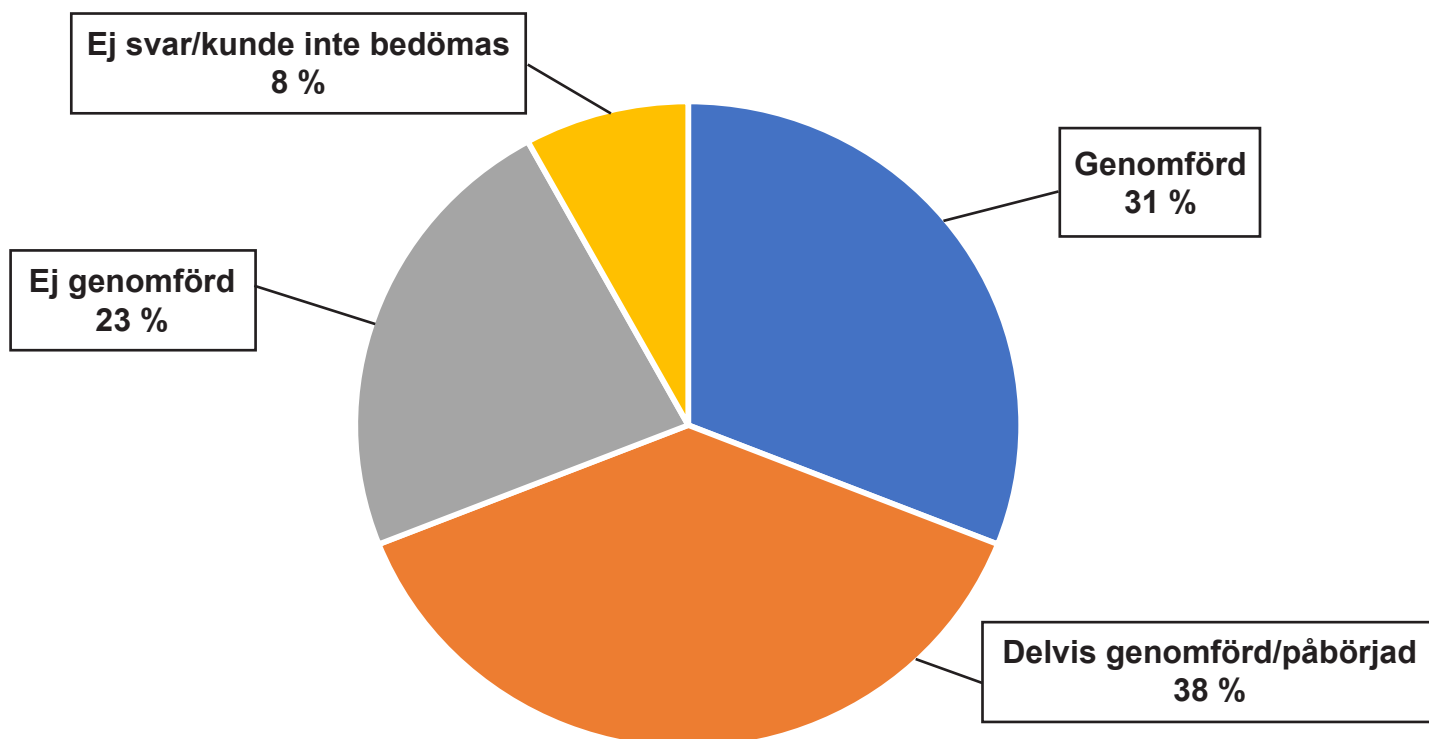
Hörs kommun

Hörs kommun genomförde 54 procent och 23 procent av åtgärder kunde inte bedömas.

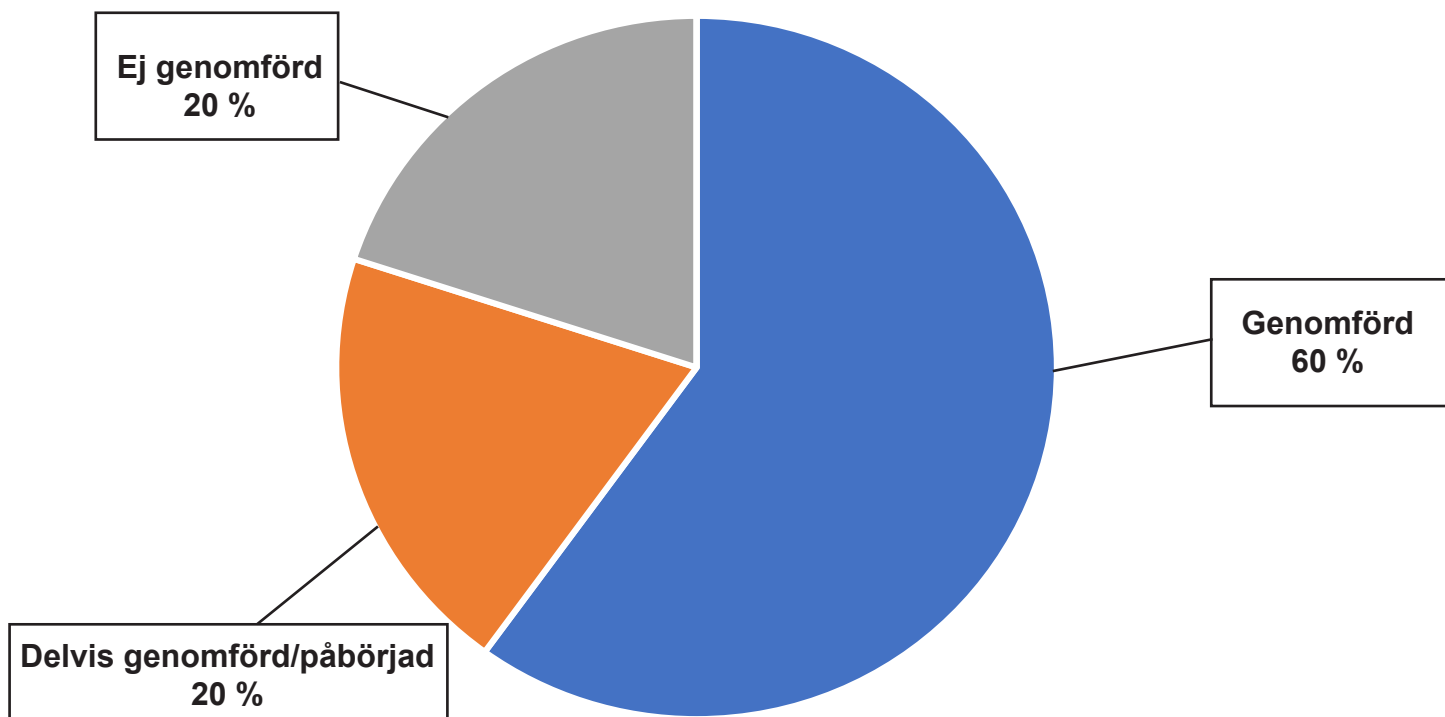
Hörby kommun

Hörby kommun genomförde 31 procent av alla åtgärder som de ansvarade för. 8 procent kunde inte bedömas.

Merab

MERAB genomförde 60 procent av alla åtgärder som MERAB ansvarade för.

Åtgärder som fortfarande är aktuella som eventuellt bör tas med i nästa avfallsplan

Två åtgärder som kan fortfarande vara aktuella är att erbjuda flerfamiljshusinsamling av smått elavfall samt småbatterier (ansvar MERAB) samt framtagande av handlingsplan mot nedskräpning i kommunerna. (ansvar kommunerna).

Exempel på blankett som använts vid uppföljningen

MERAB

Blankett för avrapportering av uppfyllelse av åtgärder för målen i avfallsplanen

2.1.1 Byggnads och rivningsavfall

MÅL 1:
*Senast år 2020 ska förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall vara minst 70 viktprocent.
Målet grundar sig på de nationella målen.*

Åtgärd:
1. Ställa krav på hanteringen av bygg- och rivningsavfallet i upphandlingen och följa upp att kraven efterlevs. Kretsloppsrådets riktlinjer eller liknande ska följas samt att byggavfall inte ska hamna på deponi alls.

Ansvarig:
Kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare

Tid:
Kontinuerligt samt vid upphandlingar

Krav som ställts och hur dessa följts upp:

På hur stor del av förhandlingar har ni ställt krav?

Skattar du genomförandegraden för arbetet med åtgärden som: Genomförd, Påbörjad eller Ej genomförd?

Rapportör
Namn:
Tel. nr:

Rapportörs bolag/förvaltning

Blanketten skickas av respektive ansvarig årligen, senast sista januari 2022 till: amila@merab.se

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 7 – Framtagandeprocess

ESLÖVS
KOMMUN

Höör
kommun

HÖRBY
KOMMUN

MERAB

Avfallsplan för Eslövs, Höörs och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 7 – Framtagandeprocess

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Framtagandeprocess

Bilagan beskriver kortfattat vilka kommunala funktioner som har medverkat vid framtagande av renhållningsordningens avfallsplan och avfallsföreskrifter.

Framtagandet av ny avfallsplan samt föreskrifter för kommunerna Eslöv, Hörby och Höör initierades i januari 2021. Den då gällande renhållningsordningen gällde till och med december 2021. Ambitionen var att ha en ny renhållningsordning färdigställd under 2022.

Projektorganisation

- Beställare: Kommundirektörerna i Eslövs, Hörby och Höörs kommuner samt Merabs VD.
- Styrgrupp: Merabs ägarsamråd.
- Projektledare: Januari-oktober 2021, anställd projektledare. November 2021-fram till antagande, arbetsgruppen.
- Arbetsgrupp: miljöingenjör (Merab), miljöstrateger (Eslövs och Hörby kommuner) samt kommunekolog/miljö- och hållbarhetssamordnare (Höörs kommun).

Arbetsgång

Projektet initierades av kommundirektörerna i de tre kommunerna, i samråd med VD på Merab. Projektstarten godkändes av Merabs ägarsamråd. Informationsärenden gick till kommunstyrelse samt kommunfullmäktige i respektive kommun.

Arbetsgruppen har under framtagandeperioden hållit regelbundna möten och gemensamt skrivit fram förslag till avfallsplan, avfallsföreskrifter samt bilagor till dessa.

Avstämning har skett med beställarna när det har varit relevant. Arbetet har presenterats för styrgruppen vid två tillfällen, i april och oktober 2022, då aktuella frågor också har stämts av.

Dialog med verksamheter

Dialog kring avfallsplanens mål, åtgärder och nyckeltal har skett med verksamheterna i respektive kommun i två omgångar, dels under våren 2021, dels under vintern 2021/2022 då aktuella åtgärdsområden och nyckeltal har diskuterats. På grund av pandemirestriktioner hölls en stor del av mötena digitalt. Eftersom planen i första hand riktar sig till kommunala verksamheter har fokus legat på att förankra planen där.

Följande verksamheter och funktioner deltog i dialogerna:

- Bygglövsverksamhet	- Miljötillsyn
- Byggprojektledning	- Måltidsverksamhet
- Fastighetsförvaltning/lokal försörjning	- Näringslivssamordning
- Fastighetsbolag (kommunala)	- Pedagogisk verksamhet
- Fysisk planering	- Strategisk utveckling
- Gatu- och parkverksamhet	- Upphandling
- IT-verksamhet	- VA-verksamhet
- Kommunledning	- Vård och omsorg
- Kultur- och fritidsverksamhet	

Avfallsföreskrifterna har tagits fram i samarbete mellan Merab och kommunernas miljötillsynsavdelningar.

Två samråd

Förslaget till renhållningsordning har sänts ut på samråd vid två tillfällen, ett längre samråd under våren 2023 och ett kortare i november-december 2023. I samband med dessa har renhållningsordningen förankrats i kommunernas nämnder och bolag samt hos Länsstyrelsen. Även verksamheter, föreningar och allmänhet har haft möjlighet att lämna synpunkter

Samråd våren 2023

Beslut om det första samrådet fattades i kommunstyrelsen i Hörby kommun den 5 december 2022, kommunstyrelsen i Eslövs kommun den 6 december 2022 och kommunstyrelsen i Höörs kommun den 17 januari. Förslaget till avfallsplan och föreskrifter skickades därefter på samråd till kommunala bolagsstyrelser och nämnder i respektive kommun (se tabell 1) samt ställdes ut digitalt på kommunernas hemsidor och fysiskt i kommunhusen under perioden 1 februari-10 maj 2023.

Tabell 1 I tabellen redovisas de instanser som renhållningsordningen sändes på remiss till, dels under våren 2023, dels i november-december 2023.

Samrådsinstans	Kommun
Barn- och familjenämnden	Eslöv
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Eslöv
Kultur- och fritidsnämnden	Eslöv
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Eslöv
Vård- och omsorgsnämnden	Eslöv
Eslövs Bostads AB	Eslöv
Barn- och utbildningsnämnden	Höör
Tillstånds- och tillsynsnämnden	Höör
Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa	Höör
Socialnämnden	Höör
Valnämnden	Höör
Höörs Fastighets AB	
Barn- och utbildningsnämnden	Hörby
Bygg- och miljönämnden	Hörby
Tekniska nämnden	Hörby
Kultur- och fritidsnämnden	Hörby
Socialnämnden	Hörby
Hörbybostäder	
Hörby Kommuns Industrifastighetsbolag AB	
Valnämnden	Hörby
VA-Räddningstjänstnämnden	Höör och Hörby
Överförmyndarnämnden	Höör och Hörby
Mellanskånes renhållningsaktiebolag, MERAB	
Inköpscentralen, upphandlingsenhet för bl a Höör och Hörby	Höör och Hörby
IT-kommuner i Skåne AB (Unikom)	
Länsstyrelsen Skåne	
Naturskyddsföreningen i Hörby – Hörby Naturvårdsförening	
Eslövs bygdens naturskyddsförening	
Naturskyddsföreningen i Höör	

I tabell 2 redovisas de instanser som inkom med svar vid första samrådstillfället.

Tabell 2 Tabellen visar de instanser som inkom med svar vid första samrådet.

Samrådsinstans	Kommun
Inköpscentralen för Östra Göinge, Osby, Höör, Hörby och Bromölla kommuner	Höör och Hörby
VA-Räddningstjänstnämnden	Höör och Hörby
Nämnden för kultur, arbete och folkhälsa	Höör
Barn- och utbildningsnämnden	Hörby
Socialnämnden	Hörby
Tekniska nämnden	Hörby
Bygg- och miljönämnden (inkom inte i tid)	Hörby
Barn- och familjenämnden	Eslöv
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Eslöv
Kultur och fritidsnämnden	Eslöv
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Eslöv
Mellanskånes Renhållningsaktiebolag	
Eslövs bostads AB	

Efter det första samrådet bearbetades såväl avfallsplan som avfallsföreskrifter samt bilagor till respektive dokument utifrån inkomna synpunkter och ändrade lagkrav framför allt vad gäller krav på fastighetsnära insamling av förpackningar samt uppdaterats med statistik i de fall det varit relevant. Se *Samrådsredogörelsen* för mer information.

Samråd november-december 2023

Förändringar i lagstiftningen föranledde revideringar i föreskrifterna som kommer att påverka allmänheten i stor utsträckning, varför ett kompletterande samråd genomfördes 7 november till 4 december 2023. Beslut om ett kompletterande samråd fattades den 3 oktober i Eslövs kommun, den 16 oktober i Hörby kommun och den 24 oktober i Höörs kommun. Beslutsinstanser i samtliga tre kommuner var kommunstyrelsen.

Förslaget till avfallsplan och avfallsföreskrifter skickades återigen till kommunala bolagsstyrelser och nämnder i respektive kommun (se tabell 1) samt ställdes ut digitalt på kommunernas hemsidor och fysiskt i kommunhusen under perioden. Utöver detta arrangerades informationsmöten för allmänheten på biblioteken i respektive kommun samt ett digitalt informationsmöte. Möten marknadsfördes på respektive kommuns webbplatser och sociala medier men intresset var mycket sparsamt.

De instanser som inkom med synpunkter i samband med andra samrådsomgången redovisas i tabell 3. Inkomna synpunkter har sammanställts i *Samrådsredogörelsen*. Relevanta synpunkter har beaktats och arbetats in i förslagen till avfallsplan respektive avfallsföreskrifter.

Tabell 3 Tabellen visar de instanser som inkom med svar vid andra samrådstillfället.

Samrådsinstans	Kommun
Länsstyrelsen i Skåne	
VA-Räddningstjänstnämnden	Höör och Hörby
Kultur- och fritidsnämnden	Eslöv
Tillstånds- och tillsynsnämnden	Höör
Bildningsnämnden	Hörby
Bygg- och miljönämnden	Hörby
Lions Club i Hörby	

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 8 – Nedlagda deponier

ESLÖVS
KOMMUN

Höörs
kommun

HÖRBY
KOMMUN

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 8 – Nedlagda deponier

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Nedlagda deponier

Enligt Naturvårdsverket ska en kommunal avfallsplan innehålla uppgifter om avfallsdeponier som inte längre tillförs avfall eller som inte längre används för detta ändamål. För varje sådan deponi ska det finnas uppgifter för bedömning av den risk som deponin kan medföra från miljösynpunkt. Gamla avfallsdeponier utgör i vissa fall en potentiell risk för långsiktig påverkan av yt- och grundvatten. En olämplig markanvändning inom eller i närheten av sådana deponier kan medföra risker för människor, djur och miljö.

Enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden (MIFO) bör en indelning i följande fyra riskklasser göras:

1. Mycket stor risk - efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk - skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk - relativt enkla åtgärder behövs
4. Låg risk - åtgärder bedöms inte nödvändiga

I Eslövs kommun finns 18, i Höörs kommun tio och i Hörby kommun fem kända nedlagda deponier, se tabell 1. Samtliga deponier har MIFO-klass 2 eller 3 och i samtliga fall krävs därmed någon form av åtgärd för att undvika exempelvis läckage av farliga ämnen till vattentäkter eller olägenheter för människors hälsa. Kommunvisa rapporter med förslag till åtgärder finns för samtliga deponier.

Tabell 1 Redovisning av nedlagda deponier i Eslövs, Höörs och Hörby kommuner. Riskklassning anges enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden (MIFO). I kolumnen Verksamhetsutövare anges den aktör som var fastighetsägare eller ansvarig för verksamheten när deponin var i bruk.

Kommun	Deponins namn/id	Fastighetsbeteckning	Drifttid (år-år)	Verksamhetsutövare	Typ av avfall som deponerats	Deponins utbredning (ha)	Riskklass (MIFO)	Tidpunkt för aktuell riskklassning	Planerade/föreslagna åtgärder
Eslöv	Arups mosse	Arup 1:15, 1:13 och 1:79	1952-1972 (men enligt uppgift till 1989)	Eslövs kommun	Hushålls- industri- och byggavfall	2	2	2016	Åtgärdsplan
Eslöv	Onsjöparken		Start troligen 1950- och 60-talet T o m 1967	Eslövs kommun	Industri- och hushållsavfall	?	2	2016	Kontrollprogram och handlingsplan finns. Okulär besiktning 2 ggr vart annat år för att säkerhetsställa risknivån
Eslöv	Bosarps jär	Öslöv 9:2 samt 3:41 Eslöv	Startår oklart, fram till åtminstone 1984	Eslövs kommun,	Hushållsavfall och jordbruksavfall	?	2	2016	Kontrollprogram och handlingsplan finns
Eslöv	Borret	Borret 15, hyveln 1	T o m 40-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	1,3	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder
Eslöv	Edelbergs-parken	Gullvivan 1	T o m 50-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	4,3	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Gröna torg	Kastanjen 1	T o m 40/50-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,6	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Ellinge	Ellinge 36:1	T o m 2007/2008	Eslövs kommun	Hushållsavfall samt jordsbrukasavfall	0,1	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Rovan	Rovan 7 – 11, 14	T o m 1950-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	2,4	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder
Eslöv	Marieholm	Sibbarp 2:3	T o m 1971	Eslövs kommun	Hushålls- och industriavfall	0,8	2	2020	Provtagningsplan

Kommun	Deponins namn/id	Fastighetsbeteckning	Drifftid (år-år)	Verksamhetsutövare	Typ av avfall som deponerats	Deponins utbredning (ha)	Riskklass (MIFO)	Tidpunkt för aktuell riskklassning	Planerade/föreslagna åtgärder
Eslöv	Udden	Tvättbjörnen 3 och 1	T o m 1940/50-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,4	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder
Eslöv	Västra strö	Västra strö 22:1	Avslutad mellan 1955 och 1965	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,6	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Billinge	Billinge 10:1	T o m 1969 T o m 1984	Eslövs kommun	Hushållsavfall Byggavfall mm	0,3	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder
Eslöv	Skärtoorp	Skärtoorp 1:1	Saknas	Eslövs kommun	Oljesaneringstipp	0,3	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder
Eslöv	Löberöd	Vieröd 1:20	T om 1952	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,2	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Örtofta	Örtofta 15:4	Saknas	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,4	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Flyinge	Östra gårdsstånga 13:1	T o m 1971	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,1	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Harlösa	Harlösa 1:4	T o m 1965	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,2	2	2020	Provtagningsplan
Eslöv	Harlösa	Harlösa 71:13	1965-1971	Eslövs kommun	Hushållsavfall	1,2	2	2020	Provtagningsplan
Höör	Mosshagen	Höör 53:1, Förrådet 1, 3 samt 4-9	T o m 1971	Höörs kommun	Hushålls- och industriavfall	7,8	2	2017	Ytterligare utredningar krävs om markanvändningen ändras. Kontrollprogram framtaget.
Höör	Tjörnarps	Korsaröd 2:8-2	1950-talet-1972	Privat aktör	Hushålls- och industriavfall	0,4	3	2019	Rekommenderade åtgärder, bl a notera deponin i ÖP, täckning och provtagning av vattentäkt.
Höör	Snogeröd	Snogeröd 8:1 och 6:1	1965-1973	Höörs kommun	Hushålls- och industriavfall	0,7	3	2019	Rekommenderade åtgärd: notera deponin i ÖP.

Kommun	Deponins namn/id	Fastighetsbeteckning	Drifttid (år-år)	Verksamhetsutövare	Typ av avfall som deponerats	Deponins utbredning (ha)	Riskklass (MIFO)	Tidpunkt för aktuell riskklassning	Planerade/föreslagna åtgärder
Höör	Hallaröd	Hallaröd 5:1	T o m 1971	Privat aktör	Hushållsavfall	0,7	3	2019	Rekommenderade åtgärder bl a notering i ÖP, bortforsling av avfall, täckning och provtagning av vattentäkt.
Höör	Jularp	Jularp 3:18	1950-talet – 1961	Privat aktör	Hushållsavfall	0,5	2	2019	Rekommenderade åtgärder bl a notering i ÖP, täckning med rena massor, provtagning av vattentäkt.
Höör	Norra Rörum	Norra rörum 1:6 och 2:6	T o m 1970	Privat aktör	Hushållsavfall, verksamhetsavfall	0,1	3	2019	Rekommenderade åtgärder bl a notera deponin i ÖP, bortforsling av avfall samt täckning.
Höör	Bosjökloster	Bosjökloster 1:760	T o m 1970	Dåvarande Snogeröds kommun	Hushållsavfall	0,6	2	2019	Rekommenderade åtgärder, bl a notera deponin i ÖP, täckning och provtagning av vattentäkt.
Höör	Orups sjukhus	Bosjökloster 1:24	T o m 1975	Privat aktör	Hushålls- och trädgårdsavfall	0,6	2	2019	Rekommenderade åtgärder, bl a notera deponin i ÖP, bortforsling av avfall, täckning och provtagning av vattentäkt.
Höör	Ageröd/ Klingstorp	Ageröd 1:16	1950-1969	Dåvarande Norra Frosta kommun	Hushållsavfall	0,6	3	2019	Rekommenderade åtgärder, notera deponin i ÖP och provtagning av vattentäkt.
Höör	Ekeröd	Ekeröd 5:6	1972-1994	Höörs kommun	Hushållsavfall, industri-, trädgårds-, byggnadsavfall, schaktmassor	7	2	2019	Egenkontrollprogram inkl provtagning av lak-, grund- och ytvatten, borttagning av synligt avfall, täckning. Provtagning av privat brunn.
Hörby	Ekeboda	Hörby 4:3	1965-1978	Hörby kommun	Hushållsavfall, industriavfall, ospecificerat miljöfarligt avfall	2	2	2017	En huvudstudie är genomförd. Åtgärder är ej påbörjade.

Kommun	Deponins namn/id	Fastighetsbeteckning	Drifttid (år-år)	Verksamhetsutövare	Typ av avfall som deponerats	Deponins utbredning (ha)	Riskklass (MIFO)	Tidpunkt för aktuell riskklassning	Planerade/föreslagna åtgärder
Hörby	Ekeröd	Ekeröd 1:8	1987-1995	Hörby kommun	Schaktmassor, rivningsavfall, hushållsavfall, industriavfall	3	3	2017	En huvudstudie är genomförd och avslutad. Inga åtgärder krävs.
Hörby	Karnas backe	Hörby 44:24	Före 1952	Hörby kommun	Hushållsavfall, industriavfall	2,5	2	2017	En huvudstudie är pågående
Hörby	Ludvigsborg	Fulltofta 33:25	Ca 1952-1980	Hörby kommun	Hushållsavfall, ospecificerat miljöfarligt avfall, olja, bekämpningsmedel	1,5	2	2017	En huvudstudie är pågående
Hörby	Långaröd	Långaröd 2:10	Ca 1950-1980	Hörby kommun	Hushållsavfall, industriavfall, ospecificerat miljöfarligt avfall	1,5	2, eventuellt 3	2017	En huvudstudie är genomförd och avslutad. Inga åtgärder krävs.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 9 – Barnkonsekvensanalys

**ESLÖVS
KOMMUN**

Höör
kommun

**HÖRBY
KOMMUN**

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 9 – Barnkonsekvensanalys

Eslövs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Höörs kommun:

Beslutande organ: Kommunfullmäktige 2024-03-13 § 28

Nästa revidering: 2026

Diarienummer: KSF 2021-00052

Gäller från och med: 2024-04-10

Hörby kommun:

Dokumenttyp: Policydokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2024-02-26

Gäller från och med: 2024-03-29

Diarienummer: KS 2021-00061

Dokumentansvarig: Kommunservice Planering och utveckling

Barnkonsekvensanalys

FN:s konvention om barnets rättigheter antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Barnkonventionen som lag stärker barns mänskliga rättigheter i praktiken.

För att säkerställa att hänsyn tas till barns mänskliga rättigheter i kommuners praktiska arbete har diverse olika verktyg utvecklats. Bland annat har Eslövs kommun utvecklat ett stödmaterial för prövning av barnets bästa, vilket här används som stöd i analysen. I det framgår att barn berörs olika mycket av olika beslut. Prövningens omfattning bör därför vara i rimlig proportion till hur mycket ett barn antas beröras av ett visst beslut.

I detta fall anses nivå 2 vara relevant, det vill säga att *barnet påverkas till liten del av planen och den har viss effekt på barnet*. Denna nivå är typiskt relevant för de verksamheter som fattar generella beslut och där barn är en grupp bland medborgare som berörs. Därför görs en enklare prövning av barnets bästa.

Bakgrund

Denna plan avser konsumtion och avfall som kommunerna har rådighet över. Detta innefattar omhändertagande av kommunalt avfall, införskaffande och användning av material och produkter till kommunernas verksamheter och omhändertagande av avfall som uppstår inom den kommunala verksamheten. I samtliga fall är det viktigt att få en bra ekonomi, minimera påverkan på naturmiljön och ha barnperspektivet med. Även om det är vuxna som har ansvaret och samtliga åtgärder i denna plan åligger vuxna att genomföra så finns det också ett barnperspektiv att ta hänsyn till. Här används Eslövs modell för att bedöma konsekvenser för barn.

Det bör noteras att den valda metoden för att synliggöra konsekvenser för barn fokuserar på de barn som direkt berörs av en förändring. Hur samhället hanterar resurshushållning och cirkulära materialflöden i dag medför dock också konsekvenser för barn i kommande generationer. Det övergripande syftet med avfallsplaneringen är att både nuvarande och kommande generationer ska kunna leva goda liv, vilket förutsätter en robust tillgång till naturresurser, näringsämnen, ren odlingsmark, rent dricksvatten, ren luft och att klimatpåverkan minskar. Sådana konsekvenser omfattas inte i denna barnkonsekvensanalys, avsikten är dock att de ska vara positiva.

När och hur barn berörs

Omhändertagande av avfall

I både fallet med hushållsavfall och avfall som uppstår inom den kommunala verksamheten är det viktigt att omhändertagandet sker med så liten miljöpåverkan som möjligt då barnen kommer att ärva planeten efter oss. Därför måste spill och mängder på deponier reduceras till ett minimum.

Avfallsinsamlingen sker det oftast med tyngre transporter och då är det viktigt att risker för kollisioner med barn som ofta är oskyddade i trafikmiljöer minimeras. Detta är extra viktigt i bostadsområden och i kommunala verksamheter där barn vistas så som förskolor och skolor.

Avfallsinsamling sker i både mindre och större kärl. Barn kan komma i kontakt med dessa och det är därför viktigt att de är barnsäkert utformade. Det är också viktigt att det är rent runtomkring avfallsinsamlingen så att barn inte kan komma i kontakt med avfall.

För att minimera mängder avfall som läggs på deponier och för att hushålla med naturresurserna källsorteras stora delar av avfallet idag. Kommuner och avfallsbolag har information på hemsidor och delar ut informationsbrev. Informationen måste vara pedagogisk och anpassad till barn i olika åldrar så det blir enkelt för barnen att förstå fraktionsindelningen både när de slänger avfall hemma och i kommunernas lokaler.

Införskaffande av material och produkter till kommunernas verksamheter

I det generella införskaffandet hos kommunerna är det viktigt att ställa krav på barns rättigheter i samband med produktionen av upphandlade produkter.

I kommunernas införskaffande av material och produkter för ändamålet att bygga eller användas inom verksamheter som innefattar barn, till exempel förskolor och skolor, är det viktigt att bedöma hur barnen som vistas i lokalerna eller som använder produkterna påverkas. Till exempel bör byggmaterial, mat, leksaker, skolmaterial och möbler vara giftfria.

Hämtade åsikter

I arbetet med framtagningen av denna plan har barnen i Eslövs, Höörs och Hörby kommun inte involverats eller kommit till tals.

Avvägningar

Precis som i många andra frågor ligger miljön och barnens bästa i ena vågskålen medan ekonomi och resurser ligger i den andra. Genom att lyfta barnperspektivet i planen är förhoppningen att deras vågskål ökar i vikt.

Prövning av åtgärder

Hela syftet med planen är att förbättra materialflödet i samhället, minska nedskräpningen och utveckla en mer hållbar avfallshantering, vilket medför positiva konsekvenser för barns bästa.

Återkoppling till barnet

Ingen återkoppling kommer att ske.